အိုးဝေ စာစောင်

ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂမှ ဦးစီးထုတ်ဝေသည်။

မတ် ၁၀၊ ၂၀၂၃ အတွဲ ၃၊ အမှတ် ၂ oway@uysu.org

ဖက်ဆစ် ရွေးကောက်ပွဲကို ဆန့်ကျင်ကြ

စစ်သုံးစစ်ကို တိုက်ဖျက်ကြ

ရွေးကောက်ပွဲလုပ်သည် ဖြစ်စေ မလုပ်သည်ဖြစ်စေ . . .
■ လေ့လာသူတဦး
စာမျက်နှာ - ၄

စစ်ဒလန် ကိုကိုကြီး
■ ရှိန်ဇော်
စာမျက်နှာ - ၁၆

ကမ္ဘာစစ်ဖြစ်ဖို့ လက်တကမ်းအလို
■ ကိုသိမ်းမြတ်
စာမျက်နှာ - ၁၈

လီနင်ရဲ့ ငါတို့ဘာလုပ်ကြမလဲ အကျဉ်းချုပ်
■ စိမ်းမြင့် (မန္တလေး)
စာမျက်နှာ - ၂၀

ဗမာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားသမဂ္ဂများအဖွဲ့ချုပ်
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားများသမဂ္ဂ မှ
ဦးစီးထုတ်ဝေသည်။

အီးမေးလ် - oway@uysu.org

ဆေးခါးကြီးနှင့် နိုင်ငံတော်

လူဟာမွေးဖွားကတည်းက အဖျားစုံဖျားဖူးတယ်
ဂီတဟာ ငါ့နာမကျန်းမှုကို ကုသတဲ့
ဆေးဝါးကောင်း တလက်ပဲ
နိုင်ငံတော်ကတော့
ငါ့ကို ဆေးခါးကြီးတွေ မကြာခဏ တိုက်တတ်
ငါက ဆေးခါးကြီးတွေကို မသောက်ချင်လို့
ငါ့မှာ ကဗျာရှိတယ်လို့ပြောပြီး ငြင်းဆန်လိုက်တယ်
ငါ့ကိုယ်ထဲက ပဋိဇီဝပိုးမွှားတွေကလည်း
နိုင်ငံတော်က အတင်းတိုက်တဲ့ ဆေးခါးကြီးကို လက်မခံဘူး
ငါ့ဘက်က ကူတိုက်ပေးခဲ့
ခေတ်အဆက်ဆက်ပဲ သူတို့က လူတွေကို
ဆေးခါးကြီးတွေ အစဉ်အလာမပျက်တိုက်ခဲ့
တိုက်နေဆဲ
ဆေးခါးကြီးကို ဝိုင်းညွှန်းပေးတဲ့
ဉာဏ်ပညာအကြောင်း နှုတ်ကမချသူတွေကလည်း
ငါတို့နိုင်ငံမှာ ထုနဲ့ထေးပဲ
ငါ့အသက် ၃၀ အရွယ်မှာတော့
ဆေးခါးကြီးကို
ငါ ပြတ်ပြတ်သားသား ငြင်းဆန်ခဲ့
သူတို့ရဲ့ ဆေးခါးကြီးကို မှန်မှန်သောက်ရင်
တပြည်လုံး လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခတွေ ချုပ်ငြိမ်းပြီး
အပူအပင်တွေကင်းမဲ့လို့ အေးချမ်းသွားနိုင်သတဲ့
နိုင်ငံတော်ဟာ ရန်သူမရှိ ပိုးမွှားကင်းစင်
ယုတ်စွအဆုံး
ဝန်တိုမစ္ဆရိယ ကင်ဆာကိုတောင်မှ
ကာကွယ်နိုင်သတဲ့
အထူးသဖြင့်
လူငယ်တွေ အများအပြားက
စိတ်အားပြင်းပြ တွန်းလှန်
ပုန်ကန် အံ့ကြွ
စစ်အာဏာရှင်စနစ်ဆိုးကို အံတုနေကြဆဲ
ယခုလက်ရှိ တော်လှန်ရေးဟာလည်း
ကုသလို့ မရနိုင်တဲ့ ကင်ဆာတမျိုးပဲလို့
ဒီမိုကရေစီ အတုအယောင်
ဖောက်ပြန်သူ နိုင်ငံရေး အကဲခတ်တွေ
ငြိမ်းချမ်းရေး သုတေသနသမား ဆိုသူတွေနဲ့
နိုင်ငံရေး မိုးလေဝသ ဟောကိန်းထုတ်သူတချို့က
ဆိုကြတယ်
အမှန်က တတိုင်းပြည်လုံးက အဝိဇ္ဇာကင်ဆာဆဲလ်တွေ
နှစ်ပရိစ္ဆေဒများစွာ ရှင်သန်စေသူ
အာဏာရှင် ‘သမားတု’ သာ
မိစ္ဆာမျိုးပွား ကင်ဆာရောဂါသည်အစစ် မဟုတ်ပါလား
ဒီလိုနဲ့
သူတို့ ဆေးခါးကြီးတွေ တိုက်လာခဲ့ကြတာ
ဆယ်စုနှစ် ၆ ခုမက ကြာပြီပဲ
ကျုပ်ကတော့ အဲဒီဆေးခါးကြီးကို
ပြတ်ပြတ်သားသား ငြင်းဆန်ရမှာပဲ
ခင်ဗျားကရော
တသက်လုံး ရောဂါမပျောက်တဲ့
အဲဒီဆေးခါးကြီး သောက်နေတုန်းပဲလား။ ။

■ **ဂန္ဓဗ္ဗ**

ရွေးကောက်ပွဲ လုပ်သည်ဖြစ်စေ မလုပ်သည်ဖြစ်စေ စစ်အာဏာရှင်စနစ်ဟာ ဖက်ဆစ်စနစ် အကောင်အထည်ဖော်တဲ့ လမ်းကို လိုက်လိမ့်မယ်

■ လေ့လာသူတဦး

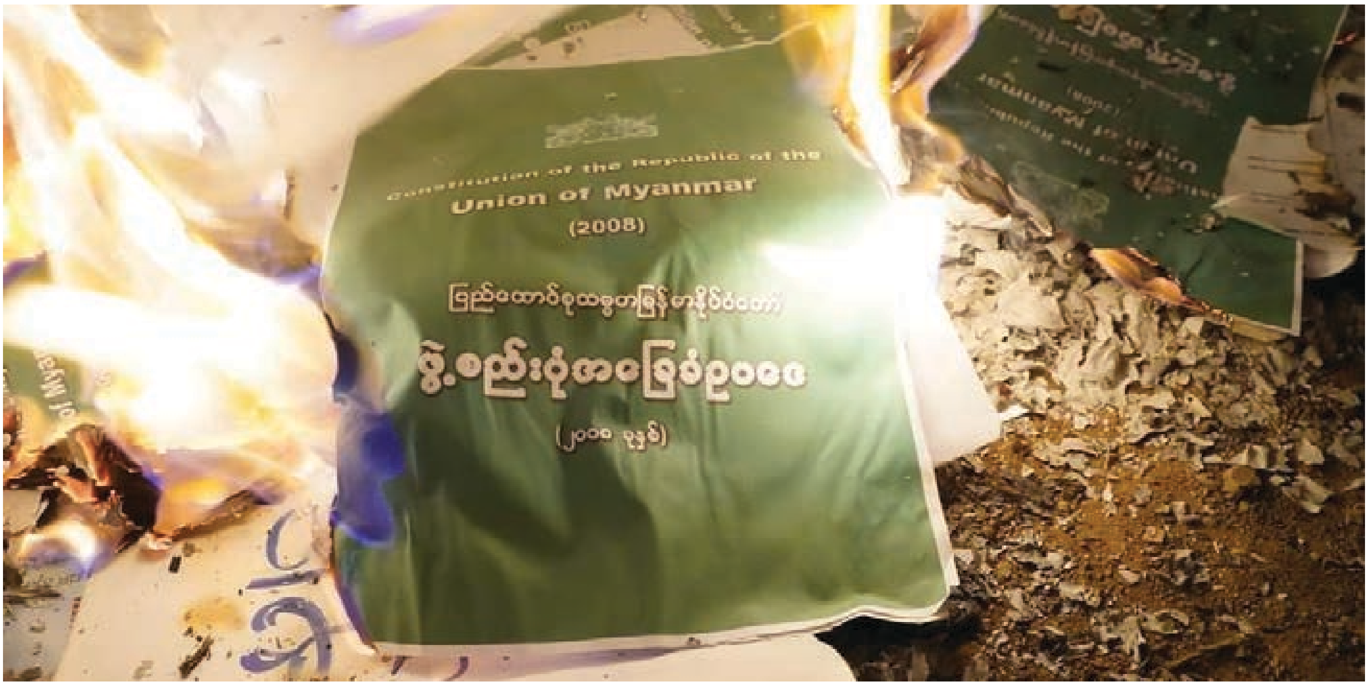
Constitution of the Republic of the
Union of Myanmar
(2008)
ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ
(၂၀၀၈ ခုနှစ်)

၁။ ရွေးကောက်ပွဲနဲ့ ဖက်ဆစ်ဝါဒ

၂၀၂၃ ခုနှစ်ဟာ တောင်အာရှနဲ့ အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံ အတော်များများမှာ ပြည်လုံးကျွတ်ရွေးကောက်ပွဲတွေနဲ့ အလုပ်များကြမယ့် နှစ်တနှစ် ဖြစ်ပါတယ်။ ဘင်္ဂလားဒက်ရှ်၊ ထိုင်း၊ ပါကစ္စတန်၊ ဗမာ၊ ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံတွေမှာ ရွေးကောက်ပွဲလုပ်ဖို့ ပြင်ဆင် နေတဲ့သတင်းတွေလည်း ကြားနေရတယ်။ အဲဒီနိုင်ငံအားလုံးနီးပါးဟာ ရွေးကောက်ပွဲတွေနဲ့ ရင်းနှီးနေတဲ့ နိုင်ငံတွေဖြစ်သလို ရွေး ကောက်ပွဲရလာဒ်တွေကို ဖျက်သိမ်းပြီး အရပ်သားအစိုးရနေရာမှာ စစ်အာဏာရှင်၊ စစ်ဝတ်ချွတ်ပြီး အရပ်ဝတ်ဝတ်တဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဟောင်းတွေ သို့မဟုတ် အရပ်သားအာဏာရှင်တွေက အာဏာမကြာခဏသိမ်းဖူးတဲ့ နိုင်ငံတွေလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ထိုင်းနိုင်ငံဆိုရင် ၂၀၁၄ ခုမှာ စစ်အာဏာသိမ်းတက်လာတဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ပရာယွတ်ချန်အိုးများဆိုရင် PR အချိုးကျ ကိုယ်စားပြုကိုယ်စလှယ်စနစ် နဲ့ စစ်အာဏာကို ကာကွယ်ပေးတဲ့ အခြေခံဥပဒေသစ်ရေးဆွဲ၊ UTNP ပါတီသစ်ကိုထောင်ကာ အရပ်ဝတ်လဲပြီး လူဦးရေ သန်း ၇၀ ရှိတဲ့ ထိုင်းကို အုပ်စိုးလာခဲ့ရာက နောက်ထပ်ဝန်ကြီးချုပ် သက်တမ်း ထပ်ယူဖို့ ရွေးကောက်ပွဲကို လုပ်မယ်။ ကမ္ဘောဒီးယားဆိုရင်လည်း နှစ်ပေါင်း ၄၀ လောက်အုပ်စိုးလာတဲ့ ဟွန်ဆမ်က ရွေးကောက်ပွဲလုပ်ပေးပြီး နောက်ထပ်သက်တမ်းတိုးဖို့ စဉ်းစားနေတယ်။ ပါကစ္စတန်မှာတော့ အရွေးကောက်ခံ ဝန်ကြီးချုပ် အင်မရာခန်းရဲ့အရပ်သားအစိုးရကို ဖြုတ်ချလိုက်တဲ့စစ်တပ်ဟာ နိုင်ငံရေး ဘဏ္ဍာရေး အကျပ်အတည်းပေါင်းစုံနဲ့ မရှုနိုင်မကယ်နိုင်ဖြစ်နေပြီး ရွေးကောက်ပွဲတခုနဲ့ ထွက်ပေါက်ရှာလာတယ်။ ဗမာပြည်မှာတော့ အားလုံးသိပြီးသားဖြစ်လို့ အထူးပြောစရာမလိုတော့ဘူး၊ ၂၀၂၁ စစ်အာဏာသိမ်းအစိုးရဟာ တရားဝင်မှုရရေးနဲ့ စစ်အုပ်စိုးမှုဆက်လက်ကာကွယ်ရေးအတွက် ဒီနှစ်ထဲမှာ ရွေးကောက်ပွဲလုပ်ဖို့ လေသံပစ်ထားတယ်။

တောင်အာရှနဲ့ အရှေ့တောင်အာရှ တခြားရွေးကောက်ပွဲတွေနဲ့မတူတာက ဗမာပြည်မှာပြုလုပ်မယ်လို့ အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုက ကြေညာထားတဲ့ရွေးကောက်ပွဲဟာ ပြင်းထန်တဲ့ ပြည်တွင်းစစ်အကြားမှာကျင်းပမယ့် ရွေးကောက်ပွဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အာဏာသိမ်းစစ် ခေါင်းဆောင်က လက်ရှိတိုင်းပြည်အခြေအနေဟာ တည်ငြိမ်စပြုလာပါပြီလို့ပြောပြီး ရွေးကောက်ပွဲမှာ PR အချိုးကျကိုယ်စားလှယ် ရွေးကောက်နည်းကို သုံးမယ်လို့ ကြေညာတာ၊ လူဦးရေစာရင်း မဲစာရင်းတွေ ပြင်ဆင်တာတွေ လုပ်နေသလို အကျဉ်းသား ၇,၀၀၀ ကျော်ကို လွှတ်တာ၊ တိုင်းရင်းသားအပစ်ရပ်အဖွဲ့တွေနဲ့ ဆွေးနွေးတာတွေလုပ်ပြနေပေမဲ့ လက်တွေ့မှာ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်များလွှမ်းမိုးရာ ဒေသတွေနဲ့ နွေဦးတော်လှန်ရေး ပီဒီအက်ဖ်တွေလှုပ်ရှားရာ ဒေသတွေမှာ အရပ်သားတွေကို လေယာဉ်နဲ့ ရက်ရက်စက်စက် တိုက်ခိုက်တာပိုလုပ်နေတယ်။

အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံထုတ် ဂျာကာတာပို့စ်သတင်းဆောင်းပါး တပုဒ်ထဲမှာ ၂၀၂၁ တုန်းက အရပ်သားပစ်မှတ်တွေအပေါ် စစ်အစိုးရက လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုအကြိမ်ပေါင်း ၈၁ ကြိမ်ရှိရာက ၂၀၂၂ ခုမှာတော့ အကြိမ်ပေါင်း ၃၇၄ ကြိမ်ဖြစ်လာ တယ်လို့ ACLED အဖွဲ့ သုတေသနအချက်အလက်နဲ့ ရေးသားခဲ့တယ်။ အဲဒီဆောင်းပါးထဲမှာပဲ မြို့နယ်ပေါင်း ၃၃၀ ရှိတဲ့အနက် အစိုးရ ထိန်းချုပ်မှု အောက်မှာ ၇၂ မြို့နယ်ပဲရှိပြီး ခုခံတွန်းလှန်နေသူများထိန်းချုပ်မှုအောက်မှ မြို့နယ်ပေါင်း ၁၃၇ မြို့နယ်ရောက်ရှိနေ တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ တိုက်ပွဲအကြိမ်ရေကလဲ ၂၀၂၁ ထက်ပိုများလာတာလည်း တွေ့ရတယ်တဲ့။ ၂၀၂၁ မှာတိုက်ပွဲပေါင်း ၁,၉၂၁ ရှိပြီး ၂၀၂၂ မှာ တိုက်ပွဲပေါင်း ၃,၁၃၇ ရှိခဲ့တယ်။ အရပ်သားပြည်သူ အသတ်ခံရမှုက ၄ ထောင်နားကပ်လာသလို အဖမ်းခံရစဉ် အနှိပ်စက်ခံရပြီး သေဆုံးသူက မနှစ်ကချီးမြှင့်ခဲ့တဲ့ မဟာသရေစည်သူဘွဲ့၊ သရေစည်သူဘွဲ့၊ စည်သူဘွဲ့၊ သီရိပျံ့ချီဘွဲ့ရ စစ်အရာရှိဦးရေနီးပါးလောက်ရှိခဲ့တယ်။

စီးပွားရေးဖက်မှာတော့ မကြုံစဘူး ငွေကြေးဖောင်းပွတာ လူအများ ဆင်းရဲတော်ပြတ်လာတာတွေ့ကြုံနေရပြီး ကုန်ထုတ်လုပ်မှု ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကုန်သွယ်မှုစတာတွေ ဇောက်ထိုးမိုးမျှော် ကျဆင်းနေတယ်လို့လည်း ထောက်ပြ လိုက်တယ်။ ဗမာ့ အဓိက ထုတ်လုပ်မှုကြီးဖြစ်တဲ့ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းမှာ အထက်ဗမာပြည်တခြမ်းလုံး လယ်ယာ သီးနှံ ကျွဲနွားတွေ လယ်ထွန်စက်တွေ မျိုးစပါးတွေ မီးဟုန်းဟုန်းတောက် ပြာပုံဘဝရောက်နေပုံဟာ ချင်းတွင်းရော မူးမြစ်ဆိုတဲ့ မြစ်ကြီးတွေတောင် တောက်ခေါက်သံညည်းနေကြပြီ။ စစ်ကိုင်းတိုင်းမကွေးတိုင်းနဲ့ ကျန်ဒေသတွေမှာ စစ်တပ်နဲ့ ပျူစောထီးအဖွဲ့တွေက ရွာစဉ်လိုက် လုယက်သတ်ဖြတ် မီးရှို့တဲ့အတွက် ၂၀၂၃ နှစ်ဆန်းချိန်မှာ နေအိမ်ပေါင်း ၄၈,၀၀၀ ကျော် ပြာပုံဖြစ်သွားရသလို ဘာသာရေးအဆောက်အဦးပေါင်း ၁၀၀ ကျော်လည်း အဖျက်ဆီးခံလိုက်ရတယ်။ ဒါကြောင့် တပြည်လုံးမငြိမ်မသက်မှုမျိုးစုံအောက်မှာ ပြုလုပ်မယ့် ရွေးကောက်ပွဲဟာ အတုအယောင် ရွေးကောက်ပွဲ ဟန်ပြရွေးကောက်ပွဲသာ ဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ သုံးသပ်သူများက ဆိုပါတယ်။

နိုင်ငံရေးသုံးသပ်သူ တော်တော်များများကတော့ လက်ရှိအာဏာသိမ်းမှုဟာ ၂၀၀၈ ခြေဥကို ဆက်လက်အသုံးပြုနေဆဲဖြစ်တဲ့အတွက် ၂၀၂၃ ဇန်နဝါရီလကုန်မှာ ၂၀၀၈ ကခွင့်ပြုတဲ့ အရေးပေါ်အာဏာသိမ်းခွင့် သက်တမ်းတွေ ကုန်ဆုံးသွားပြီဖြစ်တဲ့အတွက် စကစ အစိုးရဟာ သူ့အာဏာတည်မြဲဖို့ ရွေးကောက်ပွဲ အနိုင်ရအောင်လုပ်ပြီး တရားဝင်မှုကို ယူတဲ့နည်းကို သုံးလာနိုင်သလို ရွေးကောက်ပွဲလုပ်နိုင်ခြေမရှိရင်လည်း ၂၀၀၈ ခြေဥဖျက်ပြီး မာရှယ်လော စစ်အုပ်ချုပ်ရေးနည်းကိုသုံးတာလည်း ပြုလုပ်ချင်ပြုလုပ်နိုင်တယ်စသဖြင့် သုံးသပ်နေကြတယ်။ သုံးသပ်သူအများစုကတော့ ရွေးကောက်ပွဲဟာ နိုင်ငံရေးအင်အားစုအားလုံးပါဝင် ခွင့်မရတဲ့ရွေးကောက်ပွဲ၊ အထူးသဖြင့် လူထုထောက်ခံမှုကြီးမားတဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေ ထောင်ထဲရောက်နေတဲ့ NLD ပါခွင့်မရတဲ့ ရွေးကောက်ပွဲ ဖြစ်လာစရာရှိသလို မဲပေးသူလုံခြုံရေး အရွေးခံမယ့် ကိုယ်စားလှယ်လုံခြုံရေး ရွေးကော်တွေလုံခြုံရေး လုံးဝအာမခံချက် မရှိဘူးလို့လည်း ထောက်ပြကြတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲမှာ အန္တရာယ်ကင်းခဲ့တဲ့တိုင် အရွေးကောက်ခံကိုယ်စားလှယ်ဟာ လုံခြုံမှုမရှိတဲ့ ဘဝမှာ

စစ်သုံးစစ်ကိုအမြစ်ဖြတ်ကြ
ပြည်သူ့ဒီမိုကရေစီအတွက်တိုက်ပွဲဝင်ကြ
ABFSU

ပဲ ဆက်ရှိနေမယ်လို့လည်း ပြောကြတယ်။

အခုပြုလုပ်မယ့် ရွေးကောက်နည်းဟာ PR နည်းဖြစ်လို့ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုတွေဟာ လွှတ်တော်မှာ မိမိတို့အခွင့်အရေးတွေ အမြင်အယူအဆတွေ ထုတ်ဖော်ခွင့်ရမယ်လို့ တချို့တိုင်းရင်းသား ခေါင်းဆောင်တွေက မျှော်လင့်နေကြတာလည်း ရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့ ၂၀၀၈ ခြေဥအရ လွှတ်တော်ထဲမှာ အရွေးကောက်ခံမဟုတ်တဲ့ စစ်ဗိုလ်တွေက ၂၅% နေရာ ယူထားမှာဖြစ်သလို ကြံ့ခိုင်ရေးနဲ့ အဆွယ်အပွားအမတ်တွေကလည်း စစ်ဗိုလ်တွေနဲ့အတူ ဥပဒေပြုကြမှာပဲဆိုတဲ့ အချက်ကို မမေ့ ဖို့လိုပါတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲမှ မဲမသမာမှု၊ ရွေးကောက်ပွဲအတင်းအဓမ္မနည်းနဲ့ အကျပ်ကိုင်မှု စတာတွေပါပေါင်းလိုက်ရင် တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုတွေအတွက် များများမျှော်လင့်စရာမရှိနိုင်ဘူးဆိုတာ ထင်ရှားနေတယ်လို့လည်း ထောက်ပြနေကြတယ်။

ဒီနေရာမှာ ၁၉၂၀ ခုများကာလ အီတလီနိုင်ငံမှာ ဖက်ဆစ်စနစ်ဟာ PR အချိုးကကိုယ်စားလှယ်ရွေးနည်းနဲ့ ဘယ်လိုအား ကောင်းလာသလဲဆိုတာ သင်ခန်းစာယူဖို့ ကောင်းပါတယ်။ ဖက်ဆစ်ခေါင်းဆောင်တွေဟာ ၁၉၁၉ ခုနှစ်နှောင်းပိုင်းမှာ သူတို့ရဲ့ ဖက်ဆစ်ကြေညာစာတမ်းကို ဖက်ဆစ်သတင်းစာဖြစ်တဲ့ အယ်ပိုပိုလိုအီတာလီယာကနေ ထုတ်ပြန်ခဲ့တယ်။ ဒီစာတမ်းမှာ ဆီးနိတ်လွှတ်တော်ဖျက်သိမ်းရေး၊ လူတိုင်းမဲပေးခွင့်ရှိရေး၊ အစိုးရကို အမျိုးသားကောင်စီဆိုတဲ့ တာဝန် အတူမျှယူတဲ့ ကော်ပိုရိတ်စ နစ်ကျင့်သုံးရေးစတာတွေအပြင် ရွေးကောက်နည်းကိုလည်း ဒေသကြီးအခြေပြုတဲ့ PR စနစ်ကျင့်သုံးရေးတွေ တောင်းဆိုခဲ့တယ်။ ဒီကြေညာစာတမ်းဟာ စက်မှုလုပ်ငန်းတွေမှာ အလုပ်သမားကိုယ်စားလှယ်တွေထားရှိရေး အနိမ့်ဆုံးလုပ်ခသတ်မှတ်ရေး အလုပ်ချိန် နာရီ ပြဌာန်းရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးနဲ့ အများပြည်သူ့ဝန်ဆောင်လုပ်ငန်းတွေမှာ အလုပ်သမားသမဂ္ဂများဖွဲ့ပေးရေး အာမခံစနစ် ခိုင်မာထိရောက်ရေးစတာတွေအပြင် ကာလတို အမျိုးသားစစ်မှုထမ်းစနစ် ပြဌာန်းရေးတို့ လက်နက်ထုတ်လုပ်သည့် စက်မှုလုပ် ငန်းများကိုနိုင်ငံပိုင်သိမ်းရေး စတဲ့စတဲ့ တောင်းဆိုချက်မျိုးစုံ ကတိကဝတ်မျိုးစုံ ထည့်သွင်းထားတယ်။

အထက်ပါဖက်ဆစ်ကြေညာစာတမ်းဟာ၁၉၁၉ နိုဝင်ဘာမှာပြုလုပ်မယ့် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲမှာ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီဆီက လူထုမဲတွေကို ဖက်ဆစ်ပါတီဆီ ရောက်လာအောင်လုပ်တဲ့ ရွေးကောက်ပွဲကတိတွေလို့လည်း ပြောနိုင်တယ်။ ကံမကောင်းချင်တော့ အဲဒီ ရွေးကောက်ပွဲမှာ မီလန်ဟာ ဖက်ဆစ်ပါတီအခြေစိုက်တဲ့ မဲဆန္ဒနယ်ဖြစ်ပေမယ့် ဆိုရှယ်လစ်ပါတီက မဲ ၁၉၀,၀၀၀ ကျော်ရရှိပြီး ဖက် ဆစ်ပါတီကတော့ မဲ ၅,၀၀၀ လောက်ပဲရခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဖက်ဆစ်ခေါင်းဆောင် ဘင်နစ်တို မူဆိုလီနီဟာ အမတ်ဖြစ်လာပြီး ပါလီမန်ထဲမှာ ဆူဆူပွက်ပွက်လုပ်နည်း

မျိုးစုံနဲ့ ဖက်ဆစ်ဝါဒကို တွင်တွင်ဝါဒဖြန့်နိုင်ခဲ့တယ်။ ပါလီမန်ထဲရောက်တဲ့ဖက်ဆစ်တွေ ဟာ ပါလီမန်ထဲမှာ ဆိုရှယ်လစ်တွေနဲ့ ပထမကမ္ဘာစစ်တုံးက စစ်ဆန့်ကျင်ရေးလုပ်တဲ့အမတ်တွေကို ထိုးနှက်တိုက်ခိုက်တာတွေ လုပ်ကြတယ်။ ဆိုရှယ်လစ်ပါတီခေါင်းဆောင်ကိုလည်း လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်လိုက်ကြတယ်။

တချိန်ထဲမှာ ပါလီမန်ပြင်ပ အကြမ်းဖက်လှုပ်ရှားမှုတွေလည်း လုပ်ကိုင်လာကြတယ်။ ဖက်ဆစ်အရုပ်သားလက်နက်ကိုင်ဖြစ်တဲ့ ရုပ်နက် အဖွဲ့တွေကို အဆက်မပြတ်တိုးချဲ့ ဖွဲ့စည်းပြီး လက်ဝဲအင်အားစုကို ကျေးလက်မှာရော စက်ရုံအလုပ်ရုံတွေမှာပါ အကြမ်းဖက် တိုက်ခိုက်ကြတယ်။ ဖက်ဆစ်တွေဟာ လက်ဝဲအင်အားတွေကို ကြောက်ရွံ့နေတဲ့ ခရစ်ယန်ဘုရားကျောင်းတွေ၊ ဘုရင့်ဂိုဏ်း သားတွေ၊ မြေယာအရင်းရှင်တွေ စက်မှုအရင်းရှင်တွေ ဘဏ္ဍာအရင်းရှင်တွေနဲ့ လက်တွဲမိပြီး ရုပ်နက်လှုပ်ရှားမှုတွေအတွက် ရံပုံငွေအသုံးစရိတ်တွေလည်း ရရှိနေကြတယ်။ ပါလီမန်ထဲမှာ ဖက်ဆစ်ပါတီအမတ်က ၃၅ နေရာသာရှိပေမဲ့ ၁၀၇ နေရာရှိ တဲ့ လက်ယာစွန်းကက်သလစ်ပါတီက ဖက်ဆစ်နဲ့ပေါင်းလိုက်တဲ့အတွက် ဆိုရှယ်လစ်အမတ် ၁၂ နေရာထက် အင်အားပိုသာသွားတယ်။ ဖက်ဆစ်ခါးပိုက်ဆောင်တပ်အင်အားကလဲ ၂ သိန်းခွဲအထိ ဖြစ်လာတယ်။ နောက်ဆုံးတော့ ဖက်ဆစ်ဌာနချုပ်ရှိရာ မီလန်မြို့ကနေ အီတလီမြို့တော် ရောမကို ချီတက်ပွဲကြီး လုပ်ကြတော့တာပဲ။ ဒီချီတက်ပွဲမှာ လမ်းတလျှောက် တွေ့သမျှမြို့ ပေါင်းစုံက ဆိုရှယ်လစ်ပါတီ ဌာနချုပ်တွေ ကွန်မြူနစ်တွေ သူတို့ဘက်သား မဟုတ်တဲ့ အလုပ်သမားသမဂ္ဂဌာနချုပ်တွေကို ဖက်ဆစ်ခါးပိုက်ဆောင် ရုပ်နက်တွေက အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်တာတွေလုပ်ကြပြီး ရောမကို ဝိုင်းပတ်ထားလိုက်ကြတယ်။ ဒလဟော ရောမမှာရှိတဲ့ ရှေးရိုးစွဲတွေ အမျိုးသားရေးဝါဒီတွေ လစ်ဘရယ်တွေပါဝင်တဲ့ ဂျီယိုလက်တီ ခေါင်းဆောင်တဲ့ အစိုးရကလည်း ဖက်ဆစ်တွေနဲ့ ညွန့်ပေါင်းဖွဲ့ကြသလို အီတလီဘုရင် တတိယဗစ်တာအင်မန်ညူယယ်ကလည်း မူဆိုလီနီကို ဝန်ကြီးချုပ်လုပ်ဖို့ ကမ်းလှမ်းလိုက်တယ်။ ၁၉၂၂ မှာ မူဆိုလီနီဟာ ဝန်ကြီးချုပ် သာမက ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးအဖြစ်ပါလုပ်ကိုင်ပြီး ရဲတပ်ဖွဲ့ကို သူ့ခါးပိုက်ဆောင်ရုပ်နက်နဲ့တွဲဖက်လိုက်သလို လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာတွေလဲ ပုံပေးလိုက်တယ်။

သူပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး ဖြစ်လာတယ်ဆိုရင်ပဲ အတိုက်အခံမှန်သမျှ ရက်စက်ကြမ်းတမ်းစွာ ဖိနှိပ်ပစ်လိုက်တယ်။ အမျိုးသမီးတွေကို ဖိနှိပ်တဲ့ ဥပဒေတွေ အပါအဝင် နိုင်ငံသား အခွင့်အရေးတွေကိုလည်း ဖျက်သိမ်းပစ်လိုက်တယ်။

ဖက်ဆစ်တွေလိုလားတဲ့ PR အချိုးကျကိုယ်စလှယ်ရွေးနည်းဟာ နာမည်ဆိုးနဲ့ကျော်ကြားတဲ့ ရောမချီတက်ပွဲကပေးလိုက်တဲ့ အသီးအပွင့်တခု ဖြစ်လာတယ်။ ၁၉၂၃ မှာ ပါလီမန်တွင်း ဖက်ဆစ်တွေနဲ့ ကွန်ဆာဗေးတစ်တွေအကြား အောင်သွယ်လုပ်ပေးနေတဲ့ ပါလီမန်အမတ်တစ်ဦးဖြစ်တဲ့ မှူးမတ်အက်စီးဘိုးက PR ရွေးကောက်နည်းဥပဒေကို ပါလီမန်မှာ အဆိုတင်ပြီး အတည်ပြုလိုက်တယ်။ ဖက်ဆစ် PR နည်းကတော့ မဲအများဆုံးရတဲ့ပါတီက ပါလီမန်အမတ်နေရာ သုံးပုံ နှစ်ပုံကိုရယူပြီး ကျန်အမတ်နေရာ သုံး ပုံတစ်ပုံကို ကျန်တဲ့ပါတီတွေက အချိုးကျ ခွဲယူရတဲ့နည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဥပဒေအရ ကျင်းပတဲ့ ၁၉၂၄ ခုရွေးကောက်ပွဲမှာ ဖက်ဆစ် တွေဟာပါလီမန်နေရာ သုံးပုံနှစ်ပုံနဲ့ စိတ်တိုင်းကျဥပဒေပြုခွင့်ရသွားတယ်။ နိုင်ငံတော်က ပြည်သူပြည်သားမှန်သမျှ အကြွင်းမဲ့ပိုင်ဆိုင်တယ်ဆိုတဲ့ Totalitarian စနစ်ကို လူသိရှင်ကြားထုတ်ပြန်ပြီး မိသားစုတန်ဖိုး ကိုပြန်မြှင့်တင်ရေးအတွက် မိန်းမတွေကို အိမ်ထောင်ထိန်းခိုင်းတယ်။ ၁၉၂၅ မှာ ပူးတွဲတာဝန်ယူတဲ့ ကော်ပိုရိတ်စီးပွားရေးစနစ်ကို တီထွင်လိုက်ပြီး ဖက်ဆစ်ပါတီက စီးပွားရေး ဘဝတစ်ခုလုံးကို သိမ်းပိုက်ထိန်းချုပ်လိုက်တယ်။ အီတလီစီးပွားရေးတစ်ခုလုံးကို ဘဏ္ဍာအရင်းရှင်တွေ မြေယာအရင်းရှင်တွေ အုပ်စီးထားတဲ့ စီးပွားရေးကော်ပိုရေးရှင်း ၂၂ ခုကပဲ ချုပ်ကိုင်ပြီး ဖက်ဆစ်နဲ့ မပူးပေါင်းတဲ့ အလုပ်သမားသမဂ္ဂတွေကို ပိတ်ပစ်လိုက်တယ်။ အရင်းရှင်တွေအပေါ် ကောက်ခံတဲ့ အခွန်အတုတ်တွေကို လျှော့ချပြီး အများပြည်သူတွေ အပေါ်ကနေ သွယ်ဝိုက်ခွန် တွေ ကိုးကောက်တယ်။

မြေရှင်တွေကိုလဲ လယ်သမားတွေဆီက သီးစားခ အကန့်အသတ်မရှိကောက်ခံခွင့်တွေ ပေးလိုက်တယ်။

အဲသလို နိုင်ငံရေးအာဏာတွေ လက်ထဲကို ရောက်လာတာနဲ့ ဖက်ဆစ်တွေဟာ ၁၉၁၉ တုန်းက ပေးထားတဲ့ ကတိတွေကို ပြောင်းပြန်လှန်ပစ်လိုက်ပြီး နိုင်ငံကို တသွေးတသံတမိန့်နဲ့ ဖိနှိပ် အုပ်ချုပ်ရုံမက နယ်ချဲ့စနစ် ရည်မှန်းချက်တွေကိုလည်း အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ကြတယ်။ တူရကီနဲ့ ယူဂိုစလပ်တို့ကို စစ်တိုက်ဖို့ စီမံခဲ့သလို အယ်လ်ဘေးနီးယားကို သူ့အစောင့်ရှောက်ခံအဖြစ် သွတ်သွင်း ပစ်လိုက်တယ်။ ၁၉၃၅ မှာ အီတလီဟာ အီသီယိုးပီးယားကို လေယာဉ်နဲ့ ဗုံးတန်ချိန်များစွာ ကြဲချတိုက်ခိုက်ပြီး သိမ်းပိုက်လိုက်တယ်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် မြေထဲပင်လယ်စစ်မျက်နှာပေါ်လာတော့ မဟာမိတ်ထိုးစစ်ဒဏ်ခံရပြီး မူဆိုလီနီဟာ စစ်ရှုံးပြီး ဖက်ဆစ်အစိုးရ ပြိုလဲသွားတယ်။ အရှုံးတွေကြားက နာဇီဂျာမနီရဲ့ ရုပ်သေးဘဝနဲ့ အီတလီကို ပြန်အုပ်စီးဖို့ကြိုးစားပေမဲ့ နောက်ဆုံး တိုင်းပြည်က ထွက်ပြေးဖို့လုပ်ရင်း ကွန်မြူနစ်ပြောက်ကျားတွေ ဖမ်းမိသွားခဲ့တယ်။ အီတလီကို အိပ်မက်ဆိုးလို ဒုက္ခပေးခဲ့တဲ့ ဖက်ဆစ်အရိပ် ကြီးလဲ အဲဒီတော့မှပဲ နိဂုံးချုပ်သွားတယ်။

၂။ အာဏာရှင်စနစ်နဲ့ ဖက်ဆစ်စနစ်

ဗမာပြည်က စစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို စစ် ၃ စစ်အုပ်စိုးမှုအဖြစ် အထင်အရှားတွေ့နိုင်တယ်။ အဲဒီစစ် ၃ စစ်ကတော့ စစ်အုပ်စု၊ စစ်အစိုးရ၊ စစ်ဗျူရိုကရေစီယန္တရားတို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၅၈ ခုမှာ မြေစမ်းခရမ်းပျိုးခဲ့တဲ့ စစ်အာဏာသိမ်းပွဲဟာ ၁၉၆၂ မှာတော့ အပီအပြင်ဖြစ်လာပြီး ဗမာပြည်ဟာ ဗိုလ်နေဝင်းရဲ့ စစ်ကောင်စီခေတ် ဦး နေဝင်းရဲ့ မဆလတစ်ပါတီ အာဏာရှင်စနစ်အောက်က နေ ဗမာပြည်နိုင်ငံရေးဘဝ၊ အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားနဲ့ စီးပွားရေးဘဝတခုလုံး စစ်အုပ်စုက ခြယ်လှယ်လာတယ်။ ၁၉၈၈ လူထုအရေးတော်ပုံကြီး နောက်ပိုင်းမှာတော့ စစ်အုပ်စုဟာ နိုင်ငံရေးနဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးမှာ စစ်အာဏာကို ခိုင်မာအောင်လုပ်ရုံမကဘူး၊ အရင် စစ်အစိုးရတွေက တရားဝင်ရော မှောင်ခိုရော နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေးရော မူးယစ်မှောင်ခိုရော ရာဇဝတ်ဂိုဏ်းတွေ ဘိန်းဘုရင်တွေ လက်နက်ပွဲစားတွေနဲ့ ပြည်တွင်းပြည်ပ အခိုင်အခန့်ကွန်ယက်ထူထောင်ပြီးသားဖြစ်တဲ့ စီးပွားရေးဘဝတခုလုံးနဲ့ သယံဇာတ အရင်းအမြစ်မှန်သမျှကို တံခါးဖွင့်စီးပွားရေး ဆိုင်းဘုတ်ချိတ်ပြီး အပြီးအပိုင်လုယက်သိမ်းပိုက်ခဲ့တယ်။

၁၉၉၃ ခုမှာတော့ စစ်ခေါင်းဆောင်တွေဟာ မိမိတို့ပိုင်ဆိုင်တဲ့စီးပွားရေးတွေကို ပိုမိုကြီးထွားနိုင်ဖို့ စီးပွားရေးနဲ့ သံတမန်ရေး အရ ပြည်ပနဲ့ ဆက်ဆံရေး တခါးဖွင့်နိုင်မယ့် နည်းလမ်းအဖြစ် စစ်ဝတ်ဝတ်ထားတဲ့ အာဏာရှင်အဖြစ်ကနေ အရပ်ဝတ်လဲထားတဲ့ စစ်အာဏာရှင်စနစ် ပုံစံကိုပြောင်းဖို့ စတင်ခဲ့ပြီး ၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းလိုက်တယ်။ အရပ်သားနိုင်ငံရေးပုံစံနဲ့ ကိုက်ညီမယ့် စစ်တပ် ရဲ့ နိုင်ငံရေးပါတီအဖြစ် USDP ကြံ့ခိုင်ရေးပါတီကိုလည်း အားဖြည့် ထူထောင်လိုက်တယ်။ ဒီခြေဥအရ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲမှာ USDP ပါတီကပဲ အပြတ်အသတ်နိုင်ပြီး ဗိုလ်ချုပ်ကြီးသူရရွှေမန်းက လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်လာသလို ဗိုလ်ချုပ်ကြီးသိန်းစိန်ကလည်း သမ္မတအဖြစ်နဲ့ အရပ်ဝတ် အစိုးရတက်လာတယ်။ ၂၀၁၂ မှာ ပြည်ပနဲ့တံခါးဖွင့်ဖို့၊ ပြည်ပပိတ်ဆို့မှုတွေရုတ်သိမ်းဖို့ ကြားဖြတ်ရွေး ကောက်ပွဲထဲ မှာ NLD ပါတီကိုအရွေးခံခွင့်ပေးသလို နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသား အတော်များများ ကိုလွှတ်ပေးတာ၊ စာပေစီစစ်ရေး ဖျက်သိမ်းတာတွေ လုပ်လိုက်တယ်။ ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲမှာတော့ USDP ဟာ ခွက်ခွက်လန်ရှုံးပြီး NLD ကအပြတ်အသတ် အနိုင်ရခဲ့တယ်။ ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲမှာလည်း အလားတူပဲ NLD ကပဲ အပြတ်အသတ် အနိုင်ရပြန်တယ်။ ဒီကာလကို လစ်ဘရယ် နိုင်ငံရေး သုခမိန်များက အာဏာရှင်စနစ်ကနေ ဒီမိုကရေစီစနစ်ဆီ “ဖွင့်ကူးခိုင်” တက်လှမ်းနေပြီလို့ လက်ခုပ်တီးပေးခဲ့ကြတယ်။

၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲမှာ တွက်ထားသလိုမဖြစ်ဘဲ သူတို့ရှုံးတဲ့အခါ စစ်အာဏာနဲ့ မိမိတို့ပိုင်ဆိုင်မှုတွေကို ခြိမ်းခြောက်လာနေတယ်လို့ခံစားလာတဲ့ စစ်အုပ်စုထိပ်သီးတွေဟာ ယခင် အာဏာရှင်စနစ်ကို ဆက်မကျင့်သုံးတော့ဘဲ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေး မှန်သမျှဖျက်သိမ်းတဲ့ ဖက်ဆစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို ထူထောင်

ဖက်ဆစ်ရွေးကောက်ပွဲကို
ဆန့်ကျင်ကြ

မှဖြစ်တော့မယ်လို့ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြပြီး ရွေးကောက်ပွဲ အနိုင်ရသူတွေကို ဖမ်းဆီးတဲ့ စစ်အာဏာသိမ်းပွဲ တခု ပေါ်လာတယ်။ အဲဒီအာဏာသိမ်းပွဲကို တပြည်လုံးက ကန့်ကွက်ဆန့်ကျင်ကြပြီး ဆန့်ကျင်မှုအရှိန်ဟာ ရက်ရက်စက်စက် ဖိနှိပ်သတ်ဖြတ်နေတဲ့ကြားက အားကောင်းသထက် အားကောင်းလာတယ်။ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အင်အားတွေလည်း စစ်အာဏာသိမ်းမှုကို ဆန့်ကျင်တဲ့ဘက် ပူးပေါင်းပါဝင်လာကြတယ်။ မြို့ပြ CDM လှုပ်ရှားမှုတွေ လူထုဆန္ဒပြပွဲတွေ သပိတ်တွေ သံပုံးတီးတာတွေ မြို့ပြလမ်းပေါ် ခံကတုတ်ဆောက်လုပ် ခုခံတာတွေစတဲ့ အကြမ်းမဖက် နည်းမျိုးစုံ နဲ့ ဆန့်ကျင်ရာကနေ နောက်ဆုံးမှာ လက်နက်ကိုင်ခုခံမှုအဖြစ် ပြောင်းလဲသွားပြီး တိုင်းရင်းသား EAOs လက်နက်ကိုင် နယ်မြေတွေထဲမှာလေ့ကျင့်တာတွေ ကိုယ့်ဒေသရပ်ရွာကိုပြန်ပြီး လက်နက်ကိုင်ကာကွယ်ရေး လုပ်တာတွေ ပေါ်လာတယ်။

၂၀၀၈ ခြေဥအရ နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးတွေ တရားဥပဒေအကာအကွယ်တွေ ဒီမိုကရေစီအဆောက်အဦတွေကို ဟန်ပြအဖြစ် ထားရှိပေးထားလို့ အဲဒီစနစ်ကို သာမန်အာဏာရှင်စနစ်လို့ ခေါ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ၂၀၂၁ ဖေဖော်ဝါရီ အာဏာသိမ်းပွဲ နောက်ပိုင်းမှာ အဲဒီသာမန်အာဏာရှင်စနစ်ဟာ မျက်နှာဖုံးပွင့်ကျသွားရုံမက သမိုင်းမှပေါ်ခဲ့ဖူးတဲ့ မျက်မှောက်ခေတ်ဖက်ဆစ်အာဏာရှင်အဆင့်ကို အကြမ်းဖက်နည်းမျိုးစုံ ပြောင်ကျကျ ကျင့်သုံးပြီး တက်ရောက်သွားပါတယ်။ အတောင်အလက်စုံသွားပါတယ်။

မျက်မှောက်နိုင်ငံတကာ နိုင်ငံရေးပညာရှင်တွေကတော့ ဖက်ဆစ်စနစ်ဆိုတာ Authoritarian အာဏာရှင်စနစ် Totalitarian ဘဝရှင်အစိုးရစနစ်တွေနဲ့ အမျိုးသားရေးဝါဒတွေ ပေါင်းစပ်ထားတဲ့ အစွန်းတဖက်ထိရောက်သွားတဲ့ အရင်းရှင်အာဏာရှင် ပုံစံတမျိုး ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုကြတယ်။ တနည်းအားဖြင့် ဖက်ဆစ်ဝါဒဆိုတာ ဘဏ္ဍာအရင်းရှင်ကြီး လူတန်းစားနဲ့ သူတို့ရဲ့စိုးမိုးမှုကို နောက် ဆုံးခံကတုတ်အဆင့်အဖြစ် သွေးရူးသွေးတန်းကာကွယ်ဖို့ ပေါ်ထွက်လာတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဖက်ဆစ်စနစ်ကိုမွေးထုတ်ပေးတဲ့ အခြေခံအုတ်မြစ်တွေဟာ အရင်းရှင်အာဏာရှင်စနစ်နဲ့ ပေါ်ပြူလာ အမျိုးသားရေး အစွန်းရောက်ဝါဒတွေလို့လည်း ဆိုကြတယ်။

ပေါ်ပြူလာလက်ယာအမျိုးသားရေးဝါဒနဲ့တူတာက ဖက်ဆစ်တွေဟာ ရှိရင်းစွဲ ဒီမိုကရေစီအဆောက်အဦမှန်သမျှ ဖျက်ဆီးချင်တဲ့ ဖက်မှာတူတယ်။ ဖက်ဆစ်တွေဟာ အာဏာမရခင်က လူထုကြီးနဲ့ အစိုးရကို၊ လူထုကြီးနဲ့ အုပ်စိုးသူအီလစ်တွေကို ရန်တိုက်ပေးပေမဲ့ အာဏာရလာတာနဲ့ ပြည်သူလူထုကြီးကို သူတို့လက်ခုပ်ထဲကရေလို့ သဘောထားကြတယ်။ အရပ်သားအစိုးရက ရွေး ကောက်ပွဲမှာ မဲမသမာမှု ကျူးလွန်လို့ အာဏာသိမ်းရတာပါဆိုပြီး တွင်တွင်ပြော

ကြတယ်။ ဒါကြောင့် ဗမာပြည်လို စစ်အာဏာရှင်စနစ်ရဲ့ နိုင်ငံရေး စီးပွားရေး လက်ဝါးကြီးအုပ်မှု ရေခံမြေခံတွေဟာ မျိုးချစ်စိတ် ပေါ်ပြူလာအမျိုးသားရေး ဝါဒသုံးတဲ့ ဖက်ဆစ် စနစ်ကို အချိန်မရွေးမွေး ထုတ်ပေးနိုင်စွမ်း ရှိနေတယ်ဆိုတာ သတိပြုဖို့လိုပါတယ်။

အမေရိကန်အုတ်ကလာဟိုးမား အစိုးရတက္ကသိုလ်က ပညာရှင် သီယိုဒို အမ်ဗက်စတယ်ကတော့ Authoritarian စနစ်ကို နိုင်ငံရေးအာဏာချုပ်ကိုင်ပုံ၊ နိုင်ငံသား လွတ်လပ်ခွင့်နဲ့ အတိုက်အခံတွေအတွက် အာမခံချက်ရှိမရှိ၊ အာဏာရှင်အုပ်စိုးမှုတည် ငြိမ်အောင်ထိန်းနိုင်စွမ်းရှိမရှိ စတဲ့အဓိကအချက်ကြီး သုံးချက်နဲ့တိုင်းတာနိုင်တယ်လို့ဆိုပါတယ်။ ပထမ အချက်ကိုကြည့်မယ် ဆိုရင် နိုင်ငံရေးအာဏာကို တဦးတည်း တစုတည်းလက်ထဲမှာပဲ တင်းတင်းကျပ်ကျပ်ချုပ်ကိုင်လေ့ရှိတာ အထင်အရှားတွေ့ရတယ်၊ ဥပဒေစိုးမိုးရေးမဟုတ်ဘဲ ခေါင်းဆောင်က စိုးမိုးရေး လုပ်တယ်။ အရေးကြီးတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေကို လူတစုကပဲ တံခါးပိတ်ပြီး ချမှတ်ကြတယ်။ ခေါင်းဆောင်မှုကို မိမိဘာသာခန့်အပ်သလို နိုင်ငံရေးအာဏာကျင့်သုံးပုံကလည်း စည်းမျဉ်းဥပဒေအတိုင်း မဟုတ်၊ တရားမဝင် နည်းမျိုးစုံနဲ့ လုပ်တတ်တယ်။ အတိုက်အခံတွေကို ရွေးကောက်ပွဲဝင်ခွင့်ပေးပေမဲ့ ရွေးကောက်ပွဲတွေဟာ ချို့ ယွင်းချက်မျိုးစုံ ရှိနေတတ်တယ်။ ဒုတိယအချက်ဖြစ်တဲ့ နိုင်ငံသား အခွင့်အရေးတွေ အတိုက်အခံ နိုင်ငံရေးပါတီတွေ ရပိုင်ခွင့် အာမခံချက်ပေးရေးမှာလည်း နည်းမျိုးစုံ ပိတ်ပင်တားဆီးလေ့ရှိတယ်။ ဒီလိုနိုင်ငံရေးအာဏာကျင့်သုံးမှုတွေကြောင့် ပြည်သူလူထု လိုလားချက်တွေကို ဘယ်နည်းနဲ့မှ မဖြည့်ဆည်းနိုင်တဲ့အတွက် တတိယအချက်ဖြစ်တဲ့ တည်ငြိမ်မှုလည်း မကြာခဏပျက်ပြားရတယ်။

အဲဒီ Authoritarian စနစ်ဟာ အမှားပြုပြင်တာ နိုင်ငံရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲတာတွေလုပ်ပြီး ဒီမိုကရေစီအသွင်ကူးပြောင်းရေးကို တက်လှမ်းသွားနိုင်ပေမဲ့ ဒီမိုကရေစီအသွင်ကူးပြောင်းမှုကို ဆုံးခန်းတိုင်မလုပ်ဘဲ အာဏာရှင်စနစ်၊ တနည်းအားဖြင့် liberalism လစ်ဘရယ်အခြေခံတရားတွေ ဖောက်ဖျက်တဲ့ အာဏာရှင်စနစ် ကိုပြန်လျှောကျသွားတတ်တယ်။ ၂၁ ရာစု ဖက်ဆစ်ဝါဒတွေဟာ လက်ယာစွန်း ပေါ်ပြူလာ အမျိုးသားရေး အစွန်းရောက်ဝါဒတွေကို အခြေပြုတဲ့ အဲသလို liberalism ရဲ့အပြင်းစား ဖော်ပြချက် တွေပဲလို့ ထောက်ပြနေကြတယ်။ ၂၀၂၂ အတွင်း ဥရောပနိုင်ငံတွေမှာပြုလုပ်တဲ့ ရွေးကောက်ပွဲတွေမှာ အဲသလို ဖက်ဆစ်လက်သစ်ပါတီတွေ အင်အားအတော်ကောင်းလာတာတွေ့နိုင်တယ်။ ဆွီဒင်မှာ လက်ယာစွန်းညွန့်ပေါင်းတွေ အစိုးရ ဖွဲ့လာသလို အီတလီမှာလဲ ယခင်ဖက်ဆစ်ပါတီရဲ့ အနွယ်ဖြစ်တဲ့ ဖက်ဆစ်ပါတီခေါင်းဆောင် ဂျော်ဂျီယာ မယ်လိုနီက ဝန်ကြီးချုပ် ဖြစ်လာတယ်။ အမေရိကန်မှာ ဒေါ်နယ်ထရန့်အပါအဝင် လက်ယာစွန်း ရီပတ်ဗလစ်ကင်တွေက အင်ကြီးအားကြီး ရှိနေတယ်။ ပြင်သစ် သမ္မတရွေးပွဲမှာ လက်ယာစွန်း အမျိုးသားရေးဝါဒီလီပန်းဝါဒီတွေက ဒုတိယ မဲအများဆုံး ရသွားတယ်။ အိန္ဒိယမှာလည်း လက်ယာစွန်း ဟိန္ဒူ အမျိုးသားရေးဝါဒီက ဝန်ကြီးချုပ်ဖြစ်နေတယ်။ တခြားဒေသတွေ ဖြစ်တဲ့ လက်တင်အမေရိက၊ ဥရောပ အာရှ အာဖရိက လက်တင် အမေရိကနိုင်ငံအများအပြားမှာလည်း liberalism အာဏာရှင်တွေက နိုင်ငံရဲ့အာဏာကို ရယူထားကြတယ်။ အမေရိကန်လို နိုင်ငံမှာလည်း အစွန်းရောက်ဖက်ဆစ်အုပ်စုကြီးက လွှတ်တော်ကို စီးနင်းသိမ်းပိုက်သလို ဘရာဇီးမှာလည်း မကြာခင်က လက် ယာစွန်း သမ္မတထောက်ခံသူဖက်ဆစ်တွေက လွှတ်တော်ကို သိမ်းပိုက်တာလုပ်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် Authoritarianism အာဏာရှင်တွေဟာ အပြန်အလှန်အားဖြည့်ပြီး ပိုပြင်းထန်တဲ့ အမျိုးသားရေး အစွန်းရောက် ဖက်ဆစ်ဝါဒတွေ ထွက်ပေါ်စေတဲ့ ရေခံ မြေခံတွေဖြစ်နေကြတယ်။

အငြိမ်းစားနိုင်ငံတကာ့စီးပွားရေးပညာရှင် ဒေါက်တာလောရင့် ဘရစ်ရဲ့ လွတ်လပ်တဲ့ စုံစမ်းမှုသုတေသနပြုချက်များအရ သမိုင်းမှာထွက်ပေါ်ခဲ့တဲ့ အီတလီ၊ ဂျာမနီ၊ စပိန်၊ အင်ဒိုနီးရှားနဲ့ လက်တင်အမေရိက အာဏာရှင်နိုင်ငံများကျင့်သုံးကြတဲ့ ဖက် ဆစ်စနစ်ရဲ့ ကြံအင်လက္ခဏာဟာ ၁၄ ချက်လောက်ရှိတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒီအချက်တွေကို အတိုချုပ်ဖော်ပြရရင် . . .

(၁) အမျိုးသားရေးဝါဒကို ကျယ်ကျယ်လောင်လောင် အဆက်မပြတ် ဖော်ထုတ်တောင်းဆိုခြင်း

(၂) အမျိုးသားလုံခြုံရေးကို အရူးအမူးစွဲလမ်းကြပြီး ပြည်သူလူထုကို အမျိုးသားလုံခြုံရေး အကြောက်တရားနဲ့ အုပ်စိုးကြခြင်း

(၃) အမျိုးဘာသာပေါ်မှာ စည်းလုံးမှုတည်ဆောက်ဖို့အတွက် ရန်သူရှာဖွေဖော်ထုတ်ဖို့ မပြတ်ကြိုးစားပြီး မိမိလူမျိုးမိမိဘာသာ မဟုတ်သူတွေအပြစ်ဖို့ လစ်ဘရယ်တွေ၊ ဆိုရှယ်လစ်တွေ ကွန်မြူနစ်တွေကို လက်ညှိုးထိုးပြပြီးလူထု ထောက်ခံမှုယူကြခြင်း

(၄) လူ့အခွင့်အရေးမှန်သမျှ လက်မခံဘဲ ငြင်းဆန်ပြီး တသွေးတသံတမိန့်အောက်မှာ နှိပ်စက်ညှင်းပန်းခြင်း အကျဉ်းနည်းနဲ့ သေဒဏ်စီရင်ခြင်း အတိုက်အခံတွေကို လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခြင်း နှစ်ရှည်ထောင်သွင်း အကျဉ်းချခြင်း စသည်များ

(၅) စစ်တပ်ကို အရာရာဦးစားပေးပြီး ပြည်တွင်းလုံခြုံရေးပြဿနာကို စစ်ရေးဖြင့်ဖြေရှင်းခြင်း စစ်သုံးစရိတ်များ မတန်တဆ ဘတ်ဂျက်ချရယူခြင်း၊ စစ်သားနဲ့ စစ်ဖက်အမှုထမ်းတွေကို ပျိုတိုင်းကြိုက်တဲ့နှင်းဆီခိုင်လို အမွှမ်းတင်မြှောက်စားခြင်း

(၆) ဘာသာရေးကို အစိုးရနှင့် လိမ်ယှက်ရောနှောထားခြင်း၊ အများစုကိုးကွယ်သည့် ဘာသာရေးကတဆင့် လူထုတွင်းဖက်ဆစ် ဝါဒအမြင် အယူအဆတွေ ပြန့်နှံ့လာအောင်အသုံးပြုခြင်း၊

(၇) ကျားမခွဲခြားမှု ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကျင့်သုံးပြီး ကွာရှင်းသည့်ကိစ္စ သန္ဓေသားဖျက်ချသည့်ကိစ္စ လိင်တူစုံမက်သည့်ကိစ္စ စသည်များကို တင်းတင်းကျပ်ကျပ် နှိပ်ကွပ်ကာ နိုင်ငံတော်သည် အိမ်ထောင်မိသားစုများ၏ အမြင့်ဆုံးအုပ်ထိန်းသူအဖြစ် ယူဆခြင်း

(၈) ကော်ပိုရိတ် စီးပွားရေးအာဏာပိုင်စနစ်ကို ကာကွယ်ထားပြီး စက်မှုနှင့် စီးပွားရေး ကုမ္ပဏီပိုင်ရှင်ကြီးများ၏ လက်တဆုပ်စာ အာဏာစိုးမိုးမှုကို ထူထောင်ပေးထားသလို အပြန်အလှန်အားဖြင့် ယင်းကော်ပိုရိတ်လက်တဆုပ်စာ အရင်းရှင်ကြီးများကလည်း ဖက်ဆစ်အစိုးရခေါင်းဆောင်များကို တင်မြှောက်ပေးကြသည့် အကျိုးတူအလုပ်ကို လုပ်လျက်ရှိခြင်း

(၉) အလုပ်သမားထု၏ အင်အားကို ဖိနှိပ်ထားခြင်း၊ ဖက်ဆစ်စနစ်ကို အဓိကခြိမ်းခြောက်နိုင်စွမ်းရှိသည့် အင်အားမှာ အလုပ်သမားထု၏ စည်းလုံးသော အင်အားဖြစ်သဖြင့် အလုပ်သမားသမဂ္ဂများကို လုံးဝနင်းချေဖျက်ဆီးပစ်ခြင်း

(၁၀) ခရိုနီစနစ်နှင့် အဂတိလိုက်စားမှု အနှံ့အပြားရမ်းချင်တိုင်းရမ်းကားခြင်း၊ ဖက်ဆစ်အာဏာရှင်အစိုးရအများစုသည် မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းများ ဆွေမျိုးသားချင်းများဖြင့် တစုတဝေးကြီး အုပ်စိုးကြခြင်းဖြစ်သဖြင့် အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာ၊ စီးပွားရေးအာဏာနှင့် လူမှုအခွင့်ထူးခံစားခွင့်များကို မိမိတို့အကြားခွဲဝေထားကြပြီး အချင်းချင်းကာကွယ်ကြ အဂတိမျိုးစုံလိုက်စားကြခြင်း၊ ဖက်ဆစ်အစိုးရခေါင်းဆောင်များနှင့် ခရိုနီများက နိုင်ငံပိုင်သယံဇာတများ ဘဏ္ဍာငွေများကို ပြောင်ပြောင်တင်းတင်းခိုးဝှက်ခွင့် အခွန်လွတ်ငြိမ်းခွင့်များ ရကြခြင်း

(၁၁) ပညာတတ်များ၊ အနုပညာရှင်များကို ရွံ့ရှာမုန်းတီးပြီး အဆင့်မြင့်ပညာရေးကို ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း ဆန့်ကျင်ခြင်း၊ အဆင့်မြင့် ပညာရှင် သင်ကြားမှုကို ဆန့်ကျင်ခြင်း၊ ပါမောက္ခများ ပညာရှင်များ၏စာတမ်းများကို ဖြတ်တောက်ခြင်း၊ ဖမ်းဆီးနှိပ်စက်ခြင်းများပြုကာ စာအုပ်စာတမ်းများကို ထွက်မလာအောင် ပိတ်ပင်ပစ်ခြင်း

(၁၂) လူထုဆက်သွယ်ရေးကြားခံမီဒီယာများကို ထိန်းချုပ်ခြင်း။ အစိုးရမှသော်လည်းကောင်း အစိုးရဖက်သား ပုဂ္ဂိုလ်များမှတဆင့် သွယ်ဝိုက်၍သော်လည်းကောင်း ချုပ်ကိုင်ထားသလို သတင်းစာများကို ဆင်ဆာဖြတ်တောက်မှုကို မပြတ်ပြုလုပ်ထားခြင်း

(၁၃) ရွေးကောက်ပွဲ မဲခိုးမဲလိမ် မသမာမှုမျိုးစုံပြုလုပ်ခြင်း၊ ဖက်ဆစ်များပြုလုပ်သည့် ရွေးကောက်ပွဲများသည် အတုအယောင် ဟန်ပြရွေးကောက်ပွဲများသာဖြစ်ပြီး ရွေးကောက်ပွဲ မဲဆွယ်ချိန်မှာဖြစ်စေ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပနေစဉ်မှာဖြစ်စေ တဘက်ကိုယ်စားလှယ်ကို ခြိမ်းခြောက်ခြင်း လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခြင်းများနှင့် မဲဆန္ဒရှင်များကို အကျပ်ကိုင် ခြိမ်းခြောက်ဖိအားပေးကာ ဖက်ဆစ်များကို မဲမနိုင်နိုင်အောင် လုပ်ကြခြင်း

(၁၄) ရာဇဝတ်မှုနှင့် ပြစ်ဒဏ်စီရင်ခြင်းကို အရူးအမူးစွဲလမ်းကြခြင်း။ ဖက်ဆစ်များသည် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးလုပ်နိုင်ရန် ခွင့်ပြုသည့် ရဲအဖွဲ့အာဏာကို အကန့်အသတ်မရှိ တိုးချဲ့ပေးအပ်ထားသဖြင့် ရဲအဖွဲ့၏ အာဏာအလွဲသုံးစားလုပ်မှုများ အနှံ့အပြား ဖြစ်ပေါ်နေခြင်း၊ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်အကြောင်းပြကာ နိုင်ငံသားလွတ်လပ်ခွင့်တွေကို ထင်သလိုနင်းခြေခွင့်ရကြခြင်း။

စတဲ့အချက်တွေဖြစ်ပါတယ်။

ဒီသုတေသနဟာ အာရှတိုက်က ဂျပန်ဖက်ဆစ်ဝါဒအကြောင်း ထည့်မထားတာကို သတိပြုဖို့လို လိမ့်မယ်။ ဖက်ဆစ်အစိုးရတိုင်းလိုလိုမှာ ရက်စက်တင်းမာတဲ့ တဓောက်ကန်း မျိုးချစ်လိုလို ဖက်ဆစ်ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဦးကို ဗဟိုပြုထားတတ်တာကိုလည်း သီးသန့်ဖော်ပြမထားဘူး။ နောက်ပြီး လက်မရွံ့လူသတ်ကောင်တွေနဲ့ဖွဲ့ပြီး ဆန့်ကျင်သူမှန်သမျှဖမ်းဆီးနှိပ်စက်သတ်ဖြတ်ပစ်လေ့ရှိတဲ့ ဂျာမန် ဂက်စတာပိုတွေ၊ SS တပ်ဖွဲ့တွေ၊ ဂျပန်ကင်ပေတိုင်တွေ၊ စစ်ထောက်လှမ်းရေးတွေ၊ အထူးရဲတွေကို သီးသန့်လက္ခဏာအဖြစ် ပေးမထားသလို အကျဉ်းစခန်းတွေ ငရဲခန်းတွေ အစုလိုက်အပြုံလိုက်သတ်ဖြတ်မှုတွေအကြောင်းလဲ ထည့်မထားတာတွေ့ရတယ်။

ဒီနေရာမှာ ဖက်ဆစ်ဝါဒလက္ခဏာရပ်တွေကို သက်ဆိုင်ရာရှေ့နောက်ဆက်စပ် ပတ်ဝန်းကျင်နောက်ခံကားနဲ့ တွဲဖက်ပြီး ကြည့်ရှုမှ ပိုပြီးနားလည်နိုင်မယ်။ ဖက်ဆစ်တွေဟာ နိုင်ငံရေးအရ လက်ယာအစွန်းမှာရှိနေပြီး သက်ဦးဆံပိုင်အာဏာရှင်နဲ့ တွေ့မြင်နေကျတခြားအာဏာရှင်တို့ထက် ပိုပြီးလက်ယာစွန်းကျတဲ့နေရာမှာ ရှိနေတယ်။ ဖက်ဆစ်တွေဟာ ရှိရင်းစွဲအာဏာရှင်တွေရဲ့ နိုင်ငံတော်တွေ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတွေကိုပဲ ရယူအသုံးပြုကြပေမဲ့ နိုင်ငံရေးအကြမ်းဖက်မှုကို ဖောင်းပေးလုပ်ရာမှာတော့ ထင်ရှားတဲ့အချက် ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံရေးနယ်မှာ လက်ယာနိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုတွေ အယူဝါဒတွေအမျိုးမျိုးရှိပေမဲ့ အစဉ်အလာလက်ယာနိုင်ငံရေး အင်အားစုတွေဟာ လစ်ဘရယ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဘောင်ထဲမှာ ဒါမှမဟုတ် လစ်ဘရယ်ဒီမိုကရေစီဘောင်ထဲမှာ တခြားမှုဝါဒမျိုးစုံနဲ့ အတူ လည်ပတ်မောင်းနှင်လေ့ရှိပေမဲ့ ဖက်ဆစ်တွေကတော့ အဲဒီအခြေခံမူဘောင်ကို အဆက်ဖြတ်ပြီး နိုင်ငံရေးအကြမ်းဖက်မှုကို ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း ဒွိဟကင်းကင်း အားတက်သရောလုပ်ကြတယ်။

Authoritarian အာဏာရှင်အစိုးရတွေဟာ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု တင်းတင်းကျပ်ကျပ် လုပ်ပြီး အတိုက်အခံတွေကို ဖိနှိပ်နေတဲ့တိုင် လူမှုစနစ်ပိုင်းကို သိပ်မစွက်ဖက်သလို စီးပွားရေးဘဝကိုလဲ လက်ရှောင်ကြလေ့ရှိတယ်။ ဖက်ဆစ်တွေလို အမျိုးသားရေးဝါဒကို ပြင်းပြင်းထန်ထန်ကိုးကွယ်တာမလုပ်ကြဘူး။ authoritarian အာဏာရှင်စနစ်အများစုဟာ အာဏာရှင်ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဦးကို ဗဟိုပြုတာမျိုးလည်း သိပ်မလုပ်ကြဘူး။ ဖက်ဆစ်တွေကတော့ အတိုက်အခံတွေကို အကြမ်းဖက်နှိပ်ကွပ်တယ်၊ ပြင်းထန်တဲ့အမျိုးသားရေးဝါဒကို ကျင့်သုံးတယ်။ နိုင်ငံခြားရေးဝါဒမှာ နယ်ချဲ့စနစ်ကို ကိုင်စွဲပြီး နိုင်ငံခြားပြဿနာကို အကြမ်းဖက်နည်း စစ်ရေး နည်းတွေနဲ့ ဖြေရှင်းတယ်။ နိုင်ငံငယ်လေးတွေကို သိမ်းပိုက်တယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ ဝန်ရိုးတန်းနိုင်ငံတွေဆိုပြီး ဖက်ဆစ်နိုင်ငံတွေ လက်တွဲကြတယ်။ ဖက်ဆစ်တွေနဲ့ authoritarian တွေအကြား နောက်ထပ်ထင်ရှားတဲ့ ကွဲပြားတာတခုကတော့ ဖက်ဆစ်တွေဟာ စီးပွားရေးကို တင်းတင်းကျပ်ကျပ် ချုပ်ကိုင်တယ်။ လူ့အဖွဲ့အစည်းကိုလည်း နိုင်ငံတော်ရဲ့ ကျေးကျွန်လို သဘောထားပြီး လူမှုစနစ်တွေကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ချုပ်ကိုင်တယ်။ ဒီမိုကရေစီအဆောင်အယောင် လွှတ်တော်တွေ တရားရုံးတွေ နိုင်ငံရေးဘဝတွေကိုလည်း နောက်ဆုံးမှာ ပြောင်ကျကျ ဖျက်ဆီးပစ်တယ်။ အာဏာရှင်ခေါင်းဆောင်တဦးကပဲ အရာရာကို အဆုံးအဖြတ် ပေးတယ်။ ဒီလက္ခဏာတွေဟာ အီတလီနဲ့ ဂျာမနီအကြားပုံစံချင်းကွဲတာရှိသလို စပိန်နဲ့ အီတလီအကြားလည်း ပုံစံချင်းကွဲနိုင်တယ်။ အလားတူဘဲ ဥရောပဖက်ဆစ်နဲ့ အာရှဖက်ဆစ်အကြားမှာလည်း သူ့ထူးခြားချက်နဲ့သူ ကာလဒေသလူမျိုးတွေကို လိုက်ပြီး ကွဲပြား ကြတယ်ဆိုတာ သတိပြုဖို့လိုပါတယ်။ ■

(နောက်စာစောင်မှာ ဆက်လက် ဖော်ပြပါမယ်)

ကျွန်ုပ်တို့၏ မြဲမြံမှု

စစ်အာဏာသိမ်းဖြစ်ရပ်နှင့်အတူ တတိုင်းတပြည်လုံးအပေါ် စစ်တပ်၏ မတရား ဖက်ဆစ်အာဏာ ကြီးစိုးခဲ့သည်မှာ ၂၀၂၃၊ ဖေဖော်ဝါရီ ၁ ရက်နေ့တွင် ၂ နှစ်တင်းတင်း ပြည့်မြောက်ခဲ့ပြီ ဖြစ်၏။ သို့သော် ကျွန်ုပ်တို့အတွက် ပို၍မှတ်ယူရမည်မှာကား ဖက်ဆစ်အာဏာကြီးစိုးမှု၏ ၂ နှစ်ပြည့်မဟုတ်ဘဲ တော်လှန်ရေးတရပ်၏ ဖွားမြင်မှု၊ လွတ်မြောက်ရေး၏ မြားမြောင်သော ဖြစ်နိုင်ခြေ အလုံးစုံတို့ ပေါ်ထွန်းလာမှု၏ ၂ နှစ်ပြည့် အဖြစ်ပို၍ မှတ်ယူကြရမည်သာ ဖြစ်မလိမ့်။

သို့သော်၊ ကျွန်ုပ်တို့ထပ်မံ၍ မြဲမြံစွာ သတိချပ်ရမည်မှာကား လွတ်မြောက်ရေး၏ ဖြစ်နိုင်ခြေမှန်သမျှသည် အမှန်ကေန် လွတ်မြောက်ရေး၏ ဖြစ်နိုင်ခြေဟုတ်ပါက အခြားတဖက်တွင် သေခြင်းတရား၊ လူ့အစည်းအနှောင်တစုံလုံး အလုံးစုံ ပျက်သုန်းခြင်း၏ ဖြစ်နိုင်ခြေသည်လည်း ၎င်းအတွင်း ပါရှိကြောင်းပင်။

ထိုသို့ မနှစ်မြို့ဖွယ် အကြောင်းတရားနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည့်အခိုက်၊ စိတ်ဝိညာဉ်သည် လွတ်မြောက်ရေးထံမှ ၎င်းမနှစ်မြို့ဖွယ် သေခြင်းတရား၏ ဖြစ်နိုင်ခြေအားခြေဖျက်ဖို့ရာ ကြိုးကုတ်ရင်း လွတ်မြောက်ရေး တိုက်ပွဲအား ‘တထစ်လျှော့’ ရန် ဆင်ခြင်ကောင်း ဆင်ခြင်မလိမ့်။ သို့မဟုတ်၊ စိတ်ဝိညာဉ်သည် လူသားအများ၏ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ၊ လူသားအများ၏ လွတ်မြောက်ရေးတို့အတွက် ကြိုးကုတ်ခြင်း၊ ကြံ့စည်ခြင်းကိုပင် သိပ်မြင့်လွန်း ကြီးလွန်းသော ‘စိတ်ကူးယဉ်အိပ်မက်’ သပ်သပ်ဟု ငြင်းပယ်ကောင်းလည်း ငြင်းပယ်ကာ ကျုံလှီခြောက်ကပ်သော အရှိတရားအား ဖက်တွယ်ရင်း နတ္ထိတံသွားကောင်းလည်း ကောင်းနိုင်၏။

သို့သော် စိတ်ဝိညာဉ်သည် မည်သည့်အခြေအနေတွင်မျှ ငြိမ်းအေးမှုကို ရှာမတွေ့နိုင်။ မည်သည့်အဖြေတွင်မျှ သူ့အလိုသည် မရပ်တန့်နိုင်။ လွတ်မြောက်ရေးထံမှ အလုံးစုံပျက်သုန်းမှု၏ ဖြစ်နိုင်ခြေကို သူဖယ်ထုတ်က လွတ်မြောက်ရေးကိုယ်၌ကို သူလက်လွှတ်မိ၏။ လွတ်မြောက်ရေးကိုယ်၌ကို သူစွန့်ပယ်က သူ့ကိုယ်သူ သူလက်လွှတ်၏။

စင်စစ် ကျွန်ုပ်တို့သည် သေခြင်းတရား၊ အလုံးစုံပျက်သုန်းမှု၏ ဖြစ်နိုင်ခြေထံမှ ကျုံ့ဝင်ဖယ်ခွာ၍ ၎င်းဖြစ်နိုင်ခြေအား ဖယ်ထုတ်ခြင်းအားဖြင့် မည်သည့်လွတ်မြောက်ရေးမျှ မျှော်လင့်နိုင်သည် မဟုတ်ဘဲ ၎င်းဖြစ်နိုင်ခြေကိုယ်၌အား စေ့စေ့စိုက်ကြည့် ရင်ဆိုင်၍သာ၊ ၎င်း ဖြစ်နိုင်ခြေတလျှောက် ဖြတ်သန်း၍သာ၊ ၎င်းဖြစ်နိုင်ခြေတလျှောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် မြဲမြံခြင်းအားဖြင့်သာ လွတ်မြောက်ရေး၏ ရောင်နီထံ ဆိုက်ရောက်နိုင်လတ္တံ့။

■ **မောင်နှင်းဆီ**

မစ္စတာ ရေဒီယိုများ

■ မှိုင်းသံလွင်

ရှစ်လေးလုံးကာလ မတိုင်မီက ဗမာပြည်သူတွေ နိုင်ငံခြားရေဒီယို နားထောင်သည့် အလေ့အထ သိပ်မရှိကြ။ ရှစ်လေးလုံး အစပျိုးချိန် ရောက်မှသာလျှင် အတော်အတန် နားထောင်လာကြသည်။ ရှစ်လေးလုံး မတိုင်ခင်က အနောက်နိုင်ငံရေဒီယို မြန်မာပိုင်းအစီအစဉ်တွေက ပြည်သူတွေ စိတ်ဝင်စားစရာသတင်း ဖျော်ဖြေမှု မပေးနိုင်တာလည်း ပါပါလိမ့်မည်။

ရှစ်လေးလုံးနီးတော့ ဗမာနိုင်ငံရေးက လှုပ်လှုပ်ရွရွ၊ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင် ကိုဖုန်းမော် ကျဆုံးမှု သတင်းသည် ပြည်ပရေဒီယိုတွေမှာ ညံနေ၏။ မြန်မာ့အသံက အဖြစ်မှန်ကို ဘာမှ မကြေညာ ပြောင်လိမ်ပြောင်လိမ် ဖြစ်နေသည်။ BBC,VOA ကို တပြည်လုံး နားထောင်လာကြပြီး တစတစ ပိုကျယ်ပြန့်လာ၏။ ခရစ္စတိုဖာဂါးနက်ဆိုသည့် BBC သတင်းထောက်ကို တပြည်လုံး သိသွားသည်။

ပြည်ပရေဒီယို ထိုးစစ်ကို မဆလ အစိုးရ စိမ့်နေအောင် ခံလိုက်ရသည်။ အတော်လည်း နာကျည်းသွားသည်။ နဝတ အာဏာသိမ်းပြီးသောအခါ BBC, VOA, AIR စသည့် ရေဒီယိုတွေကို မိုးလုံးပြည် မုသားလွှင့်ထုတ်သူတွေအဖြစ် ခေါင်းစဉ်ထိုးတော့သည်။

ရှစ်လေးလုံးအလွန် မကြာမီ အိန္ဒိယအစိုးရ ပေါ်လစီပြောင်းသွားမှုနှင့်အတူ AIR ပျောက်သွားသည်။ BBC,VOA ကား မပျောက်။ အနောက်ဒီမိုကရေစီ ရပ်ခံချက်ဖြင့် ဗမာ့ဒီမိုကရေစီ အရေးကို ဆက်လက် အားပေးမြဲ။ သို့သော် နားထောင်သူများဘက်က တိုးတိုးတိတ်တိတ် ဖြစ်သွားသည်။ ဖိနှိပ်မှုကလည်း ကြီးသည်ကိုး။

နောက်တော့ ကိုယ့်ဘက်တော်သား ရေဒီယိုတွေ တိုးလာသည်။ DVB,RFA အစရှိသည်ဖြင့် . . . ၊ ဒီမိုကရေစီအရေးမှာ အားသွန်ခွန်စိုက် စီးဝင်ကြသည်။

ခေတ်တွေ ပြောင်းလာသည်။ အင်တာနက်ခေတ် ရောက်လာသည်။ ရေဒီယိုတွေ ရပ်တည်ချက်က မပြောင်း။ နအဖ စစ်အစိုးရ၏ အနောက်ရေဒီယို ဆန့်ကျင်ရေး မူဝါဒကလည်း မပြောင်း။

၂၀၀၈ ခြေ/ဥ အတည်ပြုပြီး ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲ အကျော်မှာ ရေဒီယိုတွေ နည်းနည်း လှုပ်လာသည်။ နောက်တော့ စစ်တပိုင်း ဒီမိုကရေစီဆော်မှာပဲ ပြည်ပ အခြေစိုက် ရေဒီယိုတွေ ပြည်တွင်း အခြေပြု ဖြစ်လာသည်။ (လက်ရှိ အခြေအနေကို ထောက်ရှု၍ အမည်တွေကိုတော့ ထည့်သွင်းမရေးလိုတော့ပေ။) တော်လှန်သော ရေဒီယိုကြီးတခုမှာ ပြည်တွင်း အခြေပြုရုံသာမက ကြံ့ဖွံ့ ဗိုလ်သိန်းစိန် အစိုးရ၏ ပြန်ကြားရေး ဝန်ကြီးဌာနနှင့်ပါ ပလူးပလဲ ဖြစ်လာသည်။ ရေဒီယိုဟု အလွယ်ပြောသော်လည်း အင်တာနက်တွေ ရုပ်မြင်သံကြားတွေပါ ခေတ်စားနေလေပြီ။ အမျိုးသား ရင်ကြားစေ့ရေး အလံတော်အောက်မှာ ဝါဒဖြန့်ချိရေး မီဒီယာတွေ ဘယ်ညာယိမ်းထိုးလှုပ်ရှား နေကြသည်။

ပြည်တွင်းရောက်ပြီးနောက် ရေဒီယိုကြီးတခုက ကြံ့ဖွံ့အမာခံ ဘူးလက်လှဆွေကို ရေဒီယို ပင်တိုင်ဆောင်းပါးရှင်အဖြစ် အရာပေးလိုက်၏။ မည်သို့နားလည်ရမည်မသိ။ သူတို့မခွဲတတ်သည် တော့ မဟုတ်ပါ။ ရေဒီယို အကျိုးစီးပွားရေးအတွက် လုပ်ခဲ့သလား။ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားအတွက် လုပ်ခဲ့ သလား။ တခုခုသာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

၂၀၂၁ ခုနှစ် စစ်အာဏာသိမ်းမှုက အမျိုးသား ရင်ကြားစေ့ရေး အလံတော်ကို မီးလောင် တိုက်တွင်းလိုက်လေသည်။ ရေဒီယိုတွေ သွေးပြန်ကြွလာသည်။ ဒီမိုကရေစီအတုထဲ စစ်အာဏာ ထပ်လောင်းမှုကို လက်မခံကြ။ အပြင်းအထန် ဆန့်ကျင်ကြ၏။ ရှစ်လေးလုံးကလို ပြန်ဖြစ်သွားသည်။ ရေဒီယိုတင်မက အင်တာနက်၊ ရုပ်မြင်သံကြားလိုင်းများပါ ထပ်ဆောင်းလာသည်။ စစ်အာဏာ ဆန့်ကျင်ရေး မီဒီယာတွေ အများအပြား၊ ပင်မ ရေဒီယိုကြီးများလည်း ပင်မ ရေစီးထဲ ပြန်ရောက် လာကြသည်။

နွေဦးတော်လှန်ရေး၏ မောင်းနှင်အား . . . ။

နွေဦးတော်လှန်ရေးက မည်သို့ပင် မောင်းနှင်စေဦးတော့၊ ဓာတ်ပြသူတွေက ပြလာကြသေးသည်။ တော်လှန်ရေး၏ အဓိက သဏ္ဌာန်က လက်နက်ကိုင်ပုံစံ ဖြစ်လာသည်။ မြို့ပြ ပြောက်ကျားတွေ ပေါ်လာသည်။ မြို့ပြပြောက်ကျားတယောက်ကို ပြည်ပ ရေဒီယိုကြီးက ဗျူးသည်။ ဗျူးသည့်မမက ဝါရင့်၊ ရှစ်လေးလုံးကို ဖြတ်သန်းပြီး ထိုရေဒီယိုမှာ ကာလရှည်ကြာ တာဝန်ထမ်းနေသူ၊ ပြောက်ကျားလူငယ်၏ အတွေ့အကြုံနုနယ်မှုနှင့် ဖြေဆိုပုံ မပါးနပ်မှုကို နင်းပြီး မေးသူက စစ်ကြောရေးအရာရှိပမာ မေးခွန်းတွေ ထုတ်လာသည်။ မမေးသင့်တာတွေ မေးသည်။ အထက်စီးယူသည်။ နွေဦးတော်လှန်ရေးလုပ်နေတယ်ဆိုတာ ဒါမျိုးတွေပါဟု အများမသိသိအောင် ရန်သူကြိုက်အောင် တမင် လုပ်ပေးနေသည့် သဘောဖြစ်သည်။ ထိုရေဒီယို fb page မှာ ပြည်သူ့ဆဲသံတွေ ပွတ်လောရိုက်သွားတော့၏။

နောက် ရေဒီယိုကြီးတခု၏ ဌာနမှူးကလည်း ထို့အတူပင်။ သူက ရှစ်လေးလုံး ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်၊ ခေလှသူမဟုတ်၊ သူက အာဏာမသိမ်းခင်ကတည်းက fb အကောင့်တု တခုဖြင့် နှစ်ကိုယ်ခွဲနှင့်ပြီးဖြစ်သည်။ သိမ်းပြီးနောက်မှာ NLD ဆန့်ကျင်ရေး၊ နွေဦးဆန့်ကျင်ရေးတွေ တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် ရေးလာ၏။ သူ့လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များက ဒလန်လို သဘောထားရသည်အထိ သူ့ဖော်ပြချက်တွေက နိမ့်ကျလာသည်။ မြန်မာဌာန၏ လူကြီးဖြစ်သဖြင့် သူ့လုပ်ပိုင်ခွင့်အောက်မှာ သတင်းတွေ ဘယ်ပုံဖြစ်ခဲ့မည်ဆိုသည်ကို စဉ်းစားကြည့်ရုံဖြင့် သိနိုင်သည်။

အခုတော့ အခြား ပွေလီအမှုများစွာနှင့် ဒလန်လုပ်ဟန်တို့ကြောင့် သူ့မိခင်ဌာနက သူ့ကို တာဝန်မှ ယာယီ ရပ်ဆိုင်းထားလိုက်ပြီ။ တော်ပါသေး၏။

ကျွန်ုပ်တို့၏ မစ္စတာ ရေဒီယိုများသည် ကျွန်ုပ်တို့ကို ယခုထက်ပို၍ ထောက်ခံ အားပေးမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ သို့ရာတွင်ကား အပ္ပမာဒေန သမ္ပာဒေထ ဝါဒအား လက်လွှတ်ထား၍တော့ မရပါချေ။ ■

စစ်ဒလန် ကိုကိုကြီး

■ **ရှိန်ဇော်**

စစ်ဒလန် ကိုကိုကြီးကို မနှစ်လောက်က မိုလိုတော့ဗ်မှာ ရေးခဲ့တယ်။ အခု အဲ့ဒါ မရှိတော့လို့ အပိုင်း (၂) ကို အိုးဝေမှာ ရေးပါတယ်။

ဖေဖော်ဝါရီ ၂၇-၂၈ မှာ ကိုကိုကြီးတို့ ပြည်သူ့ပါတီ ဗဟိုကော်မတီ အစည်းအဝေးလုပ်ပါတယ်။ အဲဒီပွဲမယ် ပြောတဲ့ ကိုကိုကြီးမိန့်ခွန်းက နွေဦးတော်လှန်ရေး အင်အားစုတွေကို ရန်တွေ့ရန်ထောင် လုပ်သွားသလိုပါပဲ။

ကိုကိုကြီး ဘယ်လိုလူဆိုတာ ရှစ်လေးလုံး အရေးတော်ပုံ ကတည်းက ရိပ်မိပြီးသားပါ။ ခွင်နဲ့ စင်ကို ကြည့်ပြီး အလုပ်လုပ်တတ်သူပါ။ ကြုံကြိုက်တုန်း ၈၈ ကာလက ကိုကိုကြီးရဲ့ နိုင်ငံရေး အသိအမြင် နှံ့စပ်သိမြင်ပုံလေးတခု ပြန်ဖောက်သည်ချလိုက်ပါရစေ။

၈၈ မှာ ကိုကိုကြီးဟာ ဗကသ ဒုဥက္ကဋ္ဌအနေနဲ့ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးပါတီကြီးတခုနဲ့ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးအတွက် သွားဆွေးနွေးပါတယ်။ ဆွေးနွေးကြတော့ ဟိုဘက်က တပ်ဖွဲ့ပေးမယ်၊ လက်နက်ပေးမယ် သဘောတူပြီး တခုတောင်းဆိုတယ်။ သူတို့ပါတီထဲက ရဲဘော်သုံးကျိပ်ဝင် ဝါရင့်တပ်မှူးကြီးတဦးကို အသစ်ဖွဲ့မယ့်တပ်မှာ နာယကနေရာ ထားပေးဖို့ပါ။ ကိုကိုကြီး တုံ့ပြန်ခဲ့ပုံက နာယကနေရာ ထားပေးရမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဟာ ရှစ်လေးလုံးတုန်းက ဘာလုပ်ခဲ့လို့လဲ တဲ့။ အဲ့ဒီလို . . . ။

အခုလည်း ဗမာပြည် လူမျိုးပေါင်းစုံ ပြည်သူလူထုတရပ်လုံး ရရာလက်နက်စွဲပြီး ခုခံတော်လှန်စစ် ဆင်နွဲနေချိန်၊ စစ်ကောင်စီတပ်က တပြည်လုံးကို ရက်ရက်စက်စက် ဖိနှိပ်ချေမှုန်းနေချိန်မှာ ကိုကိုကြီးရဲ့ အောက်ကလိအာသံ ထွက်ပေါ်လာပြန်ပါတယ်။

“မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ပြဿနာအားလုံးမှာ နိုင်ငံရေးနည်းလမ်းနဲ့ ဖြေခြင်းခြင်းဟာ မှားတာမဟုတ်ဘဲနဲ့ နိုင်ငံရေးနည်းလမ်းကို ကျင့်သုံးခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းရဲ့ အားနည်းချက်၊ ချို့ယွင်းချက်တွေ ရှိလို့သာလျှင် မဖြေရှင်းနိုင်တာဖြစ်တယ်” လို့ ကိုကိုကြီးက ပြောတယ်။

သူပြောတဲ့ နိုင်ငံရေးနည်းလမ်းဆိုတာ ဘာလဲ၊ သူပြောချင်တာ စစ်ရေးမဟုတ်တာကို နိုင်ငံရေးလို့ ဆိုလိုချင်ပုံပဲ။ ဒါဖြင့် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး လုပ်နေတဲ့ သူတွေက နိုင်ငံရေးမဟုတ်ဘူးလား၊ နိုင်ငံရေးဆိုတာ သွေးမထွက်တဲ့ စစ်၊ စစ်ဆိုတာ သွေးထွက်တဲ့ နိုင်ငံရေး ဆိုတဲ့ စကားကို သိသလားလို့ ပြန်မေးခွန်းထုတ်ရလိမ့်မယ်။ (ကိုကိုကြီးက သိသိကြီးနဲ့ ပြောနေတာပါ)

နောက်တချက်က ဟိုလမ်းရွေးမယ်၊ ဒီလမ်းရွေးမယ်၊ မြေပေါ်လုပ်မယ်၊ မြေအောက်လုပ်မယ်ဆိုတဲ့ အခွင့်အရေးဟာ ဖိနှိပ်ခံပြည်သူတွေမှာ ဘယ်တုန်းကမှ မရှိခဲ့ပါဘူး။ အုပ်စိုးသူ မင်း၊ အစိုးရများကသာ ပြဋ္ဌာန်းစီမံတာ ဖြစ်ပါတယ်။

အခု နွေဦးတော်လှန်ရေးမှာပဲ ကြည့်လေ၊ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ကာလရှည်ကြာစွာ တစာတစာ ဟစ်အော်ဆုပ်ကိုင်ခဲ့တဲ့ အမျိုးသားပြန်လည်ရင်ကြားစေ့ရေးနဲ့ အကြမ်းမဖက်ရေး မူဝါဒတွေ စကစရဲ့ အာဏာသိမ်းမှုနဲ့အတူ ပျက်ပြယ်သွားခဲ့ပြီမဟုတ်လား။ အခု NLD ဘယ်လမ်းလိုက်နေသလဲ ကြည့်ရင် ရှင်းမှာပါ။ NLD ဟာ စစ်တိုက်ချင်လွန်းလို့ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးကို ရွေးခဲ့တာမဟုတ်ဘဲ စကစက အဲ့ဒီလမ်းကို ပြဋ္ဌာန်းပေးလိုက်တာ ဖြစ်ပါတယ်။

သူဆက်ပြောတဲ့အထဲမှာပါတာက နိုင်ငံရေး

နည်းလမ်းကို ကျင့်သုံးသူတွေမှာ အားနည်းချို့ယွင်းချက်တွေ ရှိနေတယ်ဆိုတာပဲ။ မူက မမှားဘူး၊ လူက မှားတယ်ပေါ့။ ဟုတ်ပါပြီ၊ လူကမှားတယ်ပဲ ထား၊ စစ်တပ်လား၊ NLDလား၊ ဝေဝေဝါးဝါး လုံးချလို့တော့ မဖြစ်ဘူးလေ။ တိတိကျကျ ပြောဖို့တော့ လိုတာပေါ့။ စကစ ဒီလောက်ကြီး မီးရှို့လုယက်လူသ -တ် မုဒိမ်းကျင့်နေတာကို အပြစ်စကား တခွန်းမှ မဟရဲသူအဖို့မတော့ နိုင်ငံရေးနည်းလမ်းဟာ မှန်ကောင်းမှန်မှာပေါ့။

စကစက ပါတီတွေ ပြန်မှတ်ပုံတင်ခိုင်းတာဟာ NLD လို လူ့ဘောင်သစ်လို ပါတီမျိုးတွေကို နင်တို့က အကောင်ကြီးတယ်၊ နောက်တခါ ထပ်ခုန်ဆိုတဲ့ သဘောမျိုးပဲ။ အပြီးဖျက်ဖို့ လုပ်တာ။ PR ဆိုတာလည်း ဒါပဲ။ မူလရှိနေတဲ့ (စစ်အုပ်စုပဲ ရေးခဲ့တဲ့) ပါတီထောင်ခွင့်လောက်နဲ့တော့ တို့တွေနိုင်ဖို့ သိပ်မလွယ်ဘူး။ တို့အသာရအောင် ထပ်လုပ်၊ ထပ်ပြင် ဆိုတဲ့ စကစရဲ့ အယုတ်တမာဇာတ်ကို နိုင်ငံရေး ကကြီး၊ ခခွေးလောက် တတ်သူတိုင်း သိနိုင်ပါတယ်။

"နောက်ဆုံးပြောရရင် သူတို့ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်ဒေသတွေကအစ တိုင်းရင်းသားပါတီတွေ အခု မှတ်ပုံတင်ဖို့ ရပ်တည်ဖို့ ကြိုးစားနေကြတာကို ဘာမှ ခြိမ်းခြောက်တာပြုတာမျိုး သိပ်မရှိဘူး၊ မကြားရဘူး၊ ဖြစ်နေတာက ကျွန်တော်တို့ ဗမာပေါ့၊ ဒီပြည်မပေါ့၊ ဘယ်လိုစဉ်းစားနေကြတာလဲ။ ကျွန်တော်တို့ မလိုတော့ဘူးလား။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံရေးပါတီတွေဟာ မလိုအပ်တော့ဘူးလား။ ဒါမှမဟုတ်ရင် ခေတ်အဆက်ဆက်မှာ ၁၉၆၂ ကနေ အာဏာသိမ်းတယ်၊ စစ်တပ်ကနေ ပါတီထောင်တယ်၊ ၈၈ အာဏာသိမ်းတယ်၊ ပြောရရင် စစ်တပ်က ပါတီထောင်တာပဲ။ အဲဒီအတိုင်း ကျွန်တော်တို့က လွှတ်ပေးလိုက်မှာလား၊ ကဲ ဖြစ်ချင်တာဖြစ်ကြတော့၊ သူတို့ဘာ သူတို့ လုပ်ချင်တာလုပ်ကြတော့ လို့ လွှတ်ပေးလိုက်မှာလား။ အဲဒါ ကျွန်တော်တို့ မေးခွန်းမေးရတော့မယ်။"

ဒါကတော့ ကိုကိုကြီးရဲ့ ရန်တွေ့ရန်ထောင် ယောင်တောင်တောင်စကားတွေပါ။ သူ့စကားက EAO ဒေသတွေမှာ တိုင်ရင်းသားပါတီတွေ မှတ်ပုံတင်ရပ်တည်ဖို့ လုပ်နေတာ EAO တွေက သဘောတူတယ်။ ဗမာတွေကျမှ ခြိမ်းခြောက်နေတယ်၊ ဟန့်တားနှောင့်ယှက်နေတယ်လို့ ဆိုတယ်။ တိုင်းရင်းသားတွေကတော့ သူ့အကြောင်းနဲ့သူ ရှိမှာပေါ့၊ ပါတီထောင်လည်းထောင်ပေါ့၊ EAOတွေ သဘောတူလည်းတူပေါ့။ သေချာတာတခုကတော့ ခုလိုကာလမျိုးမှာ ပါတီ ပြန်မှတ်ပုံတင်သူတွေဟာ ဖဲသုံးချပ်အလိမ်ဝိုင်းက ဒလန်တွေနဲ့ ဘာမှမခြားဘူးဆိုတာပါပဲ။ ဘာမှ ဖြစ်မှာလည်း မဟုတ်ဘူး။ လူထု ဆန့်ကျင်တာခံရပြီး တိပ်မြုပ်ပြီးဆုံးသွားမှာပဲ။ ကိုကိုကြီးက ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံရေးမလိုတော့ဘူးလား မေးတော့ မလိုတော့ဘူး၊ လုံးဝမလိုတော့ဘူးလို့ ပြန်ဖြေရမှာပဲ။ ၁၉၆၂မှာ အာဏာသိမ်းတော့ စစ်တပ်ကိုယ်ခွဲက မဆလ၊ ၈၈ သိမ်းပြီးတော့ နောက်တကိုယ်က တစညနဲ့ ကြံ့ဖွံ့၊ မဆလခေတ်ကတော့ တပါတီတည်းရပ်တည်ခွင့်မို့ ထားတော့၊ ၉၀ ရွေးကောက်ပွဲမှာ NLD က တစညကို အပြတ်နိုင်တာပဲ။ ဘာဖြစ်လဲ၊ အာဏာမလွှဲဘူး။ နောက်တော့ ကြံ့ဖွံ့ကို ပွဲထုတ်တယ်။ အခု ၂၀၂၀ ကြံ့ဖွံ့ရှုံးတော့ ဘာဖြစ်လဲ၊ အာဏာထပ်သိမ်းလိုက်တယ်။ ဒါက ဖြစ်စဉ်ကို အကျဉ်းရုံး တင်ပြတာပါ။ စစ်အာဏာရှင်များ ခွင့်ပြုပေးထားတဲ့ခွင်ထဲက ပါတီပဲထောင်ထောင်၊ ရွေးကောက်ပွဲပဲ နိုင်နိုင် ဘာမှမဖြစ်နိုင်ဘူးဆိုတာ ထင်ရှားသထက် ထင်ရှားလာခဲ့ပါပြီ။ စစ်တပ်က ပါတီထောင်ပြီး လုပ်ချင်တာ လုပ်ကြတော့လို့ လွှတ်ပေးလိုက်ကြတော့မှာလားလို့ ကိုကိုကြီးက မေးတော့ ၂၀၀၈ ခွင်ထဲက ခင်ဗျားထောင်ထားတဲ့ ပါတီအနေနဲ့ရော ဘာတွေများ ပြောပြ၊ လုပ်ပြနိုင်လို့တုန်းလို့ ပြန်မေးလိုက်ချင်ပါတယ်။

စစ်တပ်ကို လုပ်ချင်ရာလုပ်ခွင့် မပေးနိုင်လို့မို့ ပြည်သူလူထုက ရရာလက်နက်စွဲကိုင်ပြီး လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးကို ဆင်နွှဲနေကြတာပေါ့။ အငတ်ခံ၊ အသေခံ၊ ဒုက္ခခံနေကြတာပေါ့။ ဟိုတယ်ခန်းမထဲ ဝတ်ကောင်းစားလှတွေနဲ့ အပေါ်စား နိုင်ငံရေးစကားလုံးတွေကြားမှာ သာယာမနေကြတာပေါ့။

ခုချိန်ခါမှာ စကစခွင်ထဲ ပါတီမှတ်ပုံတင်ရေး၊ ရွေးကောက်ပွဲဝင်ရေး ပြောတဲ့ ပါတီနဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှန်သမျှ ကိုကိုကြီးမှ မဟုတ်ပါ၊ အကုန် စစ်ဒလန်တွေသာ ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါတယ်။ ■

ကမ္ဘာစစ်ဖြစ်ဖို့ လက်တကမ်းအလို

■ ကိုသိမ်းမြတ်

ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့ဟာရုရှားက ယူကရိန်းကို ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်တဲ့ နှစ်ပတ်လည်နေ့ဖြစ်ပါတယ်။ နှစ်ပတ်လည်နေ့အကြိုကာလမှာအရှေ့အနောက်နိုင်ငံရေးအင်အားစုတွေရဲ့ လှုပ်ရှားမှုတွေဟာ လျင်လျင်မြန်မြန် ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်နေပါတယ်။

သမ္မတဘိုင်ဒန်နဲ့ဘူခါရက်စ် ၉

သမ္မတဂျိုးဘိုင်ဒန်ဟာ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၂ ရက်နေ့မှာ ဘူခါရက်စ် ၉ သို့မဟုတ် B9 လို့ခေါ်တဲ့ အရှေ့ဥရောပနေတိုးအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံခေါင်းဆောင်တွေနဲ့ ပိုလန်နိုင်ငံဝါဆောမြို့မှာဆွေးနွေးခဲ့ပါတယ်။ နေတိုးအတွင်းရေးမှူးချုပ်ယန်းစတော့တင်ဘတ်လည်း သူနဲ့အတူပါဝင်ပါတယ်။

နာဇီစနစ်ကိုပြန်လည်အသက်သွင်းနေတယ်လို့ပူတင်ကစွပ်စွဲ

အနောက်နိုင်ငံတွေဟာ နာဇီဂျာမနီကို ပြန်လည်အသက်သွင်းနေပြီလို့ သမ္မတပူတင်ကစွပ်စွဲပါတယ်။ ရုရှားဆန့်ကျင်ရေးအုပ်စုဖြစ်တဲ့ နာဇီလက်သစ် ယူကရိန်းကိုအနောက်နိုင်ငံတွေကအသက်သွင်းပေးနေတယ်လို့ဆိုပါတယ်။ သမ္မတဘိုင်ဒန်ကလည်း နာဇီ အတန်ကြာမှာပဲ ပြန်လည်ချေပပါတယ်။ အာဏာရှင်တွေဟာ ဘူးတလုံးဆောင်ပြီးငြင်းဖို့ပဲနားလည်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ နေတိုးမှာ မကြုံစဖူးတဲ့ စည်းလုံးညီညွတ်မှုမျိုးရရှိနေပြီး ယူကရိန်းဘက်ကနေ မပျက်မကွက် ရပ်တည်သွားမယ်လို့လည်း သူကဆိုပါတယ်။ နေတိုးရဲ့ အခန်းကဏ္ဍဟာ လွတ်လပ်သောကမ္ဘာကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သွားဖို့ဖြစ်တယ်။ ယူကရိန်းစစ်ပွဲနိုင်ရမယ်လို့ သမ္မတဘိုင်ဒန်က ကျူးရင့်ပါတယ်။

ဝင်ရိုးတခုစနစ်ကိုလက်မခံဘူးလို့ဝမ်းယီကဆို

ဒီနေ့ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၂ ရက်နေ့မှာပဲ တရုတ်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဝမ်းယီဟာ ရုရှားနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဆာဂေးလက်ဗရော့ဗ်၊ ရုရှားလုံခြုံရေးကောင်စီအကြီးအကဲ နီကိုလိုင်ပက်ထရူရှက်ဗ်တို့နဲ့တွေ့ဆုံခဲ့ပါတယ်။ ဒါဟာ ရုရှားသမ္မတဗလာဒီမီယာပူတင်နဲ့ တရုတ်သမ္မတရှီကျင်းဖျင်တို့တွေ့ဆုံဖို့အတွက် ရှေ့ပြေးပြင်ဆင်ညှိနှိုင်းမှုလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကမ္ဘာကြီးကို ဝင်ရိုးတခုတည်းပေါ်လည်ပတ်တဲ့ တဗိုလ်စနစ်အဖြစ်မခံဘဲ ဝင်ရိုးအများပေါ်လည်ပတ်တဲ့ ဗိုလ်အများစနစ်အဖြစ် ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းထားဖို့သန္နိဋ္ဌာန်ချထားတယ်လို့ ဝမ်းယီကဆိုပါတယ်။

“နိုင်ငံတကာရေးရာအခြေအနေတွေမကောင်းပေမဲ့ တရုတ်နဲ့ရုရှားဟာ ကမ္ဘာကြီးကို ဝင်ရိုးအများနဲ့လည်ပတ်တဲ့စနစ်အဖြစ် ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ဖို့ တရုတ်နဲ့ရုရှားက သန္နိဋ္ဌာန်ချထားတယ်”လို့ သူက ရုရှားနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးနဲ့ တွေ့ဆုံအပြီးမှာ ထုတ်ဖော်ပြောကြားလိုက်တာပါ။

“တရုတ်နိုင်ငံဟာ ရုရှားနဲ့သာမက တခြားနိုင်ငံအများအပြားနဲ့လည်း အပြန်အလှန်ပူးပေါင်းဆက်ဆံရေးထူထောင်ဖို့လမ်းဖွင့်ထားပါတယ်” လို့လည်း သူကဆိုပါတယ်။

တရုတ်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဝမ်းယီဟာ ရုရှားနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဆာဂေးလက်ဗ်ရော့ဗ်နဲ့တွေ့ဆုံပြီး နောက်မှာ သမ္မတပူတင်နဲ့လည်း တွေ့ဆုံဦးမှာပါ။ ရုရှားအပေါ်ပိတ်ဆို့အရေးယူတာတွေကို တရုတ်ကလက်မခံပါဘူး။

ရုရှားကိုပိတ်ဆို့အရေးယူတာတွေဟာ ယူကရိန်းပဋိပက္ခကို ပိုပြီးနက်ရှိုင်းအောင် အမေရိကန်က မွှေနှောက်နေတာလို့ တရုတ်ကစွပ်စွဲပါတယ်။ တရုတ်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနရဲ့ ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူ ဝမ်ဝန်ဘင်က အမေရိကန်ဟာ နိုင်ငံတကာအရေးကို “အဓိကအနှောင့်အယှက်ပေးနေသူ” လို့ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၁ ရက်အင်္ဂါနေ့မှာ သုံးနှုန်းပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။

နျူးကလီးယားအန္တရာယ်

အမေရိကန်နဲ့ ရုရှားတို့ချုပ်ဆိုထားတဲ့ New Start နျူးကလီးယား မပြန့်ပွားရေးစာချုပ်ကို ဆိုင်းငံ့လိုက်ပြီလို့ ရုရှားဘက်က ကြေညာပါတယ်။

ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၁ ရက်နေ့မှာပြောကြားခဲ့တဲ့ ရုရှားသမ္မတဗလာဒီမီယာပူတင်ရဲ့ မိန့်ခွန်းထဲမှာထည့်သွင်းပြောကြားသွားတာပါ။ New Start နျူးကလီးယား မပြန့်ပွားရေးစာချုပ်ဟာ ရုရှားနဲ့အမေရိကန်ကြားမှာ ရှားရှားပါးပါး တခုတည်းသာကြွင်းကျန်တော့တဲ့ နျူးကလီးယားမပြန့်ပွားရေး အတွက် သဘောတူညီချက်လည်းဖြစ်ပါတယ်။

New Start နျူးကလီးယား မပြန့်ပွားရေးစာချုပ်မှာ မဟာဗျူဟာအဆင့်နျူးကလီးယားထိပ်ဖူးတွေကို နှစ်ဖက်စလုံးက ကန့်သတ်ထားကြဖို့သဘောတူလက်မှတ်ရေးထိုးထားတာပါ။

စာချုပ်ဖျက်သိမ်းရုံသာမကပါဘူး။ မဟာဗျူဟာအဆင့် တိုက်ခိုက်ရေးလက်နက်တွေကို အဆင်သင့်ပြင်ဆင်ထားနိုင်တဲ့ အမိန့်ဒီကရီကိုလည်း သမ္မတပူတင်ကလက်မှတ်ရေးထိုးထားပြီးပြီ ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာခဲ့ပါတယ်။ ရုရှားဟာ နျူးကလီးယားလက်နက်စမ်းသပ်မှုတွေ ပြုလုပ်ဖို့လည်း အဆင်သင့်ပဲလို့ဆိုပါတယ်။

“ရုရှားဘက်ကစမလုပ်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့အမေရိကန်ကနျူးကလီးယားစမ်းသပ်မှုလုပ်ရင် ရုရှားကလည်းလုပ်မှာပဲ”လို့ သူကဆိုပါတယ်။

စစ်ကိုစတင်သူဟာ အမေရိကန်ဖြစ်ပြီး ရုရှားကခုခံကာကွယ်ရတာလို့ သူကဆိုပါတယ်။ တကယ်တော့ အခုထိမြေပြင်မှာ အမေရိကန်နဲ့ နေတိုးစစ်သားတွေရှိမနေသေးပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ နေတိုးအင်အားချဲ့ထွင်လာပြီး ရုရှားကို ဝိုင်းပတ်မိတဲ့အနေအထားပြင်ဆင်လာတာ ကို စစ်ရေးအပြုအမူလို့ ရုရှားကစွပ်စွဲပြီး စစ်ကိုအမေရိကန်ကစတင်တာလို့ ပြောတာဖြစ်ပါတယ်။

ရုရှားဟာ New Start နျူးကလီးယား မပြန့်ပွားရေးစာချုပ်ကို မလိုက်နာဘဲ ချိုးဖောက်နေပြီလို့ အမေရိကန်က ပြီးခဲ့တဲ့လကပဲ စွပ်စွဲခဲ့ပါတယ်။ ဒီစွပ်စွဲချက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ရုရှားဘက်က မချိုးဖောက်ကြောင်း ရှင်းလင်းချက်မပေးရုံသာမက စာချုပ်ကို ဆိုင်းငံ့လိုက်ကြောင်း ထုတ်ပြန်ပြီးတုံ့ပြန်လိုက်တာဖြစ်ပါတယ်။

ကျောက်သားလိုခိုင်မာ

နေတိုးအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအားလုံးအပေါ် စုပေါင်းခုခံကာကွယ်ရေးမူဝါဒဟာ ကျောက်သားလိုခိုင်မာတယ်လို့သမ္မတဂျိုးဘိုင်ဒန်က ပိုလန်နိုင်ငံဝါဆောမြို့မှာပဲ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၂ ရက်အင်္ဂါနေ့မှာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုပါတယ်။ “နေတိုးမဟာမိတ်နိုင်ငံတွေအပေါ်မှာနေတိုးစည်းမျဉ်းအမှတ် ၅ နဲ့အညီ အမေရိကန်က အကာအကွယ်ပေးသွားဖို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ဟာ ကျောက်သားလိုခိုင်မာတယ်ဆိုတာကို သံသယမရှိကြပါနဲ့” လို့ သမ္မတဘိုင်ဒန်ကပြောသွားတာပါ။

ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၂ ရက်အင်္ဂါနေ့မှာပဲ တရုတ်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဝမ်းယီကလည်း တရုတ်ရုရှားဆက်ဆံရေးဟာ ကျောက်သားလိုခိုင်မာတယ်လို့ ရုရှားလုံခြုံရေးကောင်စီအကြီးအကဲ နီကိုလိုင်ပက်ထရူရှက်ဗ်ကို ပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီပြောဆိုချက်ကို ရုရှားအစိုးရမီဒီယာ Sputnik ကနေ ထုတ်လွှင့်ခဲ့ပါတယ်။

ရုရှားရော၊ အမေရိကန်နဲ့နေတိုးကပါ သူတို့ဟာကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ခုခံကာကွယ်နေတာပါလို့ ပြောဆိုနေကြပါတယ်။ တခြားတဖက်မှာတော့ ကျောက်သားလိုခိုင်မာတယ်ဆိုတဲ့ အုပ်စုကြီး ၂ စုဟာ အခိုင်အမာအားပြိုင်ရပ်တည်နေကြပါပြီ။ ■

လီနင်ရဲ့ဘာလုပ်ကြမလဲ အနှစ်ချုပ် (အပိုင်း ၄)

လူထုလှုပ်ရှားမှု၊ သမဂ္ဂရေးရာ၊ တော်လှန်ရေးနည်းနာများ

ПРОЛЕТАРИИ ВСЕХ
СОЕДИНЯЙ
СССР

အနှစ်ချုပ်ဘာ့ကြောင့်လုပ်သလဲ

မြေအောက်တော်လှန်ရေးအတွက် အကောင်းဆုံးတော်လှန်ရေးသဘောတရား စာအုပ်ဟာ လီနင်ရေးတဲ့ ဘာလုပ်ကြမလဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီစာအုပ်ဟာ လျှို့ဝှက်မြေအောက်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများနဲ့ မြို့ပြပြောက်ကျားလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများအတွက် ဖတ်သင့်တဲ့စာအုပ်ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ သူ့ခေတ်ရုရှား သမိုင်းကိုမသိရင် ဘာလုပ်ကြမလဲကို ဖတ်ရတာ တော်တော်ခက်ခဲရှုပ်ထွေး ပါတယ်။ အဲဒီခေတ်က ရုရှားတော်လှန်ရေးသမားတွေအတွက်တော့ အဲဒီအချက်အလက်တွေကြောင့် ပိုပြီး ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ရှိမှာဖြစ်ပေမဲ့ ခေတ်ချင်းလည်းမတူ၊ နိုင်ငံချင်းလည်းမတူတဲ့ ဗမာပြည်က လူငယ်တွေ အတွက်တော့ အဲဒီသမိုင်းအချက်အလက်တွေဟာ ရှုပ်အောင် တမင်ထည့်ထားသလိုဖြစ်နေတယ်။

အဲဒါကြောင့် ဘာလုပ်ကြမလဲစာအုပ်ထဲမှာပါတဲ့ ရုရှားသမိုင်းအချက်အလက် တွေကို တတ်နိုင်သမျှ လျှော့ချဖယ်ရှားပြီး ယေဘုယျတော်လှန်ရေး သဘောတရား သက်သက်ပဲကျန်အောင်လုပ်လိုက်တဲ့ အခါ အခုလို ဘာလုပ်ကြမလဲစာအုပ်ရဲ့ အနှစ်ချုပ်ဖြစ်လာပါတယ်။

မူရင်းအာဘော်မပျောက်ပျက် မသွေဖည်အောင် ဖတ်ရတာလည်းပိုလွယ်အောင် ကြိုးစားကြည့်ထားပါတယ်။ လီနင်ရဲ့ ဘာလုပ်ကြမလဲကို ဖတ်ရတာ ပျင်းစရာကောင်းပြီး နားလည်ဖို့ခက်တယ်ဆိုတဲ့ ရဲဘော်များအတွက်ပါ။

■ စိမ်းမြင့် (မန္တလေး)

အခန်း ၃

အလုပ်သမားသမဂ္ဂနိုင်ငံရေးနဲ့ ဆိုရှယ်ဒီမိုကရက်တစ် နိုင်ငံရေး

(က) နိုင်ငံရေး လှုံ့ဆော်မှုနဲ့ ထိုလှုံ့ဆော်မှုကို စီးပွားရေးအဓိကဝါဒီတွေက ကန့်သတ်ချုပ်ချယ်ခြင်း

ရုရှားအလုပ်သမားတွေရဲ့ စီးပွားရေးတိုက်ပွဲတွေ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပေါ်ပေါက်လာခြင်း၊ ခိုင်မာလာခြင်းဟာ စီးပွားရေးအခြေအနေတွေ (စက်ရုံတွင်းအခြေအနေ၊ လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေ)တွေကို ဖော်ထုတ်တဲ့ စာပေတရပ်ဖန်တီးပေါ်ပေါက်လာခြင်းနဲ့ ပြိုင်တူဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ကြောင်းကို အားလုံးသိကြပြီးဖြစ်ပါတယ်။ လက်ကမ်းစာစောင်းတွေဟာ အဓိကအားဖြင့် စက်ရုံတွင်းအခြေအနေတွေကို ဖော် ထုတ်ဖွင့်ချခြင်းမျိုးတွေဖြစ်ပါတယ်။ အလုပ်သမားတွေအကြားမှာ အဲသလိုဖွင့်ချလိုစိတ်ဟာလည်း တော်တော်လေး ထက်ထက်သန်သန်ဖြစ်ပေါ်လာပါတယ်။ ဆိုရှယ်ဒီမိုကရက်လေ့လာရေး အဝန်းအဝိုင်းက သူတို့ရဲ့ဆင်းရဲမွဲတေမှု၊ သူတို့ရဲ့ သည်းမခံနိုင်လောက်အောင် ပျက်စီးယိုယွင်းနေတဲ့ အခြေအနေတွေကို အမှန်အတိုင်းဖွင့်ချတဲ့ လက်ကမ်းစာစောင်တွေ ဖြန့်ဝေချင်တယ်ဆိုတာကို အလုပ်သမားတွေသိလာပြီးနောက် မှာတော့ စက်ရုံအလုပ်ရုံတွေဆီက ပေးစာတွေဟာ ဆိုရှယ်ဒီမိုကရက်တွေဆီကို အမြောက်အမြားရောက်ရှိလာ ကြပါတယ်။ ဒီလိုဖွင့်ချတဲ့ စာပေတွေဟာ အခြေအနေမှန်ကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုတဲ့ စက်ရုံအတွင်းမှာသာမက တခြားစက်ရုံအလုပ်ရုံတွေကိုပါ လှုပ်လှုပ်ရှားရှားဖြစ်စေပါတယ်။ လုပ်ငန်းအမျိုးအစား ကုန်သွယ်မှု အမျိုးအစား မတူကြပေမယ့် အလုပ်သမားတွေကြားမှာဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ဆင်းရဲမွဲတေမှုနဲ့ လိုအင်ဆန္ဒတွေဟာ နေရာတိုင်းလိုလိုမှာ အတူတူပဲဖြစ်တယ်။ အလုပ်သမားတွေရဲ့ ဘဝအကြောင်း ဖြစ်ရပ်မှန်တွေဟာ အလုပ်သမားတိုင်းကို လှုပ်လှုပ်ရှားရှားဖြစ်လာစေတယ်။ လုယက်မှုနဲ့ ဖိနှိပ်မှုအပေါ် အခြေခံတည်ဆောက်ထားတဲ့ ဒီနေ့ခေတ်လူမှုစနစ်ကြီးတခုလုံးကို ဆန့်ကျင်တော်လှန်တဲ့ စစ်ပွဲအကြောင်း ရေးသားချက်မျိုးတွေကို ခေတ်နောက်အကျဆုံးအလုပ်သမားဆိုသူတွေ ကြားထဲမှာတောင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေတာမျိုးလုပ်ဖို့ ဆန္ဒပြင်းပြလာကြတယ်။ ဒီစာစောင်တွေထဲက အများစုဟာ တကယ်တော့ စစ်ကြေညာချက်တွေပဲ။ ဒီစာစောင်တွေက မျက်စိဖွင့်နားဖွင့်ပေးလိုက်တာတွေဟာ အလုပ်သမားတွေကို အကြီး အကျယ်နှိုးဆွပေးနိုင်တယ်။ အလုပ်သမားတွေရဲ့ ဆိုးဝါးပက်စက်တဲ့ ဆင်းရဲဒုက္ခတွေကို ဖယ်ရှားပေးဖို့ ဘုံတောင်းဆိုချက်တွေ ထွက်ပေါ်လာအောင် ဒီစာစောင်တွေက လှုံ့ဆော်ပေးတယ်။ အဲဒီတောင်းဆိုချက်တွေကို သပိတ်တိုက်ပွဲနဲ့ ထောက်ပံ့ကူညီဖို့ အသင့်ဖြစ်စေတယ်။ နောက်ဆုံးမှာတော့ ဒီစာစောင်တွေဟာ စစ်ကြေညာ ချက်ပဲဆိုတာကို အလုပ်ရှင်တွေကိုယ်တိုင်က လက်မခံပဲ မနေနိုင်အောင် ဖိအားပေးနိုင်လာတယ်။ ဖြစ်စဉ်အမြောက်အမြားမှာ အလုပ်သမားတွေနဲ့ ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်မိတဲ့အထိတောင် အလုပ်ရှင်တွေဟာ မစောင့် ဆိုင်းကြတော့ဘူး။ ဖြစ်စဉ်တော်တော်များများမှာ ဖွင့်ချဖော်ထုတ်တဲ့စာစောင်တွေ ထုတ်ဝေလိုက်ရုံနဲ့တွင်ပဲ တော်တော်လေး အလုပ်ဖြစ်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ စာစောင်ထုတ်ဝေလိုက်ရုံနဲ့တွင်ပဲ အလုပ်သမားတွေဟာ သိသိသာသာ စိတ်ဓာတ်တက်ကြွမြင့်မားလာကြတယ်။ စာစောင်ထုတ်လိုက်ရုံနဲ့တွင် တောင်းဆိုချက်အားလုံး ဒါမှမဟုတ် တချို့တဝက်ရရှိသွားတဲ့သာဓကမျိုးကို တကြိမ်မက ကြုံတွေ့လာခဲ့ကြရတယ်။ တိုတိုပြောရရင် စီးပွားရေး အခြေအနေဖွင့်ချမှု (စက်ရုံအခြေအနေဖွင့်ချမှု) ဟာ စီးပွားရေးဆိုင်ရာတိုက်ပွဲအတွက် အရေးပါတဲ့ မောင်းနှင်အားဖြစ်ခဲ့တယ်။ အရင်းရှင်စနစ်ရှိနေသေးသမျှ၊ အလုပ်သမားတွေဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ကာကွယ်ဖို့ လိုအပ်နေသမျှကာလပတ်လုံးမှာ ဒီလိုဖွင့်ချမှုဟာ အရေးပါတဲ့ မောင်းနှင်အားအဖြစ်ဆက်လက်ရှိနေဦးမှာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ခေတ်အမီဆုံး ဥရောပနိုင်ငံကြီးတွေမှာတောင် ဒီလိုဖွင့်ချဖော်ထုတ်တဲ့နည်းဟာ အထိရောက်ဆုံး နည်းလမ်းအဖြစ်ဆက်ရှိနေကြသေးတယ်။ ခေတ်အမီဆုံး ဥရောပနိုင်ငံကြီးတွေမှာရှိတဲ့ ခေတ်မမီတဲ့ လုပ်ငန်းတွေ ဒါမှမဟုတ် လူအများမေ့လျော့နေကြတဲ့ အိမ်တွင်းလုပ်ငန်းခွဲကလေးတွေမှာ ဖြစ်နေတဲ့ မတရားမှုတွေကို ဖော်ထုတ်

ဖွင့်ချတဲ့အလုပ်ကလေးတွေကတောင် အလုပ်သမား လူတန်းစား နိုးကြားလာခြင်းရဲ့ အစဖြစ်နေနိုင်သေးပြီး အဲဒီကနေမှ အလုပ်သမားသမဂ္ဂ တိုက်ပွဲရဲ့ အစ၊ အဲဒီကနေ နောက်တဆင့် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒပြန့်ပွားမှုအဆင့်ဆီ ဦးတည်နေသေးတာကိုတွေ့ရပါတယ်။

ရုရှားဆိုရှယ်ဒီမိုကရက်တွေရဲ့ အများစုကြီးဟာ အလုပ်ရုံအခြေအနေတွေကို ဖော်ထုတ်ဖွင့်ချရေး အလုပ်ထဲမှာ နစ်မြုပ်နေကြတယ်။ ဘယ်လောက်အထိနစ်မြုပ်နေကြသလဲဆိုတော့ ဒီအလုပ်ဟာ သူ့ချည်းသက်သက်သာ ဆိုရင် ဆိုရှယ်ဒီမိုကရက်တစ် အလုပ်မဟုတ်သေးဘဲ အလုပ်သမားသမဂ္ဂအလုပ်အဆင့်မျှသာ ဖြစ်နေသေးတယ်ဆိုတာကိုတောင်မှ သတိမရတော့လောက်အောင် အဲဒီအလုပ်ထဲမှာ နစ်မြုပ်နေကြပါတယ်။ ဒီလို ဖွင့်ချ ဖော်ထုတ်တဲ့အလုပ်ဟာ တကယ်တော့ လုပ်ငန်း တခုအတွင်းမှာရှိတဲ့ အလုပ်ရှင်နဲ့ အလုပ်သမားတွေကြား ဆက်ဆံရေးလောက်နဲ့သာ သက်ဆိုင်ပါတယ်။ အဲဒီကနေ သူတို့အများဆုံးရနိုင်တာက လုပ်အားကို ရောင်းချသူ အလုပ်သမားတွေအနေနဲ့ သူတို့ရဲ့ ရောင်းကုန်ဖြစ်တဲ့ လုပ်အားကို ဈေးကောင်းကောင်းပိုရအောင် လုပ်နိုင်တဲ့ အဆင့်၊ လုပ်အားဝယ် ယူသူ အလုပ်ရှင်တွေအနေနဲ့ ဈေးနှုန်းမှန်မှန်ပေးအောင် တိုက်ပွဲဝင်နိုင်တဲ့ အဆင့်လောက်ပဲ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒီလိုဖွင့်ချ ဖော်ထုတ်တဲ့ အလုပ်တွေကို တော်လှန်ရေးသမားတွေရဲ့ အဖွဲ့အစည်း တခုကသာ စနစ်တကျ အသုံးပြုလိုက်နိုင်မယ်ဆိုရင် ဆိုရှယ်ဒီမိုကရက်တစ် လှုပ်ရှားမှုတွေရဲ့ တစိတ်တဒေသဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အလိုအလျောက်ဖြစ်ပေါ်မှုကို ရှိခိုးတဲ့အယူအဆကသာ လွှမ်းမိုး နေရင်တော့ အဲဒီလှုပ်ရှားမှုဟာ အလုပ်သမားအရေးလှုပ်ရှားမှု သက်သက်ဖြစ်သွားမယ်။ ဆိုရှယ်ဒီမိုကရက်တစ် လုပ်ငန်းစဉ်နဲ့ မသက်ဆိုင်တဲ့ အလုပ်သမားလှုပ်ရှားမှုဖြစ်သွားမယ်။ ဆိုရှယ်ဒီမိုကရက်တစ် လုပ်ငန်းစဉ်က အလုပ်သမားလူတန်းစား တရပ်လုံး အမြဲထာဝရလွတ်မြောက်ရေး လုပ်ငန်းဖြစ်တယ်။ အလုပ်သမားအရေး လှုပ်ရှားမှုသက်သက်ကတော့ သက်သာချောင်ချိရေးလှုပ်ရှားမှုသာ ဖြစ်တယ်။ ဆိုရှယ်ဒီမိုကရေစီက အလုပ်သမား လူတန်းစား တိုက်ပွဲကို ခေါင်းဆောင်နေတယ်ဆိုတာက လုပ်အားကို ဈေးကောင်းကောင်းနဲ့ ရောင်းရဖို့လောက်တွင် မဟုတ်ဘူး။ ပစ္စည်းမဲ့တွေက သူတို့ကိုယ်သူတို့ ချမ်းသာသူတွေဆီမှာ သူတို့လုပ်အားကို မလွှဲမရှောင်သာလို့ ရောင်းချနေကြရတဲ့ လူနေမှုစနစ်ကြီးတရပ်လုံးပျောက်ကွယ်သွားအောင် လုပ်ဆောင်နေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆိုရှယ်ဒီမိုကရေစီက အလုပ်သမားလူတန်းစားကို ကိုယ်စားပြုနေတာက အလုပ်သမားတွေနဲ့ သူတို့အလုပ်လုပ်နေတဲ့ သက်ဆိုင်ရာ အလုပ်ရှင်တွေရဲ့ ဆက်ဆံရေးနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ ကိစ္စလေးတွေလောက် အတွက်မဟုတ်ဘူး။ အလုပ်သမားလူတန်းစားနဲ့ ခေတ်သစ်လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင်းရှိ လူတန်းစားအားလုံးရဲ့ ဆက်ဆံရေး၊ စနစ်တကျစည်းရုံးဖွဲ့စည်းထားတဲ့ နိုင်ငံရေးအင်အားစုဖြစ်တဲ့ နိုင်ငံတော် အစိုးရနဲ့ အလုပ်သမား လူတန်းစားအကြား ဆက်ဆံရေးတွေနဲ့ပါ သက်ဆိုင်တယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဆိုရှယ်ဒီမိုကရက်တွေဟာ သူတို့လှုပ်ရှားမှုတွေကို စီးပွားရေးတိုက်ပွဲအဆင့် သက်သက်လောက်ထဲမှာတွင် ကန့်သတ်ပိတ်လှောင်ထားလို့ မဖြစ်ရုံသာမက အဲဒီစီးပွားရေးတိုက်ပွဲဆိုင်ရာ စည်းရုံးဆောင်ရွက်မှုတွေဟာ ဆိုရှယ်ဒီမိုကရက်လှုပ်ရှားမှုတွေရဲ့ အဓိက အကျဆုံး အစိတ်အပိုင်း အဆင့်အဖြစ်ရောက်လာဖို့တောင် ခွင့်မပြုသင့်ဘူး။ ကျနော်တို့ဟာ အလုပ်သမား လူတန်းစားကို နိုင်ငံရေး ပညာပေးရေးကို တက်တက်ကြွကြွ ဆောင်ရွက်ရမယ်။ အလုပ်သမား လူတန်းစားရဲ့ နိုင်ငံရေး အသိဉာဏ်တိုးတက်အောင် တက်တက်ကြွကြွဆောင်ရွက်ဖို့လိုတယ်။

ဒီနေရာမှာ မေးစရာရှိလာတာက အလုပ်သမား လူတန်းစားကို နိုင်ငံရေးပညာပေးတယ်ဆိုတဲ့ အထဲမှာဘာတွေပါဝင်ဖို့လိုသလဲ။ ငါ့မင်းငါ့ချင်းအာဏာရှင်စနစ်ကို အလုပ်သမားလူတန်းစားက ဆန့်ကျင်ရေး ဝါဒဖြန့်ချိမှု လောက်မှာတွင် ရပ်နေမလား။ ရပ်နေလို့မရပါဘူး။ အလုပ်သမားတွေဟာ နိုင်ငံရေးအရအဖိနှိပ်ခံနေရတယ် ဆိုတာကို ရှင်းပြနေရုံနဲ့ မလုံလောက်ဘူး။ သူတို့အကျိုးစီးပွားတွေဟာ အလုပ်ရှင်တွေရဲ့ အကျိုးစီးပွားနဲ့ ဆန့်ကျင် ဘက်ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြရုံနဲ့လည်း မလုံလောက်ပါဘူး။ (တိကျတဲ့ စီးပွားရေးဖိနှိပ်

မှုတွေကို ထောက်ပြပြီး လှုံ့ဆော်ခဲ့တဲ့ နည်းအတိုင်းပဲ) တိကျတဲ့ နိုင်ငံရေး ဖိနှိပ်မှုတွေကို ထောက်ပြပြီး လှုံ့ဆော်မှုတွေ လုပ်ရပါမယ်။ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုဟာ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိ လူတန်းစားအားလုံးအပေါ်မှာ အကျိုးသက်ရောက်စေတယ်။ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုဟာ လူတယောက်ရဲ့ အလုပ်အကိုင်၊ လူတယောက်ရဲ့ ရပ်ရေးရွာရေး၊ လူတယောက်ရဲ့ ပုဂ္ဂလိက အရေး၊ လူတယောက်ရဲ့ မိသားစုအရေး၊ လူတယောက်ရဲ့ ဘာသာရေး၊ သိပ္ပံပညာ စတဲ့နယ်ပယ်အားလုံး အပေါ်မှာလည်း အကျိုးသက်ရောက်တယ်။ အဲသလို ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုတွေပြုလုပ်တဲ့ အာဏာရှင်ငါ့မင်းငါ့ချင်းစနစ်ရဲ့ သဘောသဘာဝအားလုံးကို အလုပ်သမားတွေသိအောင် ဖွင့်ချဖော်ထုတ်မပြရင် အလုပ်သမားတွေရဲ့ နိုင်ငံရေး အသိဉာဏ်ဖွံ့ဖြိုးရှင်သန်အောင်လုပ်ဆောင်ပေးတယ်လို့ မဆိုနိုင်ဘူး။ တာဝန်ကျေပွန်တယ်လို့ မဆိုနိုင်ဘူး။ လက်ဆုပ်လက်ကိုင် မြင်သာထင်သာတဲ့ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုတွေကို ဖွင့်ချပြသပြီး စည်းရုံးလှုံ့ဆော်မှုတွေကို ပြုလုပ်ရမယ်။ (စီးပွားရေးတိုက်ပွဲအတွက် လှုံ့ဆော်မှုလုပ်ဖို့ရာ စက်ရုံအလုပ်ရုံတွင်း မတရားမှုတွေကို ဖွင့်ချဖော်ထုတ်တာနဲ့ အလားတူပဲဖြစ်ပါတယ်။)

ဒါဟာလူတိုင်းနားလည်နိုင်လောက်အောင် ရှင်းနေတာပဲ မဟုတ်လားလို့ တချို့က ထင်ကောင်းထင်ကြပါလိမ့်မယ်။ စကားအရ ဘာမှ အငြင်းပွားစရာမရှိဘူးလို့ ထင်ရပေမယ့် လက်တွေ့မှာ အဲသလိုမဟုတ်ပါဘူး။ ရာဘိုချီယီဒိုင်လိုဟာ လက်တွေ့မှာ နိုင်ငံရေးဖွင့်ချဖော်ထုတ်မှုတွေကို ကိုယ်တိုင် မလုပ်တဲ့ အပြင် အဲသလို အလုပ်မျိုးတွေကို လုပ်နေတဲ့ မီးပွားသတင်းစာကိုတောင်မှ အဲသလိုအလုပ်တွေကနေ ဝေးရာ ရောက်အောင် တွန်းပို့နေပါသေးတယ်။ သူတို့ ပြောတဲ့စကားတွေကို ကြည့်ပါလေ။ “အလုပ်သမားလူတန်းစားရဲ့ နိုင်ငံရေးတိုက်ပွဲဆိုတာဟာ စီးပွားရေးတိုက်ပွဲရဲ့ အပြည့်စုံဆုံး၊ အကျယ်ပြန့်ဆုံး၊ အကျိုးသက်ရောက်မှု အရှိဆုံး ပုံသဏ္ဌာန်တခုမျှသာဖြစ်တယ်” လို့ သူတို့က ဆိုပါတယ်။ (အဲဒီမျှသာဟာ မမှန်ပါဘူး။ တကယ်တော့ နိုင်ငံရေးတိုက်ပွဲဟာ စီးပွားရေးတိုက်ပွဲရဲ့ ပုံသဏ္ဌာန်တခုမျှသာ မဟုတ်ပါဘူး။ တခြားအရာများစွာလည်း ပါဝင်ပါတယ်။) “စီးပွားရေးတိုက်ပွဲကို နိုင်ငံရေးလက္ခဏာဆောင်လာအောင် လုပ်ပေးရေးဟာ ဆိုရှယ်ဒီမိုကရက်တွေရဲ့ တာဝန်ဖြစ်ပါတယ်” လို့လည်း ဆိုပါတယ်။ “လူများစုလူထုကြီးကို လှုပ်ရှားသက်ဝင်တဲ့ နိုင်ငံရေးတိုက်ပွဲအတွင်းပါဝင်လာအောင် ဆွဲသွင်းရေးအတွက် အကောင်းဆုံးအသုံးပြုနိုင်တဲ့ နည်းလမ်းဟာ စီးပွားရေးတိုက်ပွဲသာဖြစ်ပါတယ်။” လို့လည်း ဆိုပါတယ်။

အားလုံးခြုံပြီးပြောရမယ်ဆိုရင် ရာဘိုချီယီဒိုင်လိုရဲ့ အာဘော်ဟာ နိုင်ငံရေး လှုံ့ဆော်မှုဟာ စီးပွားရေး လှုံ့ဆော်မှုရဲ့ နောက်တန်းကနေသာ နေရမယ်လို့ ဆိုလိုတာဖြစ်ပါတယ်။ တကယ်တော့ စီးပွားရေးတိုက်ပွဲဟာ လူထုအများကို နိုင်ငံရေးတိုက်ပွဲထဲဆွဲသွင်းပေးနိုင်မယ့် အကျယ်ပြန့်ဆုံးနည်းလမ်းဆိုတာ ဟာလည်း လုံးဝမှားယွင်းပါတယ်။ စီးပွားရေးတိုက်ပွဲနဲ့ မဆက်စပ်တဲ့ ပုလိပ်တွေရဲ့ အနိုင်ကျင့်မှု၊ ငါ့မင်းငါ့ချင်းအာဏာရှင်စနစ်ရဲ့ ရိုင်းစိုင်းမှု စတဲ့ မတရားမှုအမျိုးမျိုးကို ဆန့်ကျင်တဲ့ တိုက်ပွဲတွေဟာလည်း လူထုတွေကို နိုင်ငံရေးတိုက်ပွဲထဲ ဆွဲသွင်းရေးအတွက် “အကျယ်ပြန့်ဆုံး အသုံးချနိုင်တဲ့ နည်းလမ်းတွေ” မဟုတ်ဘူးလို့ မဆိုနိုင်ပါဘူး။

ပုလိပ်တွေက ကျေးလက်လယ်သမားတွေကို ရိုက်နှက်တာတွေ၊ အရာရှိတွေ အကျင့်ပျက် လာဘ်စားတာတွေ၊ မြို့ပေါ်မှာ သာမန်လူတွေကို ပုလိပ်တွေရဲ့ ပြုမူဆက်ဆံပုံတွေ၊ အငတ်ဘေးဆိုက်နေတဲ့သူ တွေကို အာဏာပိုင်တွေက ထပ်မံတိုက်ခိုက်တာတွေ၊ အသိအမြင်တိုးပွားရေးအတွက် လူတွေရဲ့ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ချက်တွေကို နှောက်ယှက်ဖိနှိပ်တာတွေ၊ အခွန်အတုတ်ကြီးလေးစွာကောက်ခံတာတွေ၊ ဘာသာရေး အဖွဲ့ အစည်းတွေကို ချုပ်ချယ်နှိပ်ကွပ်တာတွေ၊ အောက်ခြေစစ်သားတွေကို အရှက်ရသိမ်ငယ်စရာဘဝရောက်အောင် လုပ်ဆောင်တွန်းပို့တာတွေ၊ ကျောင်းသားနဲ့ လစ်ဘရယ် ပညာတတ်တွေကို စစ်သားကိုဆက်ဆံသလို ဆက်ဆံ တာတွေ၊ အာဏာရှင်တွေရဲ့ အဲသလို ထောင်သောင်းချီတဲ့ ရက်ရက်စက်စက်ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုတွေဟာ စီးပွားရေး တိုက်ပွဲနဲ့ တိုက်ရိုက်မဆက်စပ်ပေမယ့် ဒါတွေဟာ လူထုကို နိုင်ငံရေးထဲ

ပါလာအောင် ဆွဲသွင်းဖို့အတွက် “ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန် အသုံးချလို့” မရနိုင်တဲ့ နည်းလမ်းတွေလို့ မဆိုနိုင်ပါဘူး။ မတရားအုပ်ချုပ်မှု၊ အကြမ်းဖက်မှု ၊ အခွင့်အရေးကင်းမဲ့မှုတွေအားလုံးကို ပေါင်းကြည့်ရင် စီးပွားရေးတိုက်ပွဲအတွင်းမှာ ပုလိပ်တွေရဲ့ ညှင်းပန်းနှိပ်စက် မှုတွေထက် ပိုလို့တောင်များပါသေးတယ်။ ဒါဆိုရင် ကျနော်တို့ဟာ ဘာလို့ စီးပွားရေးတိုက်ပွဲတခုတည်းကသာ အကျယ်ပြန့်ဆုံးအသုံးချနိုင်တဲ့ နည်းလမ်းလို့ ပြောဖို့ သင့်ပါသလဲ။ တခြားနည်းလမ်းတွေကို မသုံးနိုင်အောင် ကန့်သတ်ချုပ်နှောင်ထားရာ မရောက်ပေဘူးလား။

“စီးပွားရေးတိုက်ပွဲကိုယ်တိုင်ကို နိုင်ငံရေးလက္ခဏာဆောင်လာအောင် ကူညီလုပ်ဆောင်ပေးရေး”ဟာ ဆိုရှယ်ဒီမိုကရေစီရဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန်လို့ မာတီနော့ဗ်က ပြောခဲ့တယ်။ ဆိုရှယ်ဒီမိုကရေစီရဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန်နဲ့ စီးပွားရေးတိုက်ပွဲသက်သက်ကို နိုင်ငံရေးလက္ခဏာဆောင်လာအောင် ကူညီလုပ်ဆောင်ပေးရေးဆိုတာနဲ့ကို ချိတ်ဆက်ပေးလိုက်တာဟာ ဘာသဘောပါလဲ။ စီးပွားရေးတိုက်ပွဲဆိုတာဟာ လုပ်အားကိုရောင်းချရာမှာ ဈေးကောင်းရရေး၊ အလုပ်သမားဘဝအဆင့်မြင့်ရေး၊ အလုပ်ခွင်ပတ်ဝန်းကျင်တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးတို့ အတွက် အလုပ်ရှင်တွေကို အလုပ်သမားတွေက စုပေါင်းဆင်နွှဲတဲ့တိုက်ပွဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတော့ တိုက်ပွဲရဲ့ သဘောသဘာဝအရ ဒီလိုတိုက်ပွဲမျိုးဟာ သီးခြားအလုပ်သမားသမဂ္ဂတွေရဲ့ သီးခြားတိုက်ပွဲဖြစ်ဖို့ မဖြစ်မနေ လိုအပ်နေတဲ့သဘောရှိတယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ဘာ့ကြောင့်လဲဆိုတော့ စောစောက ပြောခဲ့တဲ့အထဲမှာ ပါတဲ့ လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေကောင်းမွန်ရေးဆိုတဲ့ အချက်မျိုးဆိုပါတော့။ ဒါတွေဟာ လုပ်ငန်းတခုနဲ့ တခုမတူသလို လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေ ကောင်းမွန်ရေးလိုအပ်ချက်ကလည်း တခုနဲ့ တခုမတူနိုင်ဘူး။ ဒီတော့ တောင်းဆိုချက် တခုနဲ့ တခုလည်း မတူနိုင်ပါဘူး။ ဒီတော့ စီးပွားရေးတိုက်ပွဲတွေကို နိုင်ငံရေးလက္ခဏာဆောင်လာအောင် ကူညီ လုပ်ဆောင်ပေးရေး ဆိုတာရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ဟာ လုပ်ငန်းတခုစီရဲ့တောင်းဆိုချက်တွေ ပြည့်ဝအောင် တိုက်ပွဲဖော် ဆောင်ရေး၊ သီးခြားလုပ်ငန်း အမျိုးအစားတခုစီရဲ့ လုပ်ငန်းခွင်ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေ တိုးတက်ကောင်းမွန် လာအောင် ဥပဒေနည်းလမ်း၊ အုပ်ချုပ်စီမံမှုနည်းလမ်းတွေ အသုံးပြုဆောင်ရွက်ရေး ဆိုတဲ့သဘောပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ မာတီနော့ဗ် ရေးသလိုပါပဲ ဒါတွေဟာ အလုပ်သမားသမဂ္ဂတွေ အရင်ကလည်း လုပ်ခဲ့သလို အခုလည်း လုပ်နေတဲ့အရာတွေဆိုတာ အမှန်ပါပဲ။ ပြောရမယ်ဆိုရင် ဘာမှ မထူးဆန်းပါဘူး။ အချောင်သမား ဆန်တဲ့ ဗြိတိသျှဖေဘီယန်ဆိုရှယ်လစ် ခေါင်းဆောင် မစ္စတာဝက်ဘ်နဲ့ မစ္စက်ဝက်ဘ်တို့ရဲ့ စာအုပ်ထဲမှာတောင် “စီးပွားရေးတိုက်ပွဲသက်သက်ကို နိုင်ငံရေးလက္ခဏာဆောင်လာအောင် ကူညီလုပ်ဆောင်ပေးရေး”ကို ရေးထားခဲ့ တာကြာလှပါပြီ။ သူတို့ကလည်း ဒါကို အသိအမှတ်ပြုသလို လက်တွေ့တောင် လုပ်ဆောင်နေခဲ့တာလည်း ကြာလှပါပြီ။ သပိတ်မှောက်ခွင့် အခွင့်အရေး၊ သမဝါယမနဲ့ အလုပ်သမားသမဂ္ဂတွေကို ဥပဒေနဲ့ တားဆီးနှောင့်ယှက်တာတွေကို ဖယ်ရှားရေး၊ အမျိုးသမီးနဲ့ကလေးတွေကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်တဲ့ ဥပဒေတွေ ပြဋ္ဌာန်းရေး၊ အလုပ်ခွင်ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေမြှင့်တင်ရေးနဲ့ဆိုင်တဲ့ ကျန်းမာရေးကိစ္စ၊ စက်ရုံဥပဒေကိစ္စတွေ ဆောင်ရွက်ပေးရေး စတဲ့အကြောင်းအရာတွေ အတွက် တိုက်ပွဲဝင်တာတွေကို သူတို့လိုဖေဘီယန်ဆိုရှယ်လစ်တွေကတောင် လုပ်နေတာ ကြာပဲကြာလှပါပကော။

ဒီတော့ ကြောက်စရာကောင်းလှအောင် နက်နဲ၊ ကြောက်စရာကောင်းလှအောင် တော်လှန်ရေးကျလွန်းလှချည်ရဲ့လို့ ဆိုရမယ့် “စီးပွားရေးတိုက်ပွဲသက်သက်ကိုယ်တိုင်ကို နိုင်ငံရေးလက္ခဏာဆောင်လာအောင် ကူညီ ဆောင်ရွက်ပေးရေး” ဆိုတာဟာ ဆိုရှယ်ဒီမိုကရက်တစ် နိုင်ငံရေးကို အလုပ်သမားသမဂ္ဂနိုင်ငံရေးအဆင့်သို့ အဆင့်လျှော့ချဖို့ကြိုးစားတဲ့ သူတို့ရဲ့ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်အလုပ်ကို ဖုံးဖိပေးစရာမျက်နှာဖုံးအကာအဖြစ် အသုံးပြုတဲ့ စကားလုံးမျှသာဖြစ်ပါတယ်။

တကယ်တော့ တော်လှန်ရေးကျတဲ့ ဆိုရှယ်ဒီမိုကရေစီရဲ့ ဆောင်ရွက်ချက်တွေထဲမှာ အဲသလို အလုပ်သမားအရေးသက်သက်၊ စီးပွားရေးသက်သက် ဆိုတဲ့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်တွေဟာ အစိတ်အပိုင်းတရပ်အနေနဲ့ အမြဲတန်းပါပြီးသားပါ။ ဒါ

တွေကို မပါရဘူး၊ မလုပ်ရဘူးဆိုပြီး ဖယ်ချန်ထားတာမျိုး မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် အစိုးရဆီမှာ လက်ဖြန့်တောင်းခံနေတာမျိုးမဟုတ်ဘူး။ အစိုးရဆီမှာ နည်းအမျိုးမျိုးနဲ့ တောင်းဆိုနေရုံမျှနဲ့သာ ကျေနပ်တင်းတိမ်နေတာလည်း မဟုတ်ဘူး။ အစိုးရကိုယ်တိုင်ကပါ အာဏာရှင်စနစ် အဖြစ်ကနေရပ်ဆိုင်းပေးရမယ်လို့ပါ တောင်းဆိုနေတာဖြစ်တယ်။ ဒါဟာတောင်းဆိုချက်အားလုံးအနက် အခြေခံ အကျဆုံးတောင်းဆိုချက်ပဲ။ ဆိုရှယ်ဒီမိုကရေစီဟာ အဲဒီတောင်းဆိုချက်ကိုပါ တောင်းဆိုနေတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် အဲသလိုတောင်းဆိုရာမှာလည်း စီးပွားရေးဝါဒတိုက်ပွဲ သက်သက်အပေါ်မှာသာ အခြေခံပြီး တောင်းဆို တာမဟုတ်ဘူး။ ပြည်သူလူထုရဲ့ အထွေထွေဘဝအခြေအနေတွေ၊ နိုင်ငံရေးဘဝတွေနဲ့ ပတ်သက်သက်ဆိုင်တဲ့ အချက်အလက်တွေအားလုံးကို ဖော်ထုတ်ကြေညာပြီး အဲဒီအချက်တွေအပေါ်မှာ အခြေခံပြီး တောင်းဆိုတိုက်ပွဲ ဝင်နေတာဖြစ်တယ်။ အတိုခြုံ့ပြောရရင် အစိတ်အပိုင်းဟာ တခုလုံးရဲ့ လက်အောက်ခံဖြစ်တယ်။ ထို့အတူပဲ စီးပွားရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု အတွက် တိုက်တဲ့ တိုက်ပွဲတွေဟာ လွတ်လပ်ရေးနဲ့ ဆိုရှယ်လစ်ရေး အတွက်တိုက်တဲ့ တိုက်ပွဲတွေရဲ့ လက်အောက်ခံသာဖြစ်တယ်။

အစိုးရတွေဟာ အလုပ်သမားတွေကို အလုပ်သမားအရေးပဲလုပ်ဖို့ တိုက်တွန်းတတ်တယ်။ ဘာ့ကြောင့်လဲဆိုတော့ နိုင်ငံရေး တောင်းဆိုချက်တွေကို အဆင့်မြင့်မြင့်တောင်းဆိုလာမှာကို မလိုလားလို့ပါပဲ။ အစိုးရတရပ်အနေနဲ့ အလုပ်သမားတွေရဲ့ တောင်းဆိုချက်ကို မလွဲမရှောင်သာ လိုက်လျောရမယ့် အခြေအနေ တရပ်လိုအပ်လာပြီဆိုရင် စီးပွားရေး တောင်းဆိုချက်တွေကို အလျှော့ပေးလိုက်ရတာက သူတို့အတွက် ဈေးအချိုဆုံး အကျိုးအရှိဆုံးပါပဲ။ ဘာ့ကြောင့်လဲဆိုတော့ အစိုးရအနေနဲ့ နည်းနည်းလေး ပေးလိုက်ရပြီး အလုပ်သမားလူထုရဲ့ ယုံကြည်မှုကို များများရနိုင်လို့ပါပဲ။ တခါတလေမှာ ဘယ်လောက်တောင်ဈေးချိုသလဲ ဆိုရင် နည်းနည်းပေးလိုက်ရတာဟာ အတုအယောင်အလျှော့ပေးချက်တွေသာ ဖြစ်နေတတ်တယ်။ တခါတလေ မှာတော့ အစိုးရကိုယ်တိုင်က ဘာမှ လိုက်လျောအလျှော့ပေးလိုက်ရတာမဟုတ်ဘဲ လုပ်ငန်းရှင်ဘက်က အလျှော့ပေးလိုက်လျောလိုက်ရတာမျိုးသာလည်း ဖြစ်တတ်တယ်။ ဒီလိုအလျှော့ပေးမှုမျိုးအတွက် အလုပ်သမား ထုရဲ့ ယုံကြည်မှုကို များများရလိုက်တာဟာ အစိုးရအတွက်တော့ ဈေးပေါပေါနဲ့ အဖိုးတန်ပစ္စည်းကို ရလိုက်သလို ပါပဲ။ ဒါ့ကြောင့် စီးပွားရေးတောင်းဆိုချက်တွေကို ပိုပြီးတန်ဖိုးထားရမယ်ဆိုတဲ့ အယူအဆမျိုးကို ဘယ်လိုအခြေအနေမျိုးမှာမှ ကျနော်တို့ ဆိုရှယ်ဒီမိုကရက်တွေက အားမပေးသင့်ဘူး။ အဲဒီလိုယုံကြည်ချက်မျိုး အလုပ်သမားတွေရဲ့ခေါင်းထဲမှာ မှားမှားယွင်းယွင်း ယုံကြည်သွားမှာကို ဘယ်တော့မှ ကျနော်တို့ ဆိုရှယ်ဒီမိုကရက်တွေက လက်မခံသင့်ဘူး။

(အစိုးရတရပ်ဟာ ကျောင်းသားတွေကိုလည်း အလားတူပဲ ကျောင်းသားအရေးသာတောင်းဆိုဖို့ အမြဲတိုက်တွန်းတတ်တယ်။ ကျောင်းသားတွေဟာ ကျောင်းသားအရေးကလွဲပြီး သူတို့နဲ့ မသက်ဆိုင်တဲ့ နိုင်ငံရေး တောင်းဆိုချက်တွေကို မတောင်းဆိုဖို့ ဆိုပြီး အမြဲပြောဆိုတတ်တယ်။ ဘာ့ကြောင့်လဲဆိုတော့ ကျောင်းသားတွေ နိုးကြားတက်ကြွမှု တဆင့်တိုးမြင့်လာပြီး နိုင်ငံရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတောင်းဆိုလာမှာကို သူတို့က ကြောက်လို့ပါပဲ။ ဒါ့ကြောင့်လည်း ကျောင်းသားနဲ့နိုင်ငံရေးဟာ မသက်ဆိုင်တဲ့အရာဆိုပြီး အတင်းခွဲထုတ် ဖယ်ရှားဖို့ကို အမြဲတန်းကြိုးစားတာဖြစ်ပါတယ်။)

မာတီနော့ဗ်က အလုပ်သမားတွေအနေနဲ့ ဥပဒေပြုရေး၊ ပြင်ဆင်ရေး တောင်းဆိုချက်တွေ တောင်းဆိုတဲ့အခါ အနှစ်သာရရှိတဲ့ လက်ဆုပ်လက်ကိုင် ရနိုင်တဲ့အရာတွေကိုသာ တောင်းဆိုရမယ်လို့ ဆိုနေပါတယ်။ နိုင်ငံရေးတောင်းဆိုချက်တွေကို တောင်းဆိုနေတာဟာ ဘာမှ အနှစ်သာရ မရှိဘူး။ အလုပ်သမားနဲ့ မဆိုင်တဲ့ အရာတွေကို တောင်းဆိုနေတာသာ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုတယ်။ အလုပ်သမားတွေဟာ စီးပွားရေးဝါဒ တောင်းဆိုချက် တွေဖြစ်တဲ့ လုပ်ခတိုးရေး၊ လုပ်ငန်းခွင်အခြေအနေတိုးတက်ရေးဆိုတဲ့ တောင်းဆိုချက်မျိုးတွေကို တောင်းခြင်း အားဖြင့်သာ လက်ဆုပ်လက်ကိုင်

ပြနိုင်တဲ့ အကျိုးသက်ရောက်မှုတွေကို ရမှာဖြစ်တယ်။ အလုပ်သမားသမဂ္ဂ တွေအနေနဲ့ အဲသလို လက်ဆုပ်လက်ကိုင် ပြနိုင်တဲ့ အကျိုးသက်ရောက်မှု တွေကို ပြနိုင်မှ၊ တောင်းဆိုပေးနိုင်မှသာ အလုပ်သမားထုရဲ့ ထောက်ခံအားပေးမှုကို ရမှာ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုနေပါတယ်။ တကယ်တော့ သူတို့ဟာ လက်ဆုပ်လက်ကိုင် မပြနိုင်တဲ့ တောင်းဆိုချက်ကို အနှစ်သာရမရှိတဲ့ တောင်းဆိုချက် အဆံမပါတဲ့ သကြံန်အမြောက်လို့ ပုံဖော်ပြောဆိုနေတာသာ ဖြစ်ပါတယ်။ အလုပ်သမားတွေဟာ လက်ဆုပ်လက်ကိုင် ပြနိုင်တဲ့ တခုခုကို လတ်တလောရနိုင်စရာ မရှိတဲ့အတွက် အာဏာရှင်စနစ်ကို ဆန့်ကျင်ဖြိုဖျက်မှုမလုပ်ကြပါနဲ့ ဆိုတဲ့ ကောက်ချက်ဆီရောက်သွားအောင် ဆင်ခြေဆင်လက်တွေ စုဆောင်းနေတာသာဖြစ်ပါတယ်။

အလုပ်လက်မဲ့မှု၊ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးမှု ပြဿနာအပေါ်မှာ စီးပွားရေးဝါဒသမားတွေနဲ့ ဆိုရှယ်ဒီမိုကရက်မီးပွားသတင်းစာတို့ ကိုင်တွယ်ပုံခြင်း ဘယ်လိုခြားနားသလဲဆိုတာကို နမူနာအနေနဲ့ ကြည့်ပါ။ စီးပွားရေးဝါဒသမားတွေက လက်တွေ့ကျတဲ့ လက်ဆုပ်လက်ကိုင်ပြနိုင်မယ့် တောင်းဆိုချက်ဆိုတာတွေ၊ အဲဒီ တောင်းဆိုချက်တွေကို လက်တွေ့ကျကျ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်တွေ ထွက်ပေါ်လာရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဆောင်ရွက်ချက်တွေ ထွက်ပေါ်လာရေးဆိုတာတွေကို တင်ပြကြပါတယ်။ သူတို့ အဲသလို ဆောင်ရွက်နေချိန်မှာ “လက်တွေ့ဘဝကို တော်လှန်ရေးကျအောင် မလုပ်ဘဲ တရားသေဝါဒကိုပဲ တော်လှန်ရေးကျအောင် လုပ်နေတယ်”လို့ သူတို့စွပ်စွဲပြောဆိုနေတဲ့ မီးပွားသတင်းစာကတော့ အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်ခြင်းနဲ့ အရင်းရှင်စနစ်ကြီးတခုလုံးဟာ ခွဲခြားလို့ မရလောက်အောင် ဆက်စပ်နေတာကို ရှင်းပြဖို့ ကြိုးစားပါတယ်။ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးခြင်း ကပ်ဘေးကြီးလာတော့မယ်လို့ ကြိုတင် သတိပေးခဲ့ပါတယ်။ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး ကပ်ဘေးဆိုက်သူတွေကို တိုက်ခိုက်နေတဲ့ ပုလိပ်တွေ အကြောင်း၊ ဆိုးဝါးလှတဲ့ ဖိနှိပ်ရေး ဥပဒေအကြောင်းတွေကို ဖွင့်ချဖော်ထုတ်နေပါတယ်။ ပြည်တွင်းရေးသုံးသပ်ချက်ဆိုတဲ့ အထူးကဏ္ဍာတရပ်ကို ဖွင့်လှစ်ပြီး ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးခြင်းဘေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အစိုးရရဲ့ ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်ပုံတွေကို ဝေဖန်ရေးသားခဲ့ ပါတယ်။

(ဆက်လက်ဖော်ပြပါမယ်)

ရွှေတိုက်မှ ခွေးသားရေမှတ်တမ်း

■ မောင်ပေသီး

၂၀၂၃ခုနှစ်၊ နှစ်ဦးထုတ် အစိုးရသတင်းစာ ကြေးမုံ မျက်နှာဖုံးမှာ ဗိုလ်နေဝင်းသမီး စန္ဒာဝင်းကို ဗိုလ်မင်းအောင်လှိုင် လက်ခံတွေ့ဆုံတဲ့ သတင်းခေတ်ပုံ ပါလာတယ်။ အတွင်းမှာတော့ ဦးဗဆွေသမီး နေရည်ဗဆွေကို လက်ခံတွေ့တဲ့ပုံ၊ နောက်နေ့ ၂.၁.၂၃ နေ့ ကြေးမုံမျက်နှာဖုံးမှာ ဦးနုသမီး သန်းသန်းနုကို ဗိုလ်မင်းအောင်လှိုင်က (ဦးနုရတဲ့) အဂ္ဂမဟာသီရိသုဓမ္မဘွဲ့ကို ပေးနေတဲ့ပုံတင်တယ်။ ခေတ်အဆက်ဆက် ခေါင်းဆောင်ကြီးတွေရဲ့ မျိုးဆက်တွေကို ဗိုလ်မင်းအောင်လှိုင်က လိုက်လှဲထွေးပွေ့လိုက်တာ ပေါ့လေ။ (ဦးကျော်ငြိမ်းသမီး ချိုချိုကျော်ငြိမ်းလည်း ခေတ်ပုံထဲ မပါပေမဲ့ အဖေကိုယ်စား ဆုယူတဲ့အထဲမှာတော့ပါတယ်။)

ရယ်စရာတော့ အကောင်းသား၊ မဆပလ ခေတ်မှာ ဦးနု၊ ဦးဗဆွေ၊ ဦးကျော်ငြိမ်းတို့ ပတ်လည်ရှုပ်ခဲ့ကြတယ်။ စစ်တပ်က ယက်သဲပေါ် တင်တဲ့ငါး စားဖို့တောက်လျှောက် ချောင်းတယ်။ ခွင်ထဲကျသွားတော့ ဗိုလ်နေဝင်းက စားလိုက်တယ်။ တိုင်းပြည် ငရဲထဲ ရောက်ကရော။ အခု သူတို့ မသင့်မြတ်ခဲ့တဲ့ မျိုးဆက်တွေကို ဗိုလ်မင်းအောင်လှိုင်ထီးရိပ်မှာ လာစုနေတာ တွေ့ရတယ်။

ရှေ့ပိုင်းကာလတခုကလည်း ဗိုလ်မင်းအောင်လှိုင် ဗိုလ်ခင်ညွန့်၊ ဗိုလ်တင်ဦး (NLD) တို့နဲ့ တွေ့ခဲ့ဖူးသေးတယ်။ သူတွေ့ပြီးချိန်မှာ ဗိုလ်ခင်ညွန့် အသိုင်းအဝိုင်းက ဗိုလ်ခင်ညွန့် အတိတ်မေ့သလိုလို၊ ရွှေပျောက်သလိုလို ဖြစ်နေကြောင်း သတင်းလွှင့်လာတယ်။ တကယ် ဟုတ်၊ မဟုတ်တော့ သူတို့ပဲ သိမှာပါ။ ဒါပေမဲ့ ဒါဟာ ဗိုလ်မင်းအောင်လှိုင် သူ့ကိုလာတွေ့တဲ့ အပေါ် သူ့စိုးရိမ်မှုကို ထုတ်ဖော်ပြသလိုက်ရာတော့ ရောက်တယ်။

ဗိုလ်တင်ဦး (NLD) ကတော့ အသက်လည်းကြီး၊ ကျန်းမာရေးလည်း မကောင်းရှာတော့ပါဘူး။ ဒါကို အခွင့်ကောင်းယူပြီး တခါက စစ်ဆွေစစ်မျိုးဆိုတာ ပြဖို့ရော၊ NLD ဖြိုခွဲရေး ရည်ရွယ်ပြီးတော့ရော ဗိုလ်မင်းအောင်လှိုင်က သွားတွေ့ပုံရပါတယ်။ လတ်တလောမှာလည်း ဦးဟံသာမြင့်နဲ့ မန်းငြိမ်းမောင်တို့ ဗိုလ်တင်ဦးဆီ လာတွေ့တာ ရှိပါတယ်။ (ဦးဟံသာမြင့်က တပါတီထဲက ပေါ့လေ၊ မန်းငြိမ်းမောင်ကတော့ ဗိုလ်မင်းအောင်လှိုင် ကိုယ်စားလှယ်ပါ။)

ပေးလိုက်တဲ့ဘွဲ့တွေ ဆုတွေကလည်း ဒါတင်ပဲလား ဆိုတော့ မကပါဘူး။ တော်လှန်ရေး ကောင်စီဝင်တွေရော၊ မဆပလတွေရော၊ စစ်ဗိုလ်ဟောင်းတွေရော တမိုးလုံး ဖျောက်သိပ်ပါပဲ။ အနုပညာရှင်တွေဆိုလည်း သုသာန်က လာယူရသူတွေကို မနည်းဘူး။ ဘွဲ့တွေ၊ ဆုတွေ စတုဒိသာလုပ်နေတာလေ။

စကစ တက်ပြီးနောက် အကျိုးပြုခဲ့သူတွေဆိုလည်း ဆယ်အိမ်မှူးဒလန်ကစလို့ ဒုတိယ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး စိုးဝင်းအထိ ရက်ရက်ရောရော ပေးပါတယ်။

သူတို့ပေးတဲ့ဆုကို အွန်လိုင်းပေါ်တက်ပြီး မထီမဲ့မြင်ရေးလို့ ဆုရုပ်သိမ်းခံရတာ ရုပ်ရှင်မင်းသမီး ခိုင်သင်းကြည် တယောက်ပဲရှိပါတယ်။ ကျန်တာတွေဆီက မကြားမိရသေးလောက်ပါပဲ။ ဂုဏ်ယူစရာပါ။

ဗိုလ်မင်းအောင်လှိုင်ရဲ့ အပေး၊ အတွေးတွေ အားလုံးကို ပြန်ခြုံကြည့်ရရင် နှစ်ခုတွေ့ရပါတယ်။ ပထမတခုက စကစဟာ သူ့ကိုထောက်ခံသူ ပါးရှားလာတာနဲ့အမျှ မဲမဲမြင်ရာ တွေ့ကရာအားလုံးကို သူ့အားလို့ အများထင်အောင် လုပ်နေတာပါ။ နောက်တခုက လူတန်းစားလက္ခဏာပါ။ ဘာတွေဘယ်လိုပဲဖြစ်ခဲ့ ဖြစ်ခဲ့ စစ်အာဏာရှင်ဆန့်ကျင်ရေးကို ဘယ်လူတန်းစားဟာ လမ်းခုလတ်မှာ ပစ်ချပြီး ဘယ်လူတန်းစားဟာ ဆုံးခန်းတိုင် သယ်ဆောင်မယ်ဆိုတာကိုလည်း အထင်အရှား တွေ့ရပါတယ်။

ဗိုလ်မင်းအောင်လှိုင်ရဲ့ ရွှေတိုက်စာရင်းဝင်တွေကိုတော့ ပြည်သူလူထုက ခွေးသားရေ ပုရပိုက်မှာ မှတ်တမ်းတင်ကြရမှာ အသေအချာဖြစ်ပါတယ်။ ■

မြေယာပြဿနာဆိုင်ရာ မှတ်စုများ (အပိုင်း ၄)

■ လေ့လာသူတဦး

၄။ ဘာလဲဟဲ့ VFV Law

၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေနဲ့ အရပ်သားအဖြစ်အသွင်ပြောင်းလာတဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးဟောင်း သမ္မတဦးသိန်းစိန်ဟာ ၂၀၁၂ ခုမှာ လယ်ယာ မြေနဲ့ဆိုင်တဲ့ ဥပဒေသစ် ၂ ခုကို ထုတ်ပြန်တယ်။ အဲဒီဥပဒေတွေကတော့ လယ်ယာမြေဥပဒေ Farmland Law နဲ့ မြေလွတ် မြေလပ် မြေရိုင်းများ ဥပဒေ VFV Law (အပြည့်အစုံက VFV Land Management Law) တို့ဖြစ်ပါတယ်။ လယ်ယာမြေဥပဒေဆိုတာက လယ် ယာမြေဈေးကွက်ထဲမှာ လယ်ယာမြေတွေကို တရားဝင် ဝယ်ယူရောင်းချခြင်း လွှဲပြောင်းခြင်းများကို LUCs လို့ခေါ်တဲ့ မြေယာအသုံးပြုခွင့် လက်မှတ်တွေနဲ့ လုပ်နိုင်ကြောင်းပြဋ္ဌာန်း ပေးတာဖြစ်ပြီး မြေလွတ်မြေလပ်မြေရိုင်းဥပဒေကတော့ အဲဒီအမျိုးအစားမြေတွေ (အမှန် က ကျေးရွာပိုင်မြေတွေ တောင်သူမြေတွေ သစ်တောမြေတွေ) ကို နိုင်ငံတော်အစိုးရက ပြည်တွင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွေနဲ့ ပြည်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွေထံ ပြန်လည်ခွဲဝေနေရာချလုပ် ပိုင်ခွင့်ပေးနိုင်ကြောင်းပြဋ္ဌာန်းထားပါတယ်။ ဒီဥပဒေနှစ်ခုဟာ အစိုးရက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ တွေအတွက် အတိုင်းအတာကြီးမားတဲ့ မြေယာ လုယူသိမ်းပိုက်ခွင့်ရရှိအောင် ဥပဒေကြောင်းအရ မူဘောင်လမ်းပေါက်တစ်ခု ဖွင့်ပေးလိုက်တာဘဲလို့ လေ့လာသူတွေကဆိုကြတယ်။

တကယ်တော့ VFV Law ဟာ အသစ်တော့မဟုတ်ဘူး။ ၁၉၈၈ ဒီမိုကရေစီအရေးတော်ပုံကို အကြမ်းဖက်နှိမ်နင်းပြီး အာဏာရယူခဲ့တဲ့ နဝတ စစ်အစိုးရက ၁၉၉၁ မှာ ထုတ်ပြန်တဲ့ မြေလွတ်မြေရိုင်း ပလပ်မြေများဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားချက် Wasteland Instructions ကို မွမ်းမံအချောကိုင်ထားတာသာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ Wasteland Instructions က ကုန်ထုတ်လုပ်မှုအတွက် အသုံးမပြုတဲ့ ဒါမှမဟုတ်

ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးခြင်းမရှိတဲ့ မြေရိုင်းများပလပ်မြေများကို သိမ်းယူပြီး ပြန်လည်ခွဲဝေနေရာချတဲ့ ဥပဒေဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီဥပဒေအရ အစိုးရကပြန်လည်လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးတဲ့သူတွေထဲမှာ မြေယာအပေါ်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံဖို့အရင်းအနှီးမရှိတဲ့လယ်သမားတွေမပါဘူး။ လုပ်ငန်းအရင်းအနှီးမဲ့သူတွေ လုပ်ပိုင်ခွင့် လျှောက်ထားလို့မရပါဘူး။ ဒီဥပဒေဟာ အကြီးစားပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်တွေ အစိုးရရုံးဌာနတွေနဲ့ ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွေအတွက် ရည်ရွယ်မှန်းထင်ရှားနေတယ်။ ၂၀၀၀ ခုမှာ နအဖအစိုးရက အဲဒီဥပဒေကို ဖော်ဆောင်မဲ့ ပေါ်လစီမူဝါဒတစ်ခုကို ထပ်ထုတ်ပေးတယ်။ အဲဒီပေါ်လစီကတော့ Wasteland ဧက ၁၀ သန်းနီးပါးကို ပုဂ္ဂလိကစိုက်ပျိုးရေးကုမ္ပဏီတွေလက် ထဲ နှစ် ၃၀ ဂရန်ထုတ်ပေးပြီး ကုန်ထုတ်လုပ်နိုင်တဲ့မြေယာတွေအဖြစ်ပြောင်းလဲဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဥပဒေနဲ့ ဒီပေါ်လစီတွေကိုအကောင် အထည်ဖော်ရာမှာတော့ စစ်တပ် ဒါမှမဟုတ်စစ်တပ်ကျောထောက်နောက်ခံ ခရိုနီတွေ၊ အုပ်ချုပ်ရေးဌာနတွေက Wasteland နာမည် တပ်ပြီးဗမာပြည်အနှံ့မြေယာတွေ သစ်တောတွေ သယံဇာတအရင်းအမြစ်တွေ အတင်းအဓမ္မ လုယူသိမ်းပိုက်တဲ့နည်းတွေဘဲဖြစ်ပါတယ်။

VFV Law ဟာ နိုင်ငံတော်အစိုးရက မြေယာသိမ်းယူခွင့်ရှိမရှိပြဿနာသက်သက်မဟုတ်တာတွေ့ရတယ်။ ဗြိတိသျှကိုလိုနီဘဝတုံးက ပြဋ္ဌာန်းခဲ့တဲ့ Land Acquisition Act (1894) ဆိုတဲ့ ဟောင်းနွမ်းဆွေးမြေ့နေတဲ့ဥပဒေဟာလဲ ဗမာပြည်မှာ အခုအထိအသက်ဝင်နေဆဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဥပဒေမှာတော့ တိကျတဲ့ နည်းဥပဒေတွေနဲ့ ဘယ်မြေတွေကို ဘာအတွက် ဘယ်လိုသိမ်းရမယ်၊ အသိမ်းခံရသူတွေကို ဘယ်လိုလျော်ကြေးပေးရမယ်စတာတွေကိုပါ တဆက်ထဲပြဋ္ဌာန်းထားခဲ့တယ်။ ဗြိတိသျှရဲ့အဲဒီမြေသိမ်းဥပဒေက အများပြည်သူအသုံးပြုမဲ့အဆောက်အဦတွေ (စာသင်ကျောင်း၊ စာကြည့်တိုက်၊ ဆေးရုံ၊ အမှုထမ်းရိပ်သာ) အတွက်ဖြစ်စေ၊ အများပြည်သူသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်း (လမ်းများ၊ တူးမြောင်းများ၊ အဝေးပြေးလမ်းများ၊ ဘူတာရုံများ၊ လေဆိပ်များ) အများပြည်သူသုံးစွဲနိုင်အောင်လုပ်ဆောင်သည့် အရာများ (ရေပေးဝေရေး၊ လျှပ်စစ်ဖြန့်ဖြူးရေး၊ ဓာတ်ငွေ့ဖြန့်ဖြူးရေး၊ ရေဆိုး ထုတ်စနစ်၊ ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်း၊ တာတမံ ဆည်မြောင်း) အများပြည်သူအပန်းဖြေရန်နေရာများ (ပန်းခြံ၊ ဥယျာဉ်၊ ကစားကွင်း၊ ကာကွယ်ထားသော သဘာဝတောရိုင်းတောအုပ်များသတ်မှတ်မြေ) နဲ့ နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်း (စစ်အခြေစိုက်စခန်း) စတာတွေအတွက်ဖြစ်ရမယ်လို့ တိတိကျကျပြဋ္ဌာန်းပေးထားပါတယ်။ မျက်မှောက်ခေတ်မှာတော့ မြေယာသိမ်းယူမှုဟာ အဲဒီဥပဒေ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ဆန့်ကျင်ဖီလာဖြစ်သွားပြီး အများပြည်သူအတွက်မဟုတ်ဘဲ အများပြည်သူက ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွေ၊ ဗျူရိုကရက်အရင်းရှင်တွေ ခရိုနီအရင်းရှင်တွေ ပြည်ပလက်ဝါးကြီးအုပ်အရင်းရှင်တွေအတွက်နစ်နာဆုံးရှုံးရတဲ့ဘဝ ဆိုက်ရောက်စေတဲ့ ဥပဒေတွေ ဖြစ်လာပါတယ်။

Wasteland Instruction ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းပြီးနောက်ပိုင်း ၂၀၁၀ ရောက်တော့ ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီ ၂၁၆ ခုကို ဧကပေါင်း ၁.၇၅ သန်းကို စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးရေးအတွက်ပါမစ်ထုတ်ပေးပြီးပြီ။ အဲဒီမြေတွေထဲကတစ်ဝက်နီးပါးလောက်ဟာ တနင်္သာရီတိုင်းထဲမှာဆီအုန်းခြံတွေစိုက်ပျိုးဖို့ချပေးတာဖြစ်ပါတယ်။ အစိုးရဆီကို မြေရိုင်းလုပ်ပိုင်ခွင့်ဘယ်သူမဆို လျှောက်ထားနိုင်တယ်လို့ကြေညာ ထားပေမဲ့ သာမန်ပုဂ္ဂလိကကို ဧက ၅၀သာ လျှောက်ထားခွင့်ပေးပြီး ကုမ္ပဏီတွေကိုတော့ ဧက ၅၀၀၀ အထိလျှောက်ထားခွင့် ပေးတယ်။ ဦးတေဇလို စစ်အာဏာပိုင်တွေနဲ့ ရင်းနှီးသူမျိုးကျတော့ ကချင်ပြည်နယ်တစ်ခုထဲမှာတင် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပါမစ် ဧကပေါင်း ၉၀၀၀၀၀ တောင်ချပေးခဲ့တယ်။ နောက်ထပ်ခရိုနီတစ်ဦးဖြစ်တဲ့ ယုဇနဦးဌေးမြင့်ဆိုရင် တနင်္သာရီတိုင်းမှာ ဆီအုန်းခြံဧကသောင်းချီရသွားသလို ကချင်ပြည်နယ် ဟူးကောင်းချိုင့်ဝှမ်းဒေသမှာ ကြံနဲ့ ပီလောပီနံစိုက်ဖို့ မြေဧက ၂ သိန်းရရှိသွားတယ်။ နောက်ထပ်လည်း ရှားပါးတိရစ္ဆာန်ဖြစ်တဲ့ ကျားတွေကိုဘေးမဲ့ပေးထားတဲ့ ကာကွယ်တော ဧက ၂ သိန်းထပ်ရသေးတယ်။ အဲဒီကုမ္ပဏီကြီးတွေဟာ ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီဆိုပေမဲ့ သူတို့နောက်ကွယ်မှာ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု

တွေနဲ့ဆက်နွယ်နေကြတယ်။ ဟူးကောင်းတောင်ကြားမှာ ကြံနဲ့ ပီလောပီနံစိုက်ခွင့်ရတဲ့ ယုဇနကုမ္ပဏီဆိုရင် တရုတ်ပြည်ထဲက ဇီဝလောင်စာဈေးကွက်ကို တင်ပို့ဖို့စီမံထားပါတယ်။အလား တူဘဲ တနင်္သာရီတိုင်းက လုပ်ကွက်ပါမစ်ရ ဆီအုန်းနဲ့ ရော်ဘာစိုက်ခင်းဗမာ ကုမ္ပဏီတွေဟာလဲ ပြည်ပအရင်းအနှီးတွေနဲ့ တရားမဝင့် တဝင် ကျောထောက်နောက်ခံယူထားကြတယ်။

ရောဝတီတိုင်းမှာ ရောရွှေဝါကုမ္ပဏီတစ်ခုတည်း လယ်ဧက ၄ သောင်းလောက်သိမ်းယူထားပြီး တောင်သူတွေကို စိုက်ပျိုးရေးစနစ် ကောင်းမွန်အောင်ကူညီပေးမယ်၊ နို့မို့ရင် အသိမ်းခံရလိမ့်မယ်လို့ပြောပြီးချဉ်းကပ်တယ်။ တစ်နှစ်နှစ်နှစ်လောက် စိုက်ပျိုးရေးပစ္စည်း အကူအညီပေးတာတွေလုပ်ပြီးနောက်တော့ မပြောမဆိုနဲ့ ကုမ္ပဏီပိုင်အဖြစ်သိမ်းတဲ့နည်းကို ကျင့်သုံးခဲ့တယ်။ ဒီကုမ္ပဏီပိုင်ဆိုင်သူက ဦးအောင်သက်မန်းဖြစ်ပြီး ဗိုလ်ချုပ်ကြီးသူရရွှေမန်းရဲ့သားဖြစ်ပါတယ်။ မကွေးတိုင်း ကမ္မမြို့နယ် စစ္စရံကျေးရွာပိုင် မြေဧက ၄၀၀၀ ကျော်ကို ဦးပိုင်လီမိတက်နဲ့ ထူးကုမ္ပဏီတို့က ကော့စတစ်ဆိုဒါစက်ရုံဆောက်ဖို့သိမ်းသလို မွန်ပြည်နယ်ကျိုက်မရောမြို့နယ်မှာလဲ ဇေကမ္ဘာဦးခင်ရွှေပိုင် ဘိလပ်မြေစက်ရုံဆောက်ဖို့ မြေဧက ၆၀၀ ကျော်ကိုသိမ်းတယ်။ ၂၀၁၆ ခုရှမ်းပြည်နယ် ရေပူရွာအရေးအခင်း ကတော့ တပြည် လုံးအသိဖြစ်လို့ အထူးမပြောလိုဘူး။ ရေပူရွာပိုင် မြေဧက ၄၀၀၀ လောက်ကို ၂၀၀၄မှာ စစ်တပ်ကသိမ်းတယ်။ စစ်ပြန်များအတွက် စီမံချက်ဖော်ဖို့ သိမ်းတယ်ပြောပေမဲ့ မူရင်းတောင်သူတွေကို လယ်စိုက်ခွင့်ပေးပြီး သီးစားခတွေကောက်ခံနေခဲ့တယ်။ ၂၀၁၆ မှာတော့ အဲဒီတောင်သူတွေကို စစ်တပ်ကနှင်ထုတ်တယ်။ တောင်သူတွေက အတင်းဝင်ပြီးထွန်ယက်လို့ တောင်သူ ၉၀ ကျော်ကိုဖမ်းတယ်။ အဲဒီထဲက ၇၂ ယောက်ကို ထောင် ၁ လချပြီး ကျန်တဲ့သူတွေကိုတော့ ဒဏ်ငွေတွေတတ်လိုက်တယ်။

အဲသလိုကုမ္ပဏီကြီးတွေဟာ မြေရိုင်းတွေကို ပြုပြင်ပြီး အကြီးစားစက်မှုစိုက်ပျိုးရေးတွေလုပ်ဖို့ထက် သူတို့ပါမစ်ရတဲ့ မြေကွက်တွေ ပေါ်မှာပေါက်ရောက်နေတဲ့ သစ်မာတောတွေကို ခုတ်ယူရောင်းချဖို့၊ သယံဇာတဓာတ်သတ္တုတွေတူးဖော်ဖို့နဲ့ တဆင့်ပြန်ပြီး သီးစားချ ဖို့ကိုဘဲ ပိုမိုစိတ်အားထက်သန်နေတယ်လို့ ထရန်းစ်နေရှင်နယ်အင်စတီကျူ အဖွဲ့က သုံးသပ်ပါတယ်။ ခရိုနီကုမ္ပဏီကြီးတွေကို လုပ်ကွက်တွေ ဧကသိန်းချီပါမစ်ချပေးလိုက်တဲ့ အကျိုးဆက်အဖြစ် ဗမာ့သစ်တောတွေလဲပြုန်းတီးကုန်တယ်။ ၁၉၉၀ တုံးက ဗမာပြည်မြေမျက်နှာပြင်ရဲ့ ၄၅.၆% ကို သစ်တောတွေက ဖုံးလွှမ်းထားခဲ့ရာက ၂၀၁၀ ခုရောက်တဲ့အခါ ၁၉.၉% ဘဲ ကျန်တော့တယ်။ ခရိုနီ တွေကို သစ်ထုတ်ပြီးပြည်ပပို့ကုန်အဖြစ်ရောင်းခွင့်ပေးလိုက်တဲ့အတွက် ၁၉၉၀ မှာ သစ်တောအကျယ်အဝန်း ဟက်တာ ၃၉.၂ သန်း ရှိရာကနေ ၂၀၁၅ ခုမှာ ဟက်တာ ၂၉ သန်းဘဲကျန်တော့တယ်။

အဲဒီအဖွဲ့ရဲ့ အစီရင်ခံစာအရ၂၀၁၁ ဇန်နဝါရီ

ကနေ ၂၀၁၂ မတ်လအထိ၁၂ လတာကာလအတွင်း ကချင်ပြည်နယ်မှာ နောက်ထပ် ကုမ္ပဏီကြီးတွေကိုချ ပေးခဲ့တဲ့ မြေပါမစ်အကျယ် ဧက ၈သိန်းတိုးလာပြီး ပါမစ်မြေ ၁.၃၉ သန်းဖြစ်လာတယ်တဲ့။ အဲဒီကာလအတွင်းမှာ တနင်္သာရီတိုင်းမှာလဲ ဧက ၃သိန်း ၂သောင်းကျော်ပါမစ်ထပ်ချပေးလိုက်တယ်။ စစ်ကိုင်းတိုင်းအတွင်း ဒီကာလအစမှာ ပါမစ်မြေ ဧက ၁ သိန်းရှိရာကနေ ဒီကာလအကုန်မှာ၂၆၀၀၀၀ ဧကဖြစ်သွားတယ်တဲ့။

Global Witness အဖွဲ့ရဲ့လေ့လာတိုင်းတာမှုတစ်ခုအရ ၂၀၀၅ ခုနဲ့ ၂၀၁၃ ခုအကြား ပိုင်ရှင် သဘောတူညီမှုမပါဘဲ စီးပွားဖြစ် ကုန်ထုတ်လုပ်ဖို့ ကုမ္ပဏီတွေလက်လွှဲအပ်လိုက်တဲ့ မြေအကျယ်အဝန်းဟာ ဧက ၅.၃သန်းရှိတယ်လို့ဆိုပါတယ်။ အဲဒီကာလ စစ် အစိုးရစိုက်ပျိုးရေးဝန်ကြီးဌာနရဲ့ နှစ် ၃၀ မဟာစီမံကိန်းအရဆိုရင် အစိုးရက Wasteland အဖြစ်တံဆိပ်ကပ်သိမ်းယူပြီး ပုဂ္ဂလိကစက်မှုလယ်ယာအဖြစ်ပြောင်းလဲမဲ့ အကျယ်အဝန်းက ဧကပေါင်း ၁၀ သန်းဆိုပြီး သတ်မှတ်ထားတယ်တဲ့။ ရွေးကောက်ပွဲကတက်လာတဲ့ NLD အရပ်သားအစိုးရခေတ်မှာ နာမည်ဆိုးနဲ့ကျော်ကြားတဲ့ VFV Law ကို လူထုဆန့်ကျင်မှုတွေများလာတော့ ပြန်လည်သုံးသပ်တာတွေလုပ်လာတယ်။ ဒီဥပဒေကို ပြင်ဆင်ချက်တွေလဲထုတ်လာတယ်။ ဒါပေမဲ့ ၂၀၁၈ မှာထွက်လာတဲ့ ပြင်ဆင်ချက်ထဲမှာ VFV မြေလွတ်မြေလပ်မြေရိုင်းစာရင်းထဲမှာ ထည့်သွင်းလို့ရတဲ့ မြေတွေဟာ ဗမာပြည်တစ်ပြည်လုံးမြေဧရိယာရဲ့ သုံးပုံတစ်ပုံဖြစ်တဲ့ မြေ ဧကသန်းပေါင်း ၅၀ တောင်ရှိတယ်လို့ ဖော်ပြလိုက်တယ်။ ဒီလို သိမ်းခွင့်ရှိတဲ့မြေဧရိယာကို တိုးချဲ့ဖော်ပြလိုက်တဲ့အတွက် မြေအသိမ်းမခံရသေးတဲ့ တောင်သူတွေ တိုင်းရင်းသားတွေလဲ စိုးရိမ်ထိတ်လန့်ကုန်ကြတယ်။ အဲဒီ ဧက သန်း ၅၀ရဲ့ ၈၂% ဟာတိုင်းရင်းသားလူနည်းစုတွေနေထိုင်ရာ ပြည်နယ်တွေမှာရှိနေကြတယ်။

Farm Law နဲ့ VFV Law တွေရဲ့အကျိုးဆက်ကဘာတွေလဲ

ဗမာပြည်မှာ ခုထက်ထိသက်ဝင်နေတဲ့ မြေယာဥပဒေတွေရော အပယ်ဖျက်ခံရတဲ့မြေယာဥပဒေတွေပါပေါင်းရင် စုစုပေါင်း ၇၀ ကျော်တောင် ရှိတယ်။ မြေယာဥပဒေတွေ ပေါ်လစီတွေရဲ့တာဝန်က ဘယ်သူ့ဆီမှာ ဘယ်လိုမြေတွေအတွက် ဘယ်လိုရပိုင်ခွင့်ရှိတယ်၊ရပိုင်ခွင့်ကလဲ အချိန်ကာလဘယ်လောက်ကြာခွင့်ရှိတယ်၊ ဘယ်ရည်ရွယ်ချက်မျိုးနဲ့မှ ရပိုင်ခွင့်ရှိတယ်စတဲ့ မေးခွန်းပေါင်းစုံကို ရှင်းလင်းတိကျစွာ ဖြေကြားရမဲ့တာဝန်ဘဲ။ ဗမာပြည်လို ပြည်တွင်းစစ်ရှည်ကြာစွာဖြစ်နေတဲ့နိုင်ငံ၊ လူမျိုးစုဆိုင်ရာ ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားနေတဲ့နိုင်ငံတွေမှာ မြေယာပြဿနာဟာ ငြိမ်းချမ်းရေးနဲ့ပဋိပက္ခဖြေရှင်းရေးတွေနဲ့လဲ တိုက်ရိုက်ဆက်နွယ်နေတယ်။ အပြန်အလှန်အားဖြင့် မြေယာတို့ သယံဇာတအရင်းအမြစ်တို့ဖက်မှာ တရားမျှတစွာဖြေရှင်းနိုင်စွမ်းရှိရင် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းကိုလဲ အထောက်အကူပြုနေပြန်တယ်။

ဗမာပြည်ရဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဥ်ဟာ ၂၀၁၂ နောက်ပိုင်း တစတစအရှိန်ရလာပြီး နိုင်ငံတိုးတက်မှုကို ပိတ်ဆီးနေတဲ့ လူမှုအကျပ်အတည်းတွေကို ဖြေရှင်းနိုင်တော့မဲ့ မျှော်လင့်ချက်ကလေးပေါ်လာမလိုကြံ့တိုး အိပ်မက်ဆိုးလိုရုတ်တရက်ပြိုပျက်သွားရပြန်တယ်။ အဲသလိုငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဥ်ဖက်မှာ မျှော်လင့်ချက်လေး ပေါ်လိုက်ပျောက်လိုက်ဖြစ်ခဲ့ပေမဲ့ မြေယာပြဿနာကတော့တခါမှမျှော်လင့်ချက်ကောင်းကောင်းမပေးနိုင်ခဲ့ဘူး။ စစ်ပွဲတွေကြောင့် ကိုယ့်နေရင်းကနေ ထွက်ပြေးနေရတဲ့ တောင်သူစစ်ပြေးဒုက္ခသည်တွေ သိန်းပေါင်းများစွာဖြစ်နေသလို မြေယာလက်လွှတ်ဆုံးရှုံးနေရသူတွေကလဲ သိန်းချီရှိနေတယ်။ အတင်းအကျပ်နည်းရော တရားဥပဒေပြဌာန်းပြီးခြိမ်းခြောက်တဲ့နည်းနဲ့ပါ Land Grab တွေလုပ်နေတယ်။ VFV Law ကြောင့်တိုင်းရင်းသားတောင်သူတွေပိုင်တဲ့ တပြည်လုံးအနှံ့က လယ်ယာမြေတွေဟာ လူနည်းစုလက်တဆုပ်စာ ဗျူရိုကရက်တွေ၊ ခရိုနီတွေ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွေလက်ထဲ ဧက သန်းချီရောက်ရှိသွားချိန်မှာ သုံးလေးဧကလောက်သာပိုင်ဆိုင်တဲ့ တောင်သူလေးတွေက လယ်ယာမြေတွေကို လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးနေရတယ်။ Land Polarlization လို့ခေါ်တဲ့ မြေယာပိုင်ဆိုင်သူတွေ အစွန်းနှစ်ဖက်ကွဲမှုဟာ နှစ်ပေါင်း ၆၀

ကာလအတွင်း အထွတ်အထိပ်အဆင့်ကိုတောင် ရောက်လာခဲ့တယ်။

ဒီနေရာမှာ သက်ဆိုင်ရာအစိုးရတစ်ရပ်ရဲ့ ပေါ်လစီမူဝါဒတစ်ခုခုကို သိဖို့ သူတို့ပြဋ္ဌာန်းတဲ့ ဥပဒေတစ်ခုနှစ်ခုထဲကြည့်ရုံနဲ့ မလုံလောက်ကြောင်း သတိပြုဖို့လိုတယ်။ အထက်မှာပြောထားသလို ဗမာပြည်မှာ မြေယာဥပဒေနဲ့ ပေါ်လစီပေါင်း ၇၀ လောက်မှာအများစုဟာ အာဏာနဲ့ဓနအင်အားနွမ်းပါးသူတွေကို မသက်ညှာဘဲ အာဏာနဲ့ ဓနအင်အားကြီးမားသူတွေဖက်ကို အသာပေးရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းခဲ့တဲ့ ဥပဒေတွေဖြစ်ပြီး အဲသလိုဥပဒေတွေဟာ ဒီနေ့အထိလဲ တည်တံ့နေတယ်။ ၁၉၉၀ နောက်ပိုင်းစစ်ဗျူရိုကရက်တွေရဲ့ မြေယာပေါ်လစီဟာ Farm Law နဲ့ VFV Law တို့နဲ့တင် မလုံလောက်တဲ့အတွက် အထူးစီးပွားရေးဇုန် SEZ Law နဲ့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေ Investment Law တို့ကို ဆက်လက်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ကြတယ်။ ဒီဥပဒေ ၄ ခုကိုကြည့်ရင် လက်ရှိစစ်အစိုးရရဲ့ ခေတ်မီစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုး တက်မှုရည်ရွယ်ချက်ကိုထင်ဟပ်ထားတာ အထင်အရှားတွေ့နိုင်တယ်။ ဒီဥပဒေ ၄ ခုကိုခြုံကြည့်လိုက်ရင် အောက်ပါအချက် ၄ ချက်ကိုတွေ့နိုင်တယ်။

(က) တချို့မြေယာအသုံးပြုသူတွေအတွက် ပုဂ္ဂလိကဆိုင်ရာ မြေယာရပိုင်ခွင့်ကို တရားဝင်ဖြစ်အောင်လုပ်ပေးပြီး တရားဝင်မြေယာဈေးကွက်ထဲမှာ ရောင်းဝယ်လွှဲပြောင်းပေါင်နှံတာတွေလုပ်လို့ရအောင် လမ်းခင်းပေးထားတယ်။

(ခ) နှိုင်းယှဉ်ခြင်းအရ နည်းပါးတဲ့လက်တဆုပ်စာ တရားဝင် မြေယာအသုံးပြုသူတွေကို ခေတ်မီလယ်ယာလုပ်ငန်းတွေလုပ်ကိုင်ချင်လာအောင် မက်လုံးပေးထားတဲ့အချက်တွေထည့်ပေးထားတယ်။

(ဂ) ခေတ်မီ လို့နာမည်တပ်ထားတဲ့ ခေတ်မီလယ်ယာလုပ်ငန်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွေလုပ်ဖို့အတွက် လက်ငုတ်မြေယာသုံးစွဲနေသူ အပုံအပင်ကို မောင်းထုတ်ပြီး မြေလပ်မြေလွတ်တွေစာရင်းသွင်းကာ တရားဝင်မှုရအောင်လုပ်ပေးတယ်။

(ဃ) အဲသလို မြေလွတ်မြေလပ်မြေရိုင်းတွေကို သေနေတဲ့အရင်းနှီးအဖြစ်ကနေ ရှင်နေတဲ့အရင်းအနှီးဖြစ်အောင် တနည်းအားဖြင့်ပိုက်ဆံတွေများများရှာပေးတဲ့ မြေယာတွေဖြစ်အောင်ပြောင်းလဲပေးနိုင်မဲ့ အကြီးစားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ နှံသူတွေကို ဆွဲဆောင်တဲ့ အချက်တွေပြဋ္ဌာန်းတယ်။

ဒါကြောင့် ဒီဥပဒေတွေဟာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကြီးတွေဖက်ကို ထောက်ခံပြီး တောင်သူလယ်သမားလေးတွေနဲ့ လယ်ယာလက်လွှတ်ဆုံးရှုံးသူတွေကို ကာကွယ်ကုစားပေးတဲ့၊လယ်သမားလေးတွေပိုင်တဲ့မြေယာကို အသိမှတ်ပြုပေးတာတို့၊ နေရပ်ရင်းကို သိက္ခာရှိ ရှိလုံခြုံမှုရှိစွာပြန်လည်အခြေချခွင့်ပြုတာတို့၊ မတရားသိမ်းပိုက်ထားတဲ့ မြေတွေကို တရားမျှတစွာ စီစစ်ပြီး

ပြန်လည်ခွဲဝေပေးတာတို့ ထည့်မစဉ်းစားတဲ့ ဥပဒေတွေဖြစ်ပါတယ်။ ရွေးကောက်ပွဲမှာ အပြတ်အသတ်အနိုင်ရခဲ့တဲ့ အရပ်သားအစိုးရကို တောင်သူလယ်သမားထုက မြေယာပြဿနာတွေကို တရားမျှတာစွာဖြေရှင်းပေးမယ်လို့ မျှော်လင့်ထားကြပေမဲ့ တက်လာတဲ့ အရပ်သားအစိုးရဟာလဲ သူ့အ ကျပ်အတည်းနဲ့သူလုံးလည်လိုက်နေတယ်။ စစ်အာဏာကပြဌာန်းထားတဲ့ ၂၀၀၈ ခြေဥအောက်မှာ မြေယာမှာ ပဒေသရာဇ်အကြွင်းအ ကျန်ကို ထိန်းသိမ်းထားတဲ့ စစ်အာဏာရှင်တွေ တည်ထောင်ထားတဲ့ ဗျူရိုကရက်လက်ဝါးကြီးအုပ်အရင်းရှင်စနစ်ကို မလွန်ဆန်နိုင်ဘူး။ စိုက်ပျိုးမြေအငြင်းပွားမှုတွေဖြေရှင်းပေးပါမယ် တို့၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအာမခံချက် ရှိအောင်ကြိုးပမ်းပေးပါမယ်တို့ မြေယာဥပဒေနဲ့ လုပ် ထုံးစည်းမျဉ်းတွေကို ပွင့်လင်းမြင်သာအောင် လုပ်ပေးပါမယ်တို့ ဂတိမျိုးစုံပေးခဲ့ပေမဲ့ တဖက်မှာ ခေတ်မှီလယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုး တိုး တက်မှုသို့ရောက်အောင်ကြိုးပမ်းပါမယ်လို့ ပြောနေခဲ့တယ်။ အဲဒီခေတ်မှီအကြီးစားလယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးဆိုတာ လက်တွေ့မြေပြင်မှာရှိတဲ့ မဲဆန္ဒရှင် တောင်သူတွေအကျိုးနဲ့ကင်းကွာပြီး စစ်ခေါင်းဆောင်တွေ လိုလားတဲ့ ဗျူရိုကရက်နဲ့ ခရိုနီတွေ၊ ပြည်ပ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ တွေနဲ့ တည်ထောင်ချင်တဲ့ အကြီးစားစက်မှုလယ်ယာမျိုးသာဖြစ်ကြောင်း အထူးရှင်းပြနေစရာတောင်မလိုဘူး။

၂၀၁၂ မတ်လ ၃၀ ရက်မှာအတည်ပြုလိုက်တဲ့ အဲဒီလယ်ယာမြေဥပဒေနဲ့ မြေလွတ်မြေလပ်မြေရိုင်းဥပဒေတွေဟာ ဒေသခံအကျိုးစီးပွားဆက်နွယ်နေသူတွေကို လုံးဝအသိပေးညှိနှိုင်းတိုင်ပင်တာမလုပ်ရုံမက ပင်ရင်းပိုင်ရှင်တွေရဲ့ရပိုင်ခွင့်တွေကို ကာကွယ်တာ လျော်ကြေးပေးတာ ပြန်လည်နေရာချတာတွေလဲ ထည့်သွင်းမထားဘူး။ အထက်ကဆုံးဖြတ်တာကို အောက်ကအကြွင်းမဲ့နာခံတဲ့စနစ်ဖြစ်ကြောင်းထပ်မံသက်သေပြလိုက်တာဖြစ်ပါတယ်။ အထင်ရှားဆုံးအချက်ကတော့ လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီ Farmland Management Committees တွေကဘဲ ဒေသခံတွေရဲ့ကံကြမ္မာကို စီမံခန့်ခွဲတာလုပ်ခိုင်းလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီတွေကို စစ်အစိုးရက တိုင်းမှူး ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးစတဲ့ စစ်ဗိုလ်တွေ စစ် ဗိုလ်ထွက်တွေကိုရွေးခြယ်ထည့်သွင်းပြီး ဒေသလိုက်အဆင့်ဆင့်ဖွဲ့စည်းပေးထားတာဖြစ်လို့ စီးပွားဖြစ်လုပ်ငန်းရှင်တွေဖက်ကနေ တက်တက်ကြွကြွ ဘက်လိုက်ဆုံးဖြတ်ကြတယ်။

မြေယာရောင်းဝယ်မှုတစ်ခုခုပြုချင်ရင် အဲဒီကော်မတီတွေရဲ့ခွင့်ပြုချက်ပါဖို့လိုအပ်နေလေတော့ မြေယာအရောင်းအဝယ်တွေ လယ်လုပ်ပိုင်ခွင့်ပါမစ်တွေကို သူတို့ကဘဲ စီရင်ဆုံးဖြတ်နေကြတယ်။ အကျင့်ပျက်အဂတိလိုက်စားမှုကလဲ ထူပြောနေတယ်။ အောက် ခြေ FMC ကော်မတီရဲ့ဆုံးဖြတ်ချက်ကို အယူခံဝင်ဖို့ ခရိုင် FMC ကိုတင်ရင် ဘာမှထူးမလာသလို ခရိုင် FMC ကိုမကျေနပ်လို့ တိုင်း FMC ကို အယူခံတက်ရင်လဲ ဘာမှထူးခြားမလာတဲ့ အခြေအနေမျိုးဖြစ်ပါတယ်။ ဒီပြဿနာဟာ ဗမာအများစုနေထိုင်ရာ တိုင်းဒေသတွေ မှာပုံစံတမျိုးဖြစ်သလို တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုတွေနေထိုင်ရာ ပြည်နယ်တွေမှာတော့ တပုံစံ ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီလယ်ယာမြေစီမံ ခန့်ခွဲမှု ကော်မတီတွေဟာ တိုင်းရင်းသားတွေအသက်မွေးဝမ်းပြုရာ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာတွေကိုလဲ ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးခြင်းမရှိတဲ့ မြေလပ်တွေ ပလပ်မြေတွေအဖြစ် ခပ်လွယ်လွယ်စာရင်းသွင်းပြီး ခရိုနီတွေ ကုမ္ပဏီတွေလက်ထဲ ထိုးအပ်ခွင့်ရနေကြတယ်။ သူတို့သာ အမြင့်ဆုံး စီရင်ခွင့်ရသူတွေဖြစ်နေကြတယ်။

VFV Law တို့၊ Farm Law တို့၊ SEZ Law တို့၊ Investments Law တို့က လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးမှာ စစ်ဗျူရိုကရက်အရင်းရှင်နည်းနဲ့ အတင်းအဓမ္မဝင်ရောက်ပြောင်းလဲဖို့ ကြိုးစားတာ သက်သက်မဟုတ်ဘူး၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးမှာလယ်ယာအခြေပြု မိမိဖာသာဖူလုံ ရေးပဒေသရာဇ်ထုတ်လုပ်မှုကို အရင်းရှင်တွေက သူတို့ရဲ့ ထုတ်လုပ်ရေးအဝန်းအဝိုင်းထဲရောက်အောင်လုပ်ရာမှာ ရှိရင်းစွဲ မြေရှင်ပဒေသရာဇ်ကုန်လုပ်ဆက်ဆံရေးကို ပြတ်ပြတ်သားသားဖြိုချပြီး ဓနရှင်ဒီမိုကရေစီစနစ်နဲ့ အရင်းရှင်ကုန်လုပ်ဆက်ဆံရေးအဖြစ်ကူးပြောင်းတဲ့နည်းကို ၁၈ ရာစု ပြင်သစ်တော်လှန်ရေးကြီးက ပြသခဲ့ပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ၁၉ ရာစု

ထဲမှာတော့ ဥရောပနေရှင်တော်လှန်ရေးတွေဟာ ပရပ်ရှားလမ်းလို့ခေါ်တဲ့ ပဒေသရာဇ်မြေရှင်ကြီးစနစ်နဲ့ အပေးအယူလုပ် စေ့စပ်လိုက်ပြီး အသစ်ပေါ်ထွန်းလာတဲ့ သူတို့ရဲ့ရန်သူသစ်ဖြစ်တဲ့ ပစ္စည်းမဲ့လူတန်းစားဘက်ကို သေနတ်ပြောင်းတွေလှည့်ခဲ့ကြတယ်။ အဲသလို ပဒေသရာဇစ်စနစ်ကို ဆက်လက်ထိန်းသိမ်းထားတာကြောင့် အနစ်နာဆုံး၊ အခံရဆုံးကတော့ လူဦးရေအများစုကြီးဖြစ်တဲ့ တောင်သူလယ်သမားတွေဖြစ်ပါတယ်။

အရင်းရှင်စနစ်ဟာပဒေသရာဇ်မြေရှင်အကြွင်းအကျန်တွေထဲမှာလဲ ပုံစံမျိုးစုံပြောင်းပြီး ရှင်သန်နိုင်စွမ်း၊ အမြတ်အစွန်းထုတ်ယူနိုင် စွမ်းရှိတာကြောင့်စက်မှုနိုင်ငံလို့ခေါ်တဲ့ အရင်းရှင်နိုင်ငံကြီးတွေမှာတောင် တောင်သူလယ်သမားတွေကို ဆက်လက်သွေးစုပ်ဖိနှိပ်နေတဲ့ ပဒေသရာဇ် အကြွင်းအကျန်တွေ ရှိနေတတ်တယ်။ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီး အီတလီတို့ စပိန်တို့ လက်တင်အမေရိကတို့ မှာ ပဒေသရာဇ် အကြွင်းအကျန်တွေထူပြောလွန်းလို့ ပဒေသရာဇ်မြေရှင်ဆန့်ကျင်ရေးတိုက်ပွဲတွေ အများကြီးပေါ်ခဲ့တယ်။ ဗမာပြည်မှာလဲ အဲသလို ပဒေသရာဇ်မြေရှင်အကြွင်းအကျန်တွေကို ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းရင်း လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးမှာ အရင်းရှင်သွေးစုပ်မှုကို သွတ်သွင်းလာ တာ လွတ်လပ်ရေးရပြီးကတည်းကဖြစ်ပါတယ်။၁၉၆၂ ခု စစ်အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်းမှာတော့ စစ်အာဏာရှင်တွေကတစ်တိုင်းပြည် လုံးရဲ့ မြေရှင်ကြီးဘဝကို ခံယူသွားတယ်။ တဖက် မှာလဲဗျူရိုကရက်အရင်းရှင်နည်းနဲ့ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးမှာတောင်သူတွေအပေါ် နည်းမျိုးစုံအမြတ်အစွန်းထုတ်တာတို့ လယ်မဲ့ယာမဲ့တွေများသထက်များအောင်လုပ်ပြီး သူတို့နဲ့ သူတို့အစွယ်အပွားတွေပိုင်တဲ့ လယ် ယာလုပ်ခင်းကြီးတွေထဲမှာ လယ်ယာလုပ်သားတွေ အပုံ အပင်ရောက်လာအောင်လုပ်ခဲ့ကြတယ်။

၂၀၁၂ ခု အရပ်ဝတ်ပြောင်းထားတဲ့ စစ်ဗျူရိုကရေစီ အစိုးရက ပြဋ္ဌာန်းလိုက်တဲ့ VFV Law အပါ ဥပဒေသစ်တွေကတော့ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးမှာ အရင်လုပ်လက်စအရင်းရှင်သွေးစုပ်နည်းလောက်နဲ့ မတင်းတိမ်တော့ဘဲ ပြည်တွင်းပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ (အများစုကြီးဟာ စစ်ဗျူရိုကရက်အရင်းရှင်တွေနဲ့ သူတို့ရဲ့ အစွယ်အပွားခရိုနီတွေ) တွေနဲ့ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွေလက်တွဲပြီး အကြီးစား လက်ဝါးကြီးအုပ်လယ်ယာအရင်းရှင်ပုံစံအဖြစ်ပြောင်းလဲဖို့ကြိုးစားချက်တစ်ခုလို့ ပြောနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီဥပဒေသစ်တွေအောက်မှာ တောင်သူလယ်သမားတွေ၊ အထူးသဖြင့် တောင်သူလေးတွေနဲ့ လယ်ကွက်မယ်မယ်ရရမရှိ၊ ခိုင်းနွားမရှိ၊ စိုက်စရိတ်မရှိ၊ ဝမ်းစာတောင်မဖူလုံတဲ့ ကျေးလက်ဆင်းရဲသားတောင်သူတွေဟာ အရင် ပဒေသရာဇ် သွေးစုပ်မှုဟောင်းရော လယ်ယာအရင်းရှင်သွေးစုပ်မှုပုံစံသစ်ရော ထမ်းပိုးနှစ်ခုထမ်းနေရာက Land Grab အကြီးစားမြေလုမြေသိမ်းတွေနဲ့အတူလာမဲ့ အကြီးစားအရင်းရှင်လက်ဝါးကြီးအုပ်ရဲ့ ထမ်းပိုးကြီးကိုပါ ထမ်းကြရတော့မှာဖြစ်ပါတယ်။

ဥပဒေထဲမှာပါလေ့ရှိတဲ့ စကားလုံးကိုပြန်ပြီး သုံးရမယ်ဆိုရင် ဥပဒေအရ မည်သို့ပင်ဆိုထားစေကာမူလို့ဘဲပြောရတော့မှာပါ။ အခု VFV Law အရ မည်သို့ပင်ဆိုထားစေကာမူ ဗမာလယ်ယာမြေစနစ်၊ ဗမာ့စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလမ်းကြောင်းစတာတွေဟာ လက်ရှိ စစ်အာဏာရှင်လွှမ်းမိုးဦးဆောင်မှုတို့ လက်ရှိပဒေသရာဇ်အကြွင်းအကျန်တို့ဆက်လက်တည်ရှိနေသမျှ အကြီးစားအရင်းရှင်စက်မှုလယ်ယာကလဲ အိပ်မက်တစ်ခုသာဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ စစ်ခေါင်းဆောင်တွေ စစ်ဗိုလ်လူထွက် ထွေအုပ်တွေ စစ်အာဏာအောက်က မြေယာကော်မတီတွေ၊ အဂတိထူပြောတဲ့ တရားသူကြီးနဲ့ ရဲတပ်ဖွဲ့တွေအုပ်စီးထားသမျှ ပုံပျက်ပန်းပျက်မြေယာပြုပြင်ရေး ပုံပျက် ပန်းပျက်စက်မှုလယ်ယာတွေရရှိနေမှာဖြစ်သလိုဆင်းရဲသားတောင်သူငယ်လေးတွေဟာလဲ လယ်မဲ့ယာမဲ့ဘဝတဖြေးဖြေးရောက်ရှိပြီး စစ်အာဏာ၊ ပဒေသရာဇ်အကြွင်းအကျန်အာဏာ ပြည်ပလက်ဝါးကြီးအုပ်အရင်းရှင်အာဏာတွေ ဆုံချက်ဖြစ်ရာလူမှုစီးပွားဘဝက ရုန်းထွက်နိုင်မှာမဟုတ်ပါဘူး။

(ဆက်လက်ဖော်ပြပါမယ်)

အိုးဝေစာစောင်နဲ့ပတ်သက်ပြီး အကြံပြုလိုသည်များ၊ ဝေဖန်လိုသည်များရှိပါက အယ်ဒီတာအဖွဲ့ထံ စာလွှာများပေးပို့နိုင်ပါတယ်။ စာမူများ၊ ခတ်ပုံများနှင့် အနုပညာလက်ရာများကိုလည်း ပေးပို့ရန် ဖိတ်ခေါ်ပါတယ်။ အိုးဝေအယ်ဒီတာအဖွဲ့နဲ့ ဆက်သွယ်လိုပါက အောက်ပါလိပ်စာတွေကတဆင့် ဆက်သွယ်နိုင်ပါတယ်။

- Facebook: https://www.facebook.com/Oway1936/
- Email: Oway@uysu.org

အိုးဝေ
စာစောင်

ဗကသများအဖွဲ့ချုပ် ရတကသမှ ဦးစီးထုတ်ဝေသည့်
အိုးဝေစာစောင်ကို ဒေါင်းလုတ်ရယူ နိုင်ပါသည်။

ဒေါင်းလုတ်ရယူရန် ဤ QR Code ကို ဖုန်းကင်မရာနှင့် Scan ဖတ်ပါ။